Suomen Bouvier ry, JTO

2027-2031

Jalostuksen tavoiteohjelma 2027-2031
Päivitys

Bouvier

Hyväksytty rotujärjestön hallituksen kokouksessa 28.06.2026
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt 02.09.2026

Sisällys

1. YHTEENVETO 3
2. RODUN TAUSTA 4
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA 5
4. RODUN NYKYTILANNE 6
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja 6
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet 11
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta 11
4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa 11
4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet 12
4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen 20
4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta 21
4.3. Terveys ja lisääntyminen 22
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat 22
4.3.2. Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat 27
4.3.3.Yleisimmät kuolinsyyt 32
4.3.4 Lisääntyminen 34
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet 35
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä 35
4.4. Ulkomuoto 35
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA 40
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS 41
6.1 Jalostuksen tavoitteet 41
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille 42
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet 42
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin 43
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta 44
7. LÄHTEET 45
8. LIITTEET 45

1. YHTEENVETO

Tämä jalostuksen tavoiteohjelma on katsaus bouvierin historiaan, nykyisyyteen ja tulevaisuuteen. Siinä on tietoa jokaiselle rodusta kiinnostuneelle, mutta ennen kaikkea se on apuväline kasvattajille ja työohje yhdistykselle siitä, miten rotujärjestön tehtäviä on suunniteltu hoidettavaksi. Se asettaa kasvattajille myös velvoitteita, joten siihen perehtyminen on aiheellista jo ennen pentujen suunnittelua. Kaikki rodun harrastajat toivovat tervettä, hyväluonteista ja rodunomaista bouvieria. Jalostuksen tavoiteohjelman punaisena lankana on, että jalostukseen käytettävien koirien on oltava riittävän tasokkaita, mutta kaikkien jalostusvalintaa tekevien tulisi muistaa tarkastella koirien tasoa laaja-alaisesti eikä keskittyä vain yhteen yksittäiseen piirteeseen.

Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta
Bouvier on vanha työkoira Flanderin maakunnasta, Belgian ja Ranskan rajaseuduilta. Bouvier on ollut talonpoikien apuna vartiointi-, veto- ja karjanajotehtävissä, myöhemmin sota- ja poliisikoirana. Rodun jalostusvalinta perustui vain ja ainoastaan käyttöominaisuuksiin ja bouvier-nimikkeen alla tavattujen koirien ulkonäkö oli vaihteleva.

Ensisijainen käyttötarkoitus, johon nykyinenkin rotumääritelmä perustuu, painottaa rodun kykyä toimia työkoirana. Tänä päivänä bouvier toimii monipuolisena harrastus- ja perhekoirana, mutta edelleenkin bouviereita sertifioidaan virkakoiriksi rodun alkuperämaissa ja Hollannissa. Aluksi rodusta käytettiin maassamme nimeä flanderinpaimenkoira, myöhemmin nimi muutettiin kansainvälisesti tunnettuun muotoon bouvier. Vanha nimi viittasi harhaanjohtavasti paimenkoiraan, joka bouvier ei ole, vaan kyseessä on taustaltaan vartioiva karjakoira.

Rodun tilanne ja jalostustavoitteet
Jalostuksen tavoitteena on laajentaa jalostuspohjaa käyttämällä sekä ulkomaisia koiria, että mahdollisimman suurta osaa suomalaisista jalostukseen sopivista koirista.
Tällä hetkellä jalostuspohja on hyvin suppea ja varsinkin jalostusuroksien määrä on pieni. Sekä nartuista että uroksista suurin osa jää terveystutkimatta tai luonnenäyttöjen ulkopuolelle. Viimeaikainen ulkomaisten urosten käyttäminen alkaa tuoda uutta geenipohjaa jalostukseen.

Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet
Pyritään säilyttämään bouvierin toimintakyky ja taistelutahto. Jalostukseen ei käytetä arkoja, ääniarkoja tai aggressiivisia koiria. Kasvattajien ja yhdistyksen tehtävänä on tukea ja kannustaa omistajia harrastamaan ja testaamaan koiria aktiivisesti. Jalostusvalinnoissa kiinnitetään huomiota käyttöominaisuuksiin. Viime vuosien kehitys on osoittanut, että bouvierin toimintakyky ja taistelutahto ovat keskeisiä kehittämisalueita.

Ulkomuoto
Suomalaiset bouvierit ovat ulkomuodoltaan varsin korkeatasoisia. Tavoitteena on, että koirilla ei ole rakenteessa sellaisia ulkomuotovirheitä, jotka tekevät rodun tunnistamisen vaikeaksi. Liioitellut piirteet eivät ole toivottavia.

Pentueiden rekisteröintiin vaikuttavat ehdot
PEVISA-ohjelma 2027 - 2031
Pentujen vanhemmista pitää olla ennen astutusta annettu lonkkakuvauslausunto ja kyynärnivellausunto, sekä astutushetkellä voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Lonkka- ja kyynärnivelten kuvaushetkellä koiran tulee olla 18 kuukautta täyttänyt.

Lonkkakuvaustuloksen tulee olla A, B tai C. Kyynärnivelkuvauksen tuloksen tulee olla 0 tai 1. Silmätarkastuslausunto ei astutushetkellä saa olla 24 kk vanhempi. Perinnöllistä kataraktaa sairastavan koiran jälkeläisiä ei rekisteröidä. Diagnoosi ”muu vähämerkityksellinen kaihi” ei kuitenkaan sulje koiraa jalostuksesta.

Astutushetkellä koiralla tulee olla koulutustunnus palvelus- tai pelastuskoirakokeesta tai loppuun suoritettu luonnetesti tai MH-kuvaus. Myös Kennelliiton tallentama IPO-FH-tulos hyväksytään.

Päivitystyön yhteydessä on toteutettu rodun terveys- ja käyttäytymiskysely, jonka tulokset on esitetty liitteessä 1. Kyselyyn saatiin 138 vastausta, ja se tarjoaa omistajien kokemukseen perustuvaa lisätietoa rodun tilanteesta.

2. RODUN TAUSTA

Alkuperä ja käyttötarkoitus
Bouvier (Bouvier des Flandres) on rotuna lähtöisin Flanderin maakunnasta, joka jakautuu Ranskan, Belgian ja Hollannin alueelle. Virallisesti Ranska ja Belgia ovat rodun kotimaat. Rodun kehityksestä ja varhaishistoriasta kerrotaan monenlaisia tarinoita ja selvästi rodulle tyypillisiä koiria on nähtävissä jo varhaiselta keskiajalta peräisin olevissa maalauksissa. Bouvierien alkuperä juontaa Pohjanmeren rannikolla sijainneeseen Ter Duynenin luostariin, jonka munkit risteyttivät Englannista saamiansa skotlanninhirvikoiria tai irlanninsusikoiria bouvierin kanssa.

Bouvier on johdettu sanasta bovine ja tarkoittaa "bovine herder" eli karjan vahtija/vartija eli karjakoiraa, kun taas berger-sana vastaa paimenkoiraa. (Berger de Brie; Brien paimenkoira) Kotimaassaan tällä koiralla on lukuisia lempinimiä: toucher de boef (karjanajaja), chien de vacher (karjapaimenen koira), koehond (lehmäkoira) tai erityisen osuva vuilbaard (mutaparta). Bouvieria kutsutaan Euroopassa usein myös nimellä Vlaamse Koehond tai Flanders Cattle Dog.

Pääasiassa bouvier on toiminut talonpoikaisväestön yleiskoirana niin karjan ajajana, vartijana, vetojuhtana kuin tarvittaessa kirnun pyörittäjänäkin. Bouvieria käytettiin myös viesti- ja vartiokoirina molempien maailmansotien aikana ja sotatappioiden myötä kanta sittemmin romahti. Rodun historian alkuaikoina jalostusvalinta perustui vain ja ainoastaan käyttöominaisuuksiin, joten koirat olivat ulkomuodoltaan varsin vaihtelevia.

Rodun kehitys nykyiseen muotoonsa
Vielä 1900-luvun alkupuolella rodusta löytyi selkeästi ainakin kolme päätyyppiä: kooltaan pienin, pystykorvainen, lammaskoiramainen Bouvier des Àrdennes; kooltaan suurempi, lyhytrunkoinen ja typistettykorvainen tyyppi, Paret sekä kooltaan kaikkein suurin ja väriltään tummin, syvempirintainen ja pidempipäinen Bouvier de Roulers. Näiden eri tyyppien säkäkorkeudet vaihtelivat 55–70 cm välillä.

Vuonna 1921 perustettiin ensin Belgiaan Courtrain bouvierklubi ja heti perään Belgian kansallinen Bouvierklubi. Seuraavana vuonna kokoontui Belgian Gentissä, Itä-Flanderin maakunnan pääkaupungissa,

joukko rodun harrastajia ja tuomareita luomaan rodulle yhtenäistä rotumääritelmää. Ensimmäinen maailmansota oli koetellut rotua kovasti ja esiteltäviä koiria oli vaikea löytää. Rotumääritelmäkokouksen mallikoiraksi oli kuitenkin saatu armeijan eläinlääkärin kapteeni Darbyn eräältä maatilalta löytämä tuntemattomista vanhemmista polveutunut uros Nic de Sottegem ja joukko tämän uroksen jälkeläisiä. Nic de Sottegemistä tuli monien hyvien jälkeläistensä kautta ratkaisevasti modernin bouvierin kehitykseen vaikuttanut koira. Gentin kokous ei kuitenkaan saanut tehtyä selvää päätöstä, mikä aiemmin mainituista bouviertyypeistä olisi ainoa oikea. Vasta myöhemmin tunnustettiin Bouvier des Flandres eli Paret-nimellä kulkenut tyyppi kaikkein vanhimmaksi ja nykypäivän rotumääritelmä lienee saanut siitä eniten piirteitä. Yhtenäinen belgialaisranskalainen rotumääritelmä saatiin aikaan vuonna 1937. FCI vahvisti bouvierin rotumääritelmän vuonna 1965. Uudistettu ja voimassa oleva rotumääritelmä on hyväksytty FCI:ssä 22.6.2001 ja sen suomennos on hyväksytty Suomen Kennelliitossa 16.11.2002.

Sukulaisrodut, joiden kanssa yhteinen kehityshistoria
Bouvier des Àrdennes eli ardennienkarjakoira on bouvierin sukulaisrotu ja yksi vanhoista bouviermuunnoksista, joka on säilynyt tähän päivään. Rotu on hyvin pienilukuinen kaikkialla maailmassa. Suomeen ensimmäinen rodun edustaja tuotiin 2013. Suomen Bouvier ry. toimii myös ardennienkarjakoiran rotujärjestönä.

Eri linjat
Bouvier menestyy sekä käyttökoirana että näyttelykoirana. Viimeaikaisiin tuloksiin perustuen eri harrastuslajit eivät sulje toisiaan pois. Nykyään suurin osa harrastajista toivoo, että rotua ei liiallisesti jaeta joko käyttö- tai näyttelykoiriin. Jalostuksessa on nähtävissä rodun eri ominaisuuksien painotusta, mutta alkuperäistä käyttötarkoitusta ei pyritä nykyäänkään unohtamaan.
Rotumääritelmän mukaan bouvierilla kuuluu olla karvapeite, joka on pohjavillan sekä pääliturkin yhdistelmä. Tämän kaltainen turkki on suojannut bouvieria jo silloin, kun se historiansa alussa on toiminut karjakoirana.
Vaikka bouvier on monipuolinen harrastuskoira, suurin osa populaatiosta kuuluu kotikoiriin.

Ensimmäiset koirat Suomessa, koiramäärän kehitys
Suomeen ensimmäiset bouvierit tuotiin ilmeisesti jo 1940-luvulla muiden Pohjoismaiden kannan syntymisen yhteydessä, mutta ensimmäinen rodun edustaja rekisteröitiin virallisesti vasta vuonna 1974. Tämän jälkeen kanta lisääntyi hiljalleen parin koiran vuosivauhdilla, kunnes rodun kotimainen kasvatus alkoi 1981. Alkuvuosien jalostustyö pohjautui pääosiltaan ruotsalaisiin koiriin. Muutama tuontikoira Belgiasta ja Hollannista hankittiin karanteenirajan takaa. Rajojen avautuminen Keski-Eurooppaan toi rodulle runsaasti uutta jalostusmateriaalia lähinnä Hollannista ja tänä päivänä valtaosa kannastamme pohjautuukin hollantilaisiin linjoihin. Suomessa kasvatettuja bouviereja on viety USA:han, Saksaan, Ranskaan, Tanskaan, Norjaan, Ruotsiin, Hollantiin, Belgiaan, Venäjälle ja Viroon. Suomen kanta on ollut suurimmillaan 1990-luvulla, jonka jälkeen kanta on laskenut tasaisesti ja on vakiintunut nyt n. 30 koiran vuosi rekisteröinteihin.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Nykyinen rotua harrastava yhdistys/järjestö ja aiemmat rotujärjestöt
Suomen Bouvier r.y. (aiemmin Suomen Flanderinpaimenkoirat r.y.) – Finska Bouvier des Flandres r.f. perustettiin syksyllä 1981 parinkymmenen rodun harrastajan voimin. Yhdistyksen tehtäväksi määriteltiin bouvierin jalostuksen edistäminen ja käytön lisääminen monipuolisena harrastuskoirana. Aluksi bouvier kuului Suomessa D2-ryhmään ja rotuyhdistys toimi Suomen seura- ja kääpiökoirayhdistyksen alaisena. Vuonna 1986 yhdistys anoi siirtymistä Suomen Palveluskoiraliittoon, ja rotu siirrettiinkin D1-ryhmään,

jolloin se sai oikeuden kilpailla palveluskoirakokeissa. Vuodesta 2001 Suomen Bouvier r.y. on ollut rotujärjestö ja toiminut suoraan Suomen Kennelliiton alaisuudessa. Nykyisin bouvier kuuluu FCI:n luokituksessa roturyhmään 1, lammas- ja karjakoirat.

Suomen Bouvier r.y:n asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu vuosikokouksessa vuodeksi kerrallaan valittu puheenjohtaja ja kahdeksan muuta täysi-ikäistä jäsentä, sekä kaksi varajäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan, sihteerin, rahastonhoitajan sekä muut tarvittavat toimihenkilöt. Sihteeri ja rahastonhoitaja voidaan valita myös hallituksen ulkopuolelta. Lisäksi yhdistyksessä toimii jalostustoimikunta ja pentuvälitys, sekä erilaisia ajankohtaisia toimikuntia. Yhdistyksen oma lehti Bouvier sanomat, ilmestyy neljä kertaa vuodessa verkkojulkaisuna. Yhdistys järjestää leirejä, koulutuksia, erikoisnäyttelyitä ja aluetapahtumia.

Rotua harrastavan yhdistyksen tai järjestön jäsenmäärä ja sen kehitys
Yhdistyksen jäsenmäärä oli 1990-luvun loppupuolella noin 320 mutta on sen jälkeen laskenut, nykyisin jäsenmäärän ollessa alle 100 jäsentä.

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Käytännön jalostusneuvonnasta vastaa yleiskokouksen asettama jalostustoimikunta. Toimikuntaan kuuluu neljä varsinaista jäsentä, jotka valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja sihteerin. Toimikunnan jäsenten toimikausi on kaksi vuotta. Jalostustoimikuntaan voidaan kutsua yksi yhdistyksen ulkopuolinen asiantuntijajäsen. Jalostustoimikunnan työ painottuu tiedon keräämiseen ja julkaisemiseen sekä kasvattajien ja muiden asiasta kiinnostuneiden informoimiseen. Jalostustoimikunnan tehtäviin kuuluu myös kutsua koolle kasvattaja-/jalostuspäivät. Jalostustoimikunnan tehtävänä on myös huolehtia PEVISA:n ja JTO:n ylläpidosta.
Tämän hetken poikkeustilanteessa yleiskokous asetti hallituksen hoitamaan jalostustoimikunnan tehtävät kunnes uuteen jalostustoimikuntaan löytyy jäsenet ja toimikunta voidaan ylimääräisessä yleiskokouksessa valita.
Yhdistyksen ylimääräiselle yleiskokoukselle ilmoittautui riittävä määrä ehdokkaita ja jalostustoimikunta on asetettu.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistyminen ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole. Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2 – 3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimääristä. Matemaattisena esimerkkinä, jos rodussa rekisteröitäisiin neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20 – 50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä. (Mäki, 2013)

Rekisteröintimäärissä bouvier kuuluu pienilukuisiin rotuihin. Viimeisen sukupolven aikana (2020–2025) rekisteröintejä on yhteensä 165. Bouvierilla suositeltu monimuotoisuuden turvaava jälkeläismäärä neljän vuoden rekisteröinti määrästä laskettuna on 5 %. Bouvierilla tämä tarkoittaa viimeisen sukupolven mukaan laskettuna n. 19 pentua/koira. Taulukosta 4. ilmenee, että rodussa kymmenen vuoden tarkastelujaksolla kolme urosta ylittää 5 % suosituksen; (Enzo Lynn v.Rijn En Ijsselland, (22 pentua), Mörrimöykyn Aragorn (21 pentua), Puvepapan Possumunkki (21 pentua).

Taulukko 4. Toisen polven jälkeläisten määrä kertoo paremmin sen, miten suuren jalostusvaikutuksen jalostusuros populaatioon jättää. Suomen merkittävin jalostusuros on Enzo Lynn v.Rijn En Ijsselland, jolla on 3 pentuetta ja 22 pentua sekä 54 toisen polven jälkeläistä. Kahdenkymmenen käytetyimmän uroksen listalla 3. käytetyin uros, Puvepapan Possumunkki, (6.98 %) 9. käytetyin uros, Sarol One of The Best, (4,32 %) sekä 13. käytetyin uros, Puvepapan Pumpernikkeli, (3,65 %) ovat sen jälkeläisiä.

Taulukko 5.Rodussa, jossa pentueet ovat suhteellisen suuri lukuisia ja rekisteröintejä on melko vähän, voi yksittäisen jalostusnartun osuus olla merkittävä. Käytetyimmän nartun ensimmäisen sijan jakaa kaksi narttua, Mörrimöykyn Aamurusko ja Mörrimöykyn Östrid, joilla molemmilla on 7,06 % jälkeläismäärä osuus. Eniten toisen polven jälkeläisiä nartuista on listan 12. nartulla Puvepapan Klaara Kotko, jolla on 31 toisen polven jälkeläistä. 3. käytetyin narttu Puvepapan Meloksikaami ja 11. käytetyin narttu Puvepapan Hellä Hortonoomi ovat sen tyttäriä. Näiden kolmen nartun osuus toisen polven jälkeläisistä on 31 %.

Taulukko 1. Vuositilasto – rekisteröinnit

Vuositilasto - rekisteröinnit

	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Pennut (kotimaiset)	26	22	10	13	58	36	20	35	47	41	40
Tuonnit	3	7	1	1	2	3	4	4	1		4
Rekisteröinnit yht.	29	29	11	14	60	39	24	39	48	41	44
Pentueet	4	3	1	2	7	6	4	6	6	7	7
Pentuekoko	6,5	7,3	10	6,5	8,3	6	5	5,8	7,8	5,9	5,7
Kasvattajat	4	3	1	2	5	6	4	5	6	7	6
jalostukseen käytetyt eri urokset											
- kaikki	4	3	1	2	7	6	4	5	6	6	5
- kotimaiset	2	3	1	1	5	4	3	4	2	3	5
- tuonnit					2				2	2	
- ulkomaiset	2	0	0	1	0	2	1	1	2	1	0
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v 4 kk	5 v 5 kk	5 v 7 kk	5 v 1 kk	5 v 6 kk	3 v 8 kk	7 v 8 kk	6 v 4 kk	5 v 6 kk	3 v 9 kk	4 v 8 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut											
- kaikki	4	3	1	2	7	6	4	6	6	7	7
- kotimaiset	4	3	1	2	6	5	3	5	5	7	5
- tuonnit					1	1	1	1	1		2
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v 2 kk	4 v 5 kk	6 v	4 v 1 kk	4 v 5 kk	4 v 3 kk	4 v 6 kk	4 v 3 kk	4 v	3 v 8 kk	3 v 11 kk
Isoisät	8	6	2	4	11	11	8	10	12	11	11
Isoäidit	8	6	2	4	10	12	7	10	12	10	10
Sukusiitosprosentti	0,21 %	2,86 %	1,22 %	2,14 %	1,58 %	2,40 %	5,04 %	5,07 %	2,41 %	4,31 %	0,85 %

Suomen Kennelliitto, KoiraNet, 2026

Taulukko2. Rekisteröintimäärät Suomessa

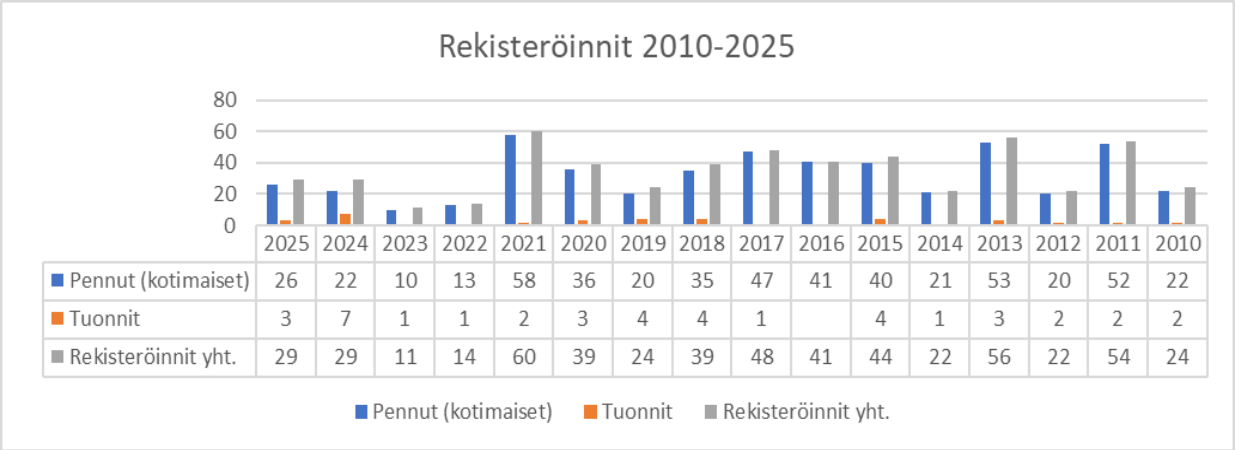

	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Pennut (kotimaiset)	26	22	10	13	58	36	20	35	47	41	40	21	53	20	52	22
Tuonnit	3	7	1	1	2	3	4	4	1		4	1	3	2	2	2
Rekisteröinnit yht.	29	29	11	14	60	39	24	39	48	41	44	22	56	22	54	24

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Viimeisen kymmenen vuoden aikana Suomeen on tuotu 1–7- koiraa vuodessa, kuten taulukosta 2 on nähtävissä. Koiria on tuotu Suomeen Saksasta (4), Hollannista (12), Ukrainasta (2), Venäjältä (2), Puolasta (6), Belgiasta (1) Tanskasta (1) ja Ruotsista (2).

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

Urosten keskimääräinen jalostusikä on 5 vuotta. Narttujen keskimääräinen jalostuskäytön ikä on ollut 4 vuotta.

Tietoa sukusiitoksesta

Sukusiitoksessa paritettavat koirat ovat sukua keskenään. Sukusiitos lisää riskiä resessiivisten perinnöllisten sairauksien esille tuloon, sillä sukulaisyhdistelmillä geneettinen vaihtelu pienenee ja sairautta aiheuttavat geenimuodot tulevat yleisemmiksi (http://www.kennelliitto.fi/sukusiitos, 2020). Bouviereilla suositellaan yhdistelmän sukusiitosprosentin ylärajaksi 6,25 % neljästä sukupolvesta laskettuna.

Rodun vuosittainen sukusiitosaste

Taulukot 1. ja 3.

Vuosina 2015 – 2025 keskimääräinen sukusiitosaste on vaihdellut välillä 0,21 % - 5,07 %. Tarkastelujaksolla vuosina 2018 ja 2019 sukusiitosprosentti on kohonnut yli 5 % ja rekisteröinnit olleet vastaavasti 24 ja 39. (Taulukko 3.) Muuten sukusiitosprosentti on ollut melko tasainen eikä nousua ole havaittavissa, kokoluokka n. 0,21 %-2,50 %.

Taulukko 3. Sukusiitosprosentin kehitys

Taulukko 4. 2016 – 2025 eniten jalostukseen käytetyt 20 urosta syntymävuoden mukaan

			Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
#	Uros	Synt.	Pentuja	%-osuus	kumulat. %	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	ENZO LYNN V.RIJN EN IJSSELLAND	2012	22	7,31 %	7 %	9	54	3	22
2	MÖRRIMÖYKYN ARAGORN	2013	21	6,98 %	14 %	3	27	3	21
3	PUVEPAPAN POSSUMUNKKI	2017	21	6,98 %	21 %	1	8	3	21
4	MÖRRIMÖYKYN ÅNGLEK	2009	15	4,98 %	26 %	4	16	3	24
5	SAROL VELVET BLACKJACK	2013	15	4,98 %	31 %	2	14	3	22
6	JAAKKO HIGH FIVE VAN AQUALAND	2012	15	4,98 %	36 %	4	30	3	19
7	SAROL ONE OF THE BEST	2016	13	4,32 %	41 %	4	16	2	13
8	PEIKKONEVAN DON LOIHI	2016	13	4,32 %	45 %	2	13	2	13
9	KOTITONTUN GÖRAN	2020	13	4,32 %	49 %	0	0	2	13
10	SKJERVTORPET'S BEARDAUX POLAR TZARO	2011	12	3,99 %	53 %	0	0	1	12
11	PUVEPAPAN PUMPERNIKKELI	2017	11	3,65 %	57 %	2	16	1	11
12	WELLMAT'S JOYOUS JOSHUA	2016	9	2,99 %	60 %	0	0	1	9
13	BANDELOOS DAPPER DAN	2012	9	2,99 %	63 %	2	20	2	9
14	TYFOON VAN HET GIELDRE HOF	2020	9	2,99 %	66 %	0	0	1	9
15	SEONSE ÄNDIMÄKKOI	2014	8	2,66 %	68 %	0	0	1	8
16	KOTITONTUN DARRA	2012	8	2,66 %	71 %	1	4	1	8
17	BOUFORT AUWO IN A LOUP OF LOVE	2017	8	2,66 %	74 %	0	0	1	8
18	FUZZY FUR'S AJAX	2009	7	2,33 %	76 %	0	0	2	12
19	SAROL VITAL HURRIGANE	2013	7	2,33 %	78 %	1	5	1	7
20	BOUNTY BONUS OT ZENITSA OKA	2019	7	2,33 %	81 %	0	0	1	7

Suomen Kennelliitto, KoiraNet 2026

9 urosta on käytetty tuottamaan 49 prosenttia ajanjakson pennuista

Taulukko 5. 2016 – 2025 eniten jalostukseen käytetyt 20 narttua syntymävuoden mukaan

			Tilastointiaikana		Toisessa polvessa		Yhteensä	
#	*Narttu*	Synt.	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	PUVEPAPAN MELOKSIKAAMI	2018	20	6,64 %	2	16	2	20
2	MÖRRIMÖYKYN AAMURUSKO	2013	19	6,31 %	1	3	3	24
3	CAISY BOUVIERY Z REGLA	2016	19	6,31 %	2	13	2	19
4	MÖRRIMÖYKYN DIIVA	2016	18	5,98 %	0	0	2	18
5	MÖRRIMÖYKYN ÖSTRID	2012	17	5,65 %	3	24	3	24
6	GŁASZA BOUVI-BUZI	2014	15	4,98 %	1	7	2	15
7	KOTITONTUN EMMI	2016	14	4,65 %	1	7	2	14
8	BRILAND'S MODESTY BLAISE	2013	13	4,32 %	0	0	3	13
9	BOUFORT BEATA IN A LOUP OF LOVE	2017	12	3,99 %	1	3	2	12
10	PUVEPAPAN HELLÄ HORTONOOMI	2016	11	3,65 %	1	8	2	11
11	PEIKKONEVAN LADY LIKUSTERI	2011	11	3,65 %	2	13	2	11
12	WELLMAT'S KISS ME KENDRA	2021	9	2,99 %	0	0	2	16
13	PUVEPAPAN KLAARA KOTKO	2011	9	2,99 %	4	31	2	9
14	SAROL VANILLA WOW	2013	8	2,66 %	4	15	1	8
15	PUVEPAPAN VARMA VUOROPARI	2021	8	2,66 %	0	0	1	8
16	SEONSE ÄLLÖSÖPÖ ÄLLIS-TYTTI	2014	8	2,66 %	1	4	1	8
17	JADE	2015	7	2,33 %	1	5	1	7
18	PUVEPAPAN TUULIHATTU	2017	7	2,33 %	0	0	1	7
19	SAROL TIFFANY STONE	2019	7	2,33 %	0	0	1	7
20	AINOAINEN SYNDACTYLIA	2014	7	2,33 %	0	0	1	7

Suomen Kennelliitto, KoiraNet, 2026

Rodun populaatiot muissa maissa

Bouvierin tärkeimmät kasvatusmaat ovat Hollanti, Ranska, Belgia ja Saksa. Rotu ei ole kovin runsaslukuinen missään, pentuja rekisteröidään eniten Hollannissa. USA on yksi suurimmista rodun harrastajamaista lukumäärällisesti. USA:ssa bouvierilla on käytössä oma rotumääritelmä. USA:sta ei ole juuri bouviereita Suomeen tuotu. Eri maiden populaatiot ovat hyvin pitkälle samoja hollantilaisia sukulinjoja, koska koirien jalostuskäyttö maiden välillä Euroopassa on yleistä.

Yhteenveto rodun jalostuspohjan laajuudesta

Bouvierin jalostuspohja on melko suppea jo pelkästään rodun pienilukuisuuden takia ja useat eniten jalostukseen käytettävät koirat ovat monesti lähisukulaisia (sisaruksia tai jälkeläisiä). Jalostusvalinnoissa olisi tärkeää huomioida mahdollisimman laajan jalostuspohjan säilyttäminen ja välttää matadorjalostusta.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Tärkeimpiä bouvierin jalostuspohjaa kaventavia tekijöitä ovat pieni koirapopulaatio ja kasvattajien vähäinen määrä. Laadukasta ja saatavilla olevaa ulkomaista jalostusmateriaalia käytetään liian vähän. Erillisiä linjoja on vähän ja kahtiajakautunut jalostus kaventaa pohjaa entisestään.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

Bouvierin PEVISA-ohjelmassa ei ole jälkeläismäärään liittyviä ohjeita tai rajoituksia.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Luonne on koiran tärkein ominaisuus. Rotumääritelmän mukainen bouvier on luonteeltaan ja käyttäytymiseltään rauhallinen ja harkitseva, maltillinen ja peloton. Ilme kuvastaa älykkyyttä, tarmoa ja rohkeutta. Bouvierin tulee ehdottomasti aina soveltua työkoiraksi. Kaikki soveltuvuutta heikentävät ominaisuudet katsotaan virheiksi. Lisäksi rotumääritelmä listaa vakavaksi virheeksi arkuuden, ja hylkääviksi virheiksi vihaisuuden ja sairaalloiset piirteet; pelokkuuden ja vaarallisen aggressiivisuuden.

Rotumääritelmä kertoo bouvierin käyttötarkoituksesta seuraavaan; Alun perin bouvierin käytettiin karjalaumojen ajajana, vetokoirana ja kirnun pyörittäjänä. Maatilojen uudenaikaistamisen myötä ensisijainen käyttötarkoitus on muuttunut, ja nykyään bouvier toimii ennen kaikkea omaisuuden ja maatilan vahtina, mutta myös suojelu- ja poliisikoirana. Bouvierin fyysiset kyvyt ja käyttäytyminen, hyvä hajuaisti, aloitekyky ja älykkyys mahdollistavat sen käytön jälki- tai viestikoirana sekä riistanvartijan apuna. Alkuperäisen käyttötarkoituksen ominaisuuksien mittareina voidaan pitää kokeita, joita ovat Ring-lajit (Ranska ja Belgia), KNPV-sertifiointi (Hollanti) ja IGP.

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Tilanne luonteissa tänä päivänä

Bouvierit ovat pääsääntöisesti päivittäistilanteissa käsiteltäviä ja rauhallisia. Rodun vahva tausta vartio- ja vahtikoirana voi tuoda ajoittain haasteita arkeen.
Bouvier tarvitsee jo pennusta sosiaalistamista, jotta se saa tutustua uusiin ihmisiin ja sen elinympäristö laajenee. Isokokoisena koirana bouvierin tulee saada ainakin peruskoulutus. Bouvier on hyvä harrastuskaveri, joka osaa päättäväisesti sekä omaehtoisesti vetäytyä pois tehtävästä.
Ääniherkkyyttä tavataan jonkin verran, suurin osa koirista kuitenkin palautuu tilanteesta helposti. Ikä tai mahdolliset sairaudet eivät ole tuoneet merkittäviä käyttäytymis- tai luonnemuutoksia.

Erot eri maiden populaatioiden välillä

Rodun käyttötarkoitus ei poikkea merkittävästi eri maiden välillä. Bouvier on monipuolinen palvelus- ja perhekoira. Bouvier on FCI:n luokittelussa käyttökoira, jolta vaaditaan valioitumiseen käyttökoetulos.

Hollannissa bouvieria käytetään edelleen virkakoirana ja niitä sertifioidaan vuosittain KNPV-kokeissa. Ranskassa valioitumiseen vaaditaan 3x CAC kolmelta eri tuomarilta, joista vähintään 2 tuomareista on ranskalaisia. 1 CAC pitää olla rodun erikoisnäyttelystä. Näiden lisäksi koiralla tulee olla hyväksytty **TC**-luonnetesti, sekä ranskalainen lonkkakuvauslausunto. Belgiassa vaatimus on 2 x cacib, **CQN** tai **IPO1** Belgiassa suoritettuna. Suomen muotovalion arvoon bouvier tarvitsee koulutustunnuksen palveluskoirakokeiden 1. luokasta sekä kolme näyttelysertifikaattia kolmelta eri tuomarilta.

Rodun alkuperämaissa luonne- ja käyttöominaisuuksia mitataan seuraavilla kokeilla: **KNPV**- koe (Koninklijke Nederlandse Politiehond Vereniging) Eri KNPV kokeita ovat PH1 ja PH2. Näiden lisäksi on esinevartiointikoe (ObH) jälkikoe (SpH) ja aiemmin myös pelastuskoe (RH). PH1 on peruskoe ja sen suoritettuaan koira on valmis vartiointi- ja poliisikäyttöön. PH2 kokeen suorittavat ovat yleensä jalostuskäytössä. Aiemmin bouvier oli yleisin koirarotu näissä kokeissa. Vuosittain muutama bouvier suorittaa hyväksytysti KNPV-sertifiointikokeen edelleen.

Brevet on tasokoe ennen varsinaisiin Ring-kokeisiin pääsyä. Ranskalaisten ja belgialaisten koirien sukutauluista löytyy ring-tuloksia. Ring-kokeissa painotetaan koiran hallittavuutta purutilanteissa. Eri Ring-lajeja ovat Mondio ring (MR1-MR3), Belgialainen ring (BR3-BR1) ja Ranskalainen ring (FR1-FR3).

Ranskalaisia luonne-ja käyttöominaisuustestejä:
CSAU - Certificat de Sociabilité et d'Aptitude à l'Utilisation - Sertifikaatti sosiaalisuudesta ja käyttökoiraksi soveltuvuudesta. Suoritetaan ennen ensimmäistä käyttökoetta. Koirille, jotka treenaavat tottelevaisuus- tai käyttökokeita silmällä pitäen.

TAN - Test d'Aptitude Naturelle – Palveluskoirien soveltuvuustesti. Osioina sosiaalisuus, puolustustaipumus ja laukaukseen suhtautuminen. Ei vaadi kouluttamista.

TATD- Test d'aptitude au Travail de Défence – Työkoiratesti, tarkoitettu suojelulajeissa kilpaileville koirille

TC - Test de Caractère – Luonnetesti. Sisältää TAN-testin osiot sekä rohkeuskokeen. Ranskassa saavat näyttelyissä kilpailla sertifikaatista vain TC-testin läpäisseet koirat. TC-testiin osallistuvalla koiralla tulee olla suoritettuna CSAU-testi.

CANT-Test d'aptitude sur troupeau – paimennustaipumustesti

CQN-Certificat de Qualité Naturelle- Käyttöominaisuus testi (suojelu, jälki)

SELECTION- jalostustarkastus – Sisältää luonteen ja ulkomuodon arvioinnin. Samanlainen sekä Ranskassa että Belgiassa

4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun alkuperäinen käyttö
Pääasiassa bouvier on kautta aikain toiminut talonpoikaisväestön ”yleiskoirana” niin karjapaimenena, vartijana, vetojuhtana kuin tarvittaessa kirnun pyörittäjänäkin. Bouvieria käytettiin myös viesti- ja vartiokoirina molempien maailmansotien aikana ja sotatappioiden myötä kanta sittemmin romahti. Bouvierin käyttö karjakoirana oli loppumassa yhteiskunnassa tapahtuvien muutosten myötä jo rotumääritelmän kirjoittamisvaiheessa, 1900- luvun ensimmäisinä vuosikymmeninä. Samoihin aikoihin oli alkanut koirien käyttö poliisitehtävissä. Usein nämä koirat olivat karja- tai paimenkoiria. Tehtäviin sopivien koirien valitsemiseksi syntyi erilaisia poliisikoiravalmiuksia mittaavia koemuotoja. Bouvier oli korkeassa arvossa työkoirana kotimaissaan aina 1960- luvulle asti ollen mm. Hollannin yleisin virkakoirarotu. Rodun runsastuessa Hollannissa huimasti 1970- ja 1980-luvuilla ja näyttelyharrastuksen kasvaessa käyttöpuolen koirat vähenivät.

Alkuperäiset, rodunomaiset käyttäytymistarpeet ja niiden täyttäminen
Bouvier on vartioiva koira. Rodun yksi tärkeimmistä alkuperäisistä käyttötarkoituksista on ollut omistajan ja tämän omaisuuden vartiointi. Tämä on ominaisuus, joka kuuluu rotuun ja joka omistajan on hyvä huomioida jo pennun kanssa. Koiran tulee olla kuitenkin nyky-yhteiskuntaan ja arkielämään soveltuva, ja siksi koiran kotikasvatuksessa tulee huomioida koiran sosiaalistaminen ja se, että koiran tulee olla omistajansa hallinnassa.

Kokeet
Bouvierin monipuolisesta harrastuskäytöstä kertoo se, että tuloksia löytyy monesta lajista. Alla olevissa taulukoissa on koekäyntien määrät vuosilta 2010–2025 (taulukot 6. ja 7.). Numeroiden perusteella

palveluskoiralajeista suojelu- ja jälkikoe näyttäisivät olevan suosituimmat lajit (taulukko 6). Viime vuosina jälki- ja etsintäkoekäynnit ovat olleet suhteessa kasvussa vrt. suojelutuloksiin. Taulukkoon listaamatta ovat lajit, joissa kymmenen viime vuoden aikana on ollut ainoastaan yhden tai kahden koiran tuloksia. Tottelevaisuuskokeen suosio on noussut viimeisen 5 vuoden aikana (taulukko 10). Rally-tokon suosio on lähtenyt uudelleen kasvuun (taulukko 9). Samoin on noussut Nosework-harrastus. Uutena lajina Hoopers on saanut harrastajia.
Vuoden 2025 loppuun mennessä rodussa on kaiken kaikkiaan 12 käyttövalioita, 8 tottelevaisuusvalioita, 2 Rallytokovaliota, 1 koiratanssivalio, 1 vesipelastusvalio, 1 paimennusvalio sekä 29 Suomen muotovaliota molemmat rodut huomioiden.

Taulukko 6. PK-koekäynnit lajeittain

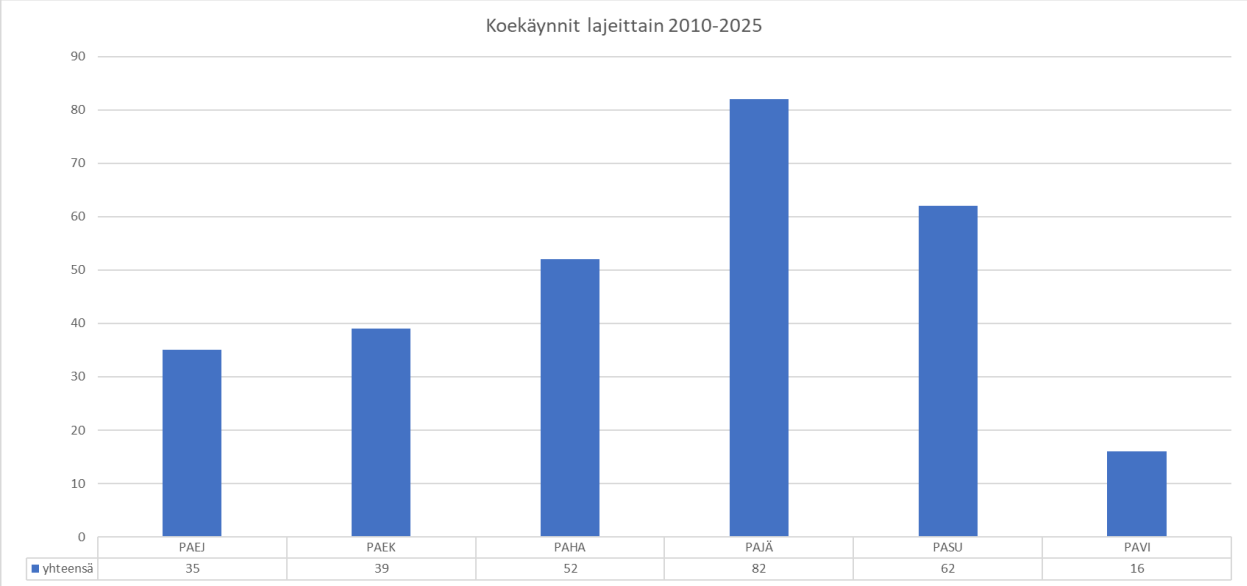

Taulukko 7. PK-koekäynnit lajeittain ja vuosittain graafi

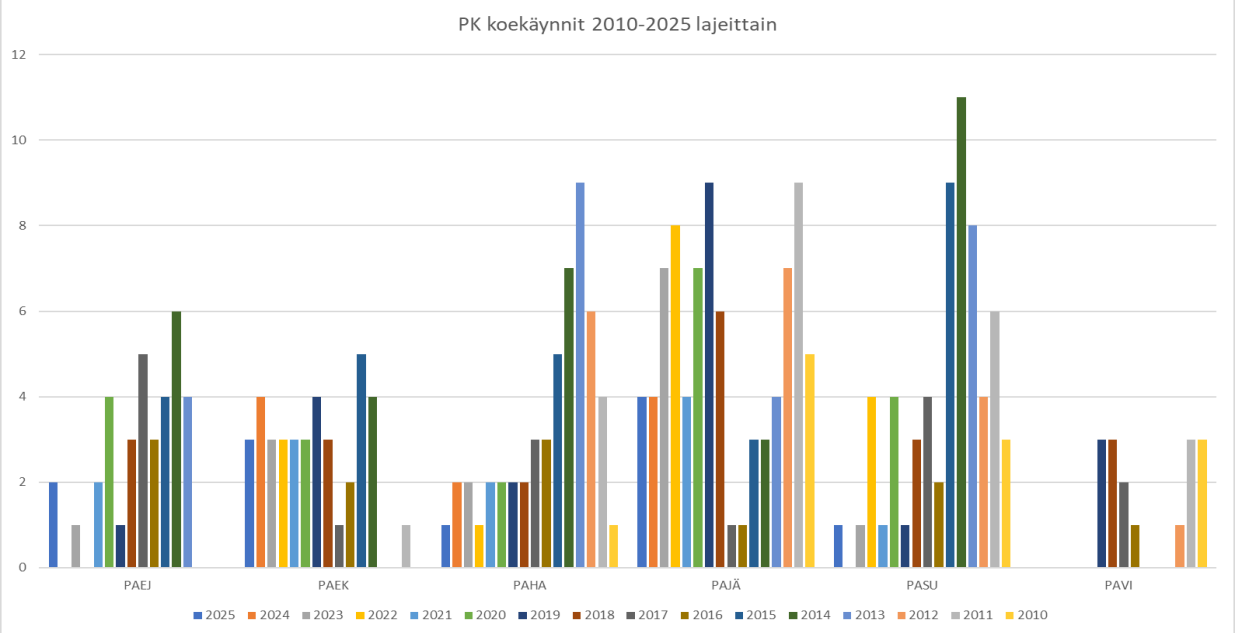

Taulukko 8. BH-koekäynnit

	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
PAKK1	4 tulosta	3 tulosta	1 tulosta	4 tulosta	5 tulosta	4 tulosta	7 tulosta	3 tulosta	8 tulosta	1 tulosta	2 tulosta
PAKK0			2 tulosta	1 tulosta			2 tulosta			1 tulosta	1 tulosta
PAKK-											
Yhteensä	4 tulosta	3 tulosta	3 tulosta	5 tulosta	5 tulosta	4 tulosta	9 tulosta	3 tulosta	8 tulosta	2 tulosta	3 tulosta

Taulukko 9. Rally-toko koekäynnit

	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
SEN-											
SEN0											
SENHYV											
MESHYV	2 tulosta		2 tulosta	7 tulosta	8 tulosta		1 tulosta	5 tulosta	5 tulosta	4 tulosta	5 tulosta
MES0	1 tulosta		1 tulosta	1 tulosta	1 tulosta				2 tulosta	12 tulosta	4 tulosta
MES-				1 tulosta						2 tulosta	
VOIHYV	8 tulosta	1 tulosta		3 tulosta				2 tulosta	1 tulosta		10 tulosta
VOI0	4 tulosta	4 tulosta	3 tulosta								4 tulosta
VOI-		1 tulosta	1 tulosta								
AVOHYV	7 tulosta	4 tulosta	5 tulosta	4 tulosta	5 tulosta	2 tulosta		4 tulosta	2 tulosta	1 tulosta	14 tulosta
AVO0		2 tulosta	2 tulosta		1 tulosta		1 tulosta	1 tulosta			1 tulosta
AVO-	1 tulosta	1 tulosta	1 tulosta				1 tulosta	1 tulosta			
ALOHYV	10 tulosta	5 tulosta	3 tulosta	5 tulosta	6 tulosta	3 tulosta	3 tulosta	7 tulosta	5 tulosta	5 tulosta	10 tulosta
ALO0	1 tulosta		2 tulosta	2 tulosta						1 tulosta	1 tulosta
ALO-			1 tulosta	1 tulosta					2 tulosta		
Yhteensä	34 tulosta	18 tulosta	21 tulosta	24 tulosta	21 tulosta	5 tulosta	6 tulosta	20 tulosta	17 tulosta	25 tulosta	49 tulosta

Taulukko 10. TOKO-koekäynnit

EVL

	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
EVL1	5 tulosta	7 tulosta	2 tulosta		1 tulosta						
EVL2		7 tulosta	3 tulosta	1 tulosta							
EVL3	3 tulosta	1 tulosta	5 tulosta	1 tulosta	1 tulosta						
EVL0	1 tulosta	2 tulosta	1 tulosta								
EVL-	1 tulosta										
Yhteensä	10 tulosta	17 tulosta	11 tulosta	2 tulosta	2 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta

VOI

	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
VOI1		3 tulosta	3 tulosta	1 tulosta	4 tulosta						
VOI2	1 tulosta	1 tulosta	3 tulosta		3 tulosta			1 tulosta	3 tulosta	2 tulosta	2 tulosta
VOI3	2 tulosta	1 tulosta			2 tulosta				3 tulosta	1 tulosta	
VOI0	3 tulosta	1 tulosta						1 tulosta	2 tulosta	1 tulosta	2 tulosta
VOI-										1 tulosta	
Yhteensä	6 tulosta	6 tulosta	6 tulosta	1 tulosta	9 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	2 tulosta	8 tulosta	5 tulosta	4 tulosta

AVO

	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
AVO1	1 tulosta	2 tulosta	3 tulosta	3 tulosta		3 tulosta	3 tulosta			2 tulosta	4 tulosta
AVO2		1 tulosta	1 tulosta		1 tulosta						3 tulosta
AVO3		1 tulosta									2 tulosta
AVO0		2 tulosta			1 tulosta		1 tulosta				
AVO-											1 tulosta
Yhteensä	1 tulosta	6 tulosta	4 tulosta	3 tulosta	2 tulosta	3 tulosta	4 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	2 tulosta	10 tulosta

ALO

	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
ALO1	1 tulosta	3 tulosta	6 tulosta	2 tulosta	4 tulosta	1 tulosta	3 tulosta	2 tulosta	3 tulosta		2 tulosta
ALO2			1 tulosta				1 tulosta		2 tulosta		
ALO3		2 tulosta	1 tulosta						1 tulosta		1 tulosta
ALO0			1 tulosta								
ALO-											
Yhteensä	1 tulosta	5 tulosta	9 tulosta	2 tulosta	4 tulosta	1 tulosta	4 tulosta	2 tulosta	6 tulosta	0 tulosta	3 tulosta
Yhteensä	18 tulosta	34 tulosta	30 tulosta	8 tulosta	17 tulosta	4 tulosta	8 tulosta	4 tulosta	14 tulosta	7 tulosta	17 tulosta

Näyttelyt ja jalostustarkastukset
Rodulla ei ole käytössä virallista jalostustarkastusta. Suomen Kennelliitolla on yleinen jalostustarkastusmenettely, jota voidaan hyödyntää bouvierin jalostustarkastuksessa.

Näyttelyarvosteluissa bouvierien käyttäytyminen on arvioitu rodunomaiseksi. Rodunomaisesta käytöksestä poikkeavat arvioinnit ovat harvinaisia.

Luonnetesti ja MH-luonnekuvaus
Bouviereita on testattu vuosina 1996–2025 yhteensä 443 kpl. Jalostukseen käytettävän koiran luonnetestin loppupistemäärällä ei sinällään saa olla merkitystä jalostusyksilöitä valittaessa, vaan huomio tulee kiinnittää puutteellisiin luonneominaisuuksiin. Jo kahdessa edellisessä jalostuksen tavoiteohjelmassa on suurimmiksi puutteiksi ja kehityskohteiksi kirjattu taistelutahdon ja toimintakyvyn puutteet ja panostus näiden ominaisuuksien säilyttämiseen. Jotta rodunomainen luonnetyyppi tulisi huomioitua jalostusvalinnoissa, jalostuskoirilla on PEVISAan liitetty luonnenäyttövelvoite; joko pk-kokeen koulutustunnus, hyväksytty pelastuskoirakoe, luonnetesti tai MH-luonnekuvaus.

Vuosien 2015–2025 tilanne ei ole luonteiden osalta lähtenyt kehittymään toivottuun suuntaan.
Jalostuskoirien puutteita luonteissa ei oteta huomioon jalostusvalintoja tehdessä ja samat puutteet, jotka oli kirjattuna edelliseen jalostuksen tavoiteohjelmaan ovat vain kasvaneet (graafit 1 ja 2 sekä taulukot 14 ja 15). Luonnetestitulosten perusteella merkittävimmät puutteet rodussa ilmenevät passiivisuutena ja yleisenä haluttomuutena. Ero ihanneprofiiliin on merkittävä.
Luonnetesteihin ja MH-luonnekuvauksiin osallistuvien koirien määrä jää suhteellisen alhaiseksi. Samalla on pohdittava, miten saadut tulokset peilaavat koko populaatiota. Yhdistyksen tehtävänä on kannustaa ja tukea suurempaa määrää koiria testeihin, jotta saadaan lisää tutkimusaineistoa.

Bouvierin luonnetestin ihanneprofiili:
Tummennetulla ihanneprofiilin mukainen, ohuemmalla vielä hyväksyttävä tulos.
Toimintakyky: Hyvä (+2) tai suuri (+3) tai kohtuullinen (+1)
Terävyys: Kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua (+3) tai suuri ilman jäljelle jäävää (+2)
Puolustushalu: Kohtuullinen hillitty (+3) tai suuri hillitty (+2)
Taisteluhalu: Suuri (+3) tai kohtuullinen (+2) tai erittäin suuri (+1)
Hermorakenne: Tasapainoinen (+2) tai hieman rauhaton (+1)
Temperamentti: Vilkas (+3) tai kohtuullisen vilkas (+2)
Kovuus: Kohtuullisen kova (+3) tai hieman pehmeä (+1)
Luoksepäästävä: Luoksepäästävä hieman pidättyväinen tai aavistuksen pidättyväinen (+2) tai hyväntahtoinen, luoksepäästävä ja avoin (+3)
Laukauspelottomuus: Laukausvarma (+++)

Taulukko 11. luonnetestit 2010-2020 sekä 2020-2025 kokonaismäärä 184 tulosta

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
LTE	4 tulosta	14 tulosta	10 tulosta	11 tulosta	9 tulosta	7 tulosta	10 tulosta	13 tulosta	21 tulosta	14 tulosta	21 tulosta
LTE0											
LTE-											
Yhteensä	4 tulosta	14 tulosta	10 tulosta	11 tulosta	9 tulosta	7 tulosta	10 tulosta	13 tulosta	21 tulosta	14 tulosta	21 tulosta

Suomen Kennelliitto, KoiraNet, 2020

	2025	2024	2023	2022	2021	2020
LTE	9 tulosta	9 tulosta	5 tulosta	6 tulosta	18 tulosta	4 tulosta
LTE0						
LTE-	1 tulosta				2 tulosta	
Yhteensä	10 tulosta	9 tulosta	5 tulosta	6 tulosta	20 tulosta	4 tulosta

Suomen Kennelliitto, KoiraNet, 2026

Taulukko 12. MH-kuvaukset, 2010-2020 kpl

	2025	2024	2023	2022	2021	2020
suoritettu ilman ampumista						
suoritettu	1 tulosta	2 tulosta	2 tulosta	6 tulosta	3 tulosta	2 tulosta
ohj. kesk.						
kuv. kesk.						
Yhteensä	1 tulosta	2 tulosta	2 tulosta	6 tulosta	3 tulosta	2 tulosta

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
suoritettu	2 tulosta	4 tulosta	5 tulosta	1 tulosta	3 tulosta	9 tulosta	5 tulosta	8 tulosta	10 tulosta	5 tulosta	5 tulosta
ohj. kesk.					2 tulosta						
kuv. kesk.											
Yhteensä	2 tulosta	4 tulosta	5 tulosta	1 tulosta	5 tulosta	9 tulosta	5 tulosta	8 tulosta	10 tulosta	5 tulosta	5 tulosta

Suomen Kennelliitto, KoiraNet, 2026

Taulukko 13. MH-luonnekuvauksen ihanneprofiili bouvierilla

	1	2	3	4	5
1a. KONTAKTI Tervehtiminen	Torjuu kontaktia, murisee tai yrittää purra	Välttää kontaktia, väistää	Hyväksyy kontaktin vastahakoisesti siihen, ei välitä	Ottaa itse kontaktia tai vastaa siihen.	Mielistelevä kontaktinotossa, hyppii, vinkuu, haukkuu jne.
1b. KONTAKTI Yhteistyö	Ei lähde vieraan ihmisen mukaan / *Ei kokeilla*	Lähtee mukaan haluttomasti	Lähteen mukaan, mutta ei ole kiinnostunut TO:sta	Lähtee mukaan halukkaasti, kiinnostuu TO:sta	Lähtee mukaan hyvin innokkaasti, erittäin kiinnostunut TO:sta
1 c. KONTAKTI Käsittely	Torjuu murisemalla ja/tai yrittää purra	Väistää tai hakee tukea ohjaajasta	Hyväksyy käsittelyn	Hyväksyy ja ottaa kontaktia	Hyväksyy ja vastaa liioitellulla kontaktilla
2a. LEIKKI 1 Leikkihalu	Ei leiki - ei osoita kiinnostusta	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	Leikkii - aktiivisuus lisääntyy vähitellen	Leikkii - aloittaa nopeasti ja on aktiivinen	Leikkii - aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen
2b. LEIKKI 1 Tarttuminen	Ei tartu esineeseen	Ei tartu, nuuskii esinettä	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailla	Tarttuu heti koko suulla	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista
2c. LEIKKI 1 Puruote ja taisteluhalu	Ei tartu esineeseen	Tarttuu viiveellä - irrottaa/pitää, ei vedä vastaan	Tarttuu, vetää vastaan, mutta irrottaa ja tarttuu uudestaan / *korjallee otetta*	Tarttuu heti koko suulla, vetää vastaan, kunnes TO irrottaa	Tarttuu heti koko suulla, vetää, tempoo, ravistaa - kunnes TO irrottaa
3a. TAKAA-AJO	Ei aloita	Aloittaa, mutta keskeyttää	Aloittaa etenemisen hitaasti, voi lisätä vauhtia, seuraa koko matkan saalista	Aloittaa kovalla vauhdilla päämäärähakuisesti, pysähtyy saaliille	Aloittaa heti kovalla vauhdilla juosten saaliin ohi, voi kääntyä saaliille
3b. TARTTUMINEN	Ei kiinnostu saaliista / *ei juokse perään*	Ei tartu, nuuskii saalista	Tarttuu saaliiseen epäröiden tai viiveellä	Tarttuu heti saaliiseen, mutta irrottaa	Tarttuu heti saaliiseen, pitää sitä suussaan vähintään 3 sekuntia
4 AKTIVITEETTITASO	Tarkkailematon, kiinnostumaton, passiivinen	Tarkkailevainen, rauhallinen, voi istua, seistä tai maata	Tarkkailevainen ja enimmäkseen rauhallinen, yksittäisiä toimintoja	Tarkkailevainen, toiminnot tai rauhattomuus lisääntyy vähitellen	Toiminnot vaihtelevat nopeasti osion aikana / *Rauhaton koko ajan*
5a. ETÄLEIKKI Kiinnostus	Ei kiinnostu avustajasta	Tarkkailee avustajaa, välillä taukoja	Kiinnostunut avustajasta, seuraa ilman taukoja	Kiinnostunut avustajasta, yksittäisiä lähtöyrityksiä	Erittäin kiinnostunut avustajasta, toistuvia lähtöyrityksiä
5b. ETÄLEIKKI Uhka/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkauseleitä osion ensimm. osassa	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkauseleitä osion ensimm. ja toisessa osassa	Osoittaa useampia uhkauseleitä osion ensimm. osassa	Osoittaa useampia uhkauseleitä osion ensimm. ja toisessa osassa
5c. ETÄLEIKKI Uteliaisuus	Ei saavu avustajan luo	Saapuu linjalle aktiivisen avustajan luo	Saapuu piilossa olevan puhuvan avustajan luo	Saapuu avustajan luo epäröiden tai viiveellä	Saapuu avustajan luo suoraan ilman apua
5d. ETÄLEIKKI Leikkihalu	Ei osoita kiinnostusta	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	Leikkii - voi tarttua varovasti, mutta ei vedä	Tarttuu, vetää vastaan, voi irrottaa ja tarttua uudelleen	Tarttuu, vetää vastaan, ei irrota
5e. ETÄLEIKKI Yhteistyö	Ei osoita kiinnostusta	Kiinnostuu, mutta keskeyttää	On kiinnostunut leikkivästä avustajasta	Kiinnostunut leikkivästä sekä passiivisesta avustajasta	Houkuttelee myös passiivisia avustajia leikkimään
6a. YLLÄTYS Pelko	Ei pysähdy tai pysähtyy nopeasti	Kykistyy ja pysähtyy	Väistää kääntämättä pois katsettaan haalarista	Pakenee enintään 5 metriä	Pakenee enemmän kuin 5 metriä
6b. YLLÄTYS Puolustus/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	Osoittaa yksittäisiä uhkauseleitä	Osoittaa useita uhkauseleitä	Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä	Osoittaa useita uhkauseleitä ja hyökkäyksiä, voi purra
6c. YLLÄTYS Uteliaisuus	Menee haalarin luo, kun se on laskettu maahan / *Ei mene ajoissa*	Menee haalarin luo, kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koiraa	Menee haalarin luo, kun ohjaaja seisoo sen edessä	Menee haalarin luo, kun ohjaaja on edennyt puoliväliin	Menee haalarin luo ilman ohjaajan apua
6d. YLLÄTYS Jäljellejäävä pelko	Ei minkäänlaisia liikkumisnopeuden vaihtelua tai väistämistä	Pieni niiaus tai liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla	Pieni niiaus tai nopeudenvaihtelu kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen	Niiaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla	Voimakas pelko voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla
6e. YLLÄTYS Jäljellejäävä kiinnostus	Ei osoita kiinnostusta haalariin	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria yhdellä ohituskerralla	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria väh. kahdella ohituskerralla	Puree haalaria tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee	Puree haalaria tai leikkii sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla
7a. ÄÄNIHERKKYYS Pelko	Ei pysähdy tai pysähtyy nopeasti	Kykistyy ja pysähtyy	Väistää kääntämättä pois katsettaan	Pakenee enintään 5 metriä	Pakenee enemmän kuin 5 metriä
7b. ÄÄNIHERKKYYS Uteliaisuus	Ei mene katsomaan	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koiraa	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja seisoo sen vieressä	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja on edennyt puoliväliin	Menee räminälaitteen luo ilman apua
7c. ÄÄNIHERKKYYS Jäljellejäävä pelko	Ei minkäänlaisia liikkumisnopeuden vaihteluita tai väistämistä	Pieni niiaus tai liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla	Pieni niiaus tai nopeudenvaihtelu kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen	Niiaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla	Voimakas pelko voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla
7d. ÄÄNIHERKKYYS Jäljellejäävä kiinnostus	Ei osoita kiinnostusta räminälaitetta kohtaan	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta yhdellä ohituskerralla	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta väh. kahdella ohituskerralla	Puree laitetta tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee	Puree laitetta tai leikkii sen kanssa vähintään kahdella ohituskerralla
8a. AAVEET Puolustus/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	Osoittaa yksittäisiä uhkauseleitä	Osoittaa useita uhkauseleitä	Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä	Osoittaa uhkauseleitä ja useampia hyökkäyksiä
8b. AAVEET Tarkkaavaisuus	Yksittäisiä vilkaisuja ja sen jälkeen ei kiinnostusta / *Ei kiinnostu lainkaan*	Katselee aaveita silloin tällöin	Tarkkailee aaveita, pitkiä taukoja, kumpaakin puolet ajasta tai koko ajan toista	Tarkkailee aaveita, lyhyitä taukoja	Tarkkailee molempia aaveita koko osion ajan
8c. AAVEET Pelko	On ohjaajan edessä tai sivulla	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla, pientä välimatkanottoa	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla, vaihtelee paon ja kontrollin välillä	On enimmäkseen ohjaajan takana, vaihtelee paon ja kontrollin välillä	Peruuttaa enemmän kuin taluttimen mitan tai lähtee paikalta / *Pakenee*
8d. AAVEET Uteliaisuus	Menee katsomaan kun ohjaaja on ottanut avustajalta hupun pois / *Ei mene ajoissa*	Menee katsomaan kun ohjaaja puhuu avustajan kanssa ja houkuttelee koiraa	Menee katsomaan, kun ohjaaja seisoo avustajan vieressä	Menee katsomaan kun ohjaaja on edennyt puoliväliin	Menee katsomaan ilman apua
8e. AAVEET Kontaktinotto aaveeseen	Torjuu kontaktia / *Ei mene ajoissa*	Hyväksyy avustajan tarjoaman kontaktin, mutta ei vastaa siihen	Vastaa avustajan tarjoamaan kontaktiin	Ottaa itse kontaktia avustajaan	Innostunutta kontaktinottoa avustajaan esim. hyppii tai vinkuu
9a. LEIKKI 2 Leikkihalu	Ei leiki – ei osoita kiinnostusta	Ei leiki – osoittaa kiinnostusta	Leikkii – aktiivisuus lisääntyy/vähenee	Leikkii – aloittaa nopeasti ja on aktiivinen	Leikkii – aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen
9b. LEIKKI 2 Tarttuminen	Ei tartu esineeseen	Ei tartu, nuuskii esinettä	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailla	Tarttuu heti koko suulla	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista
10. AMPUMINEN	Ei häiritsinny, havaitsee nopeasti ja sen jälkeen täysin välinpitämätön	Häiritsevyys lisääntyy leikin/passiivisuuden aikana, sen jälkeen välinpitämätön	Kiinnostuu laukauksista, yleisöstä tms., mutta palaa leikkiin / passiivisuuteen	Keskeyttää leikin / passiivisuuden, lukkiutuu yleisöä, laukauksia tms. kohden ei palaa leikkiin / passiivisuuteen	Häiriintynyt pelokas / *Yrittää paeta / Ohjaaja luopuu ampumisesta*

Graafi 1. Toteutunut taisteluhalu luonnetesteissä 2016 – 2025

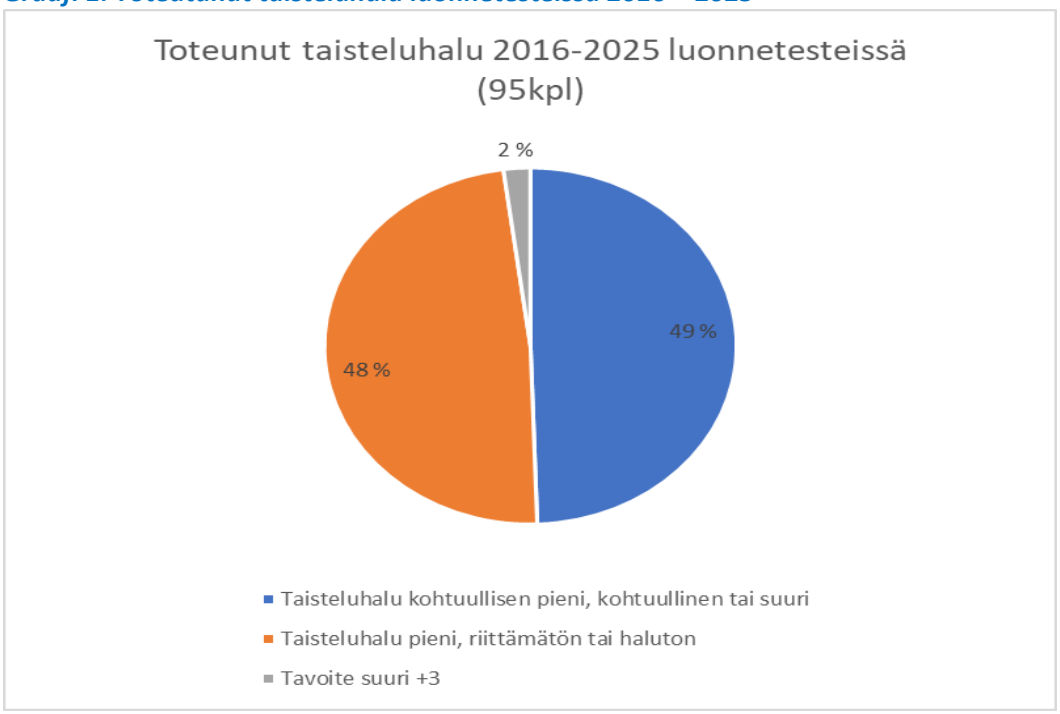

Graafi 2. Tarttuminen MH-kuvauksessa 2b

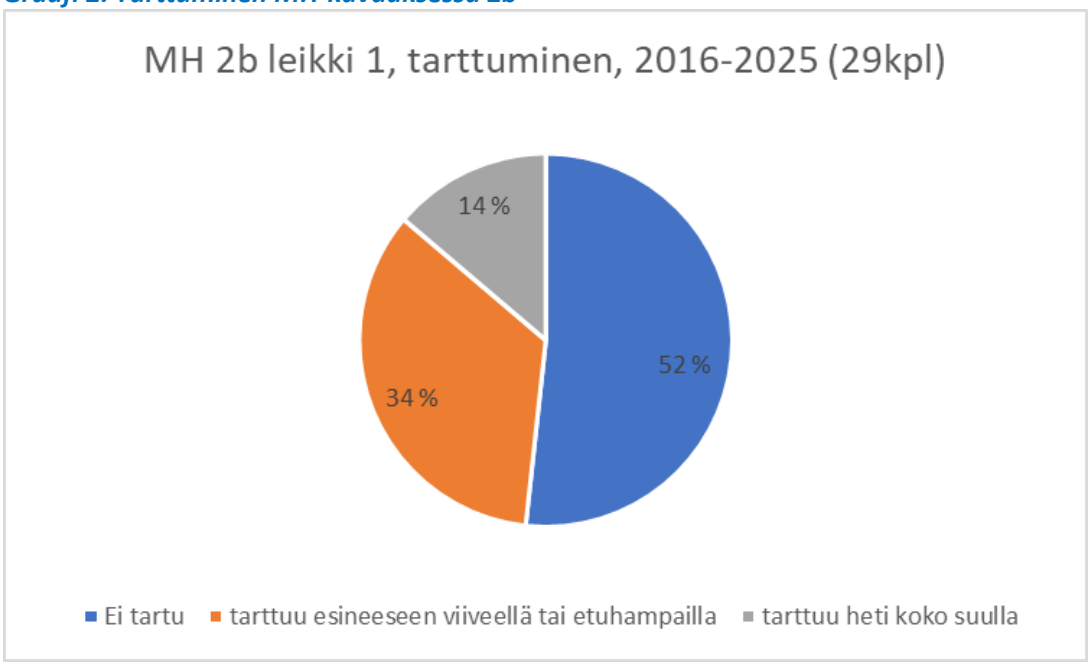

Taulukko 14. MH-luonnekuvaukset 2008 – 2014, MH-luonnekuvauksen ihanneprofiili löytyy sivulta 17, esimerkkinä kohta 10 AMPUMINEN ja ihanneprofiili 1-2 (3)

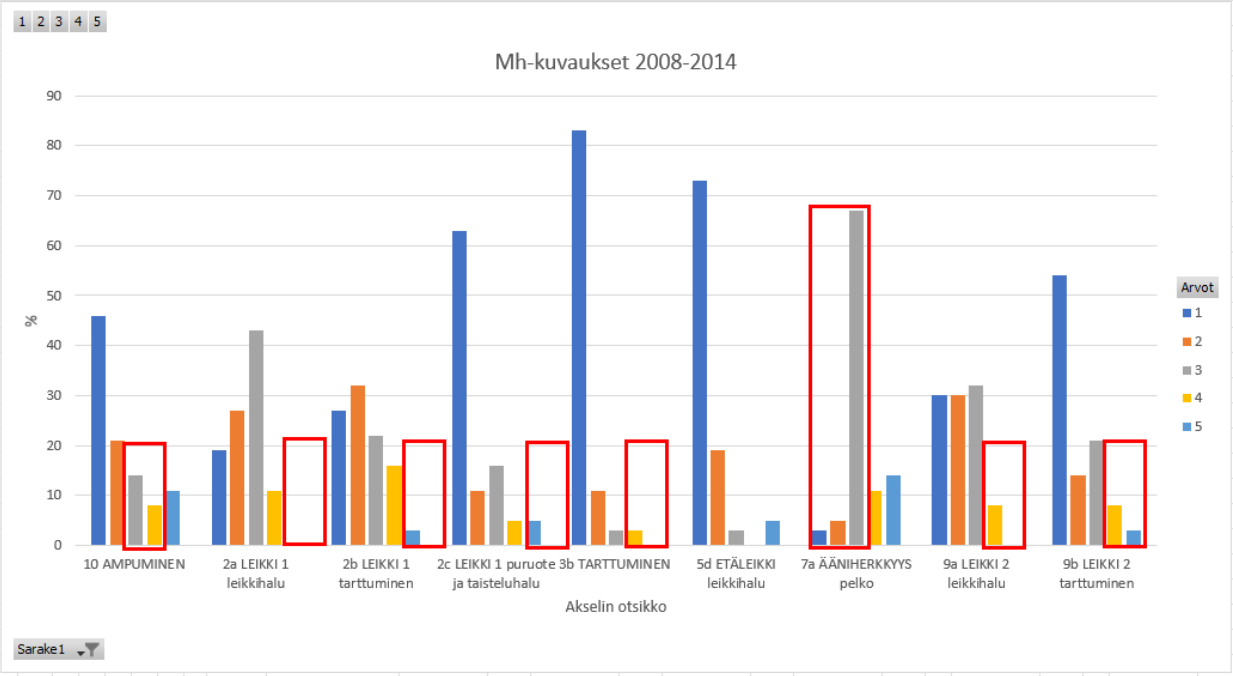

Taulukko 15. MH-luonnekuvaukset 2015 – 2020, MH-luonnekuvauksen ihanneprofiili löytyy sivulta 17, esimerkkinä kohta 10 AMPUMINEN ja ihanneprofiili 1-2 (3)

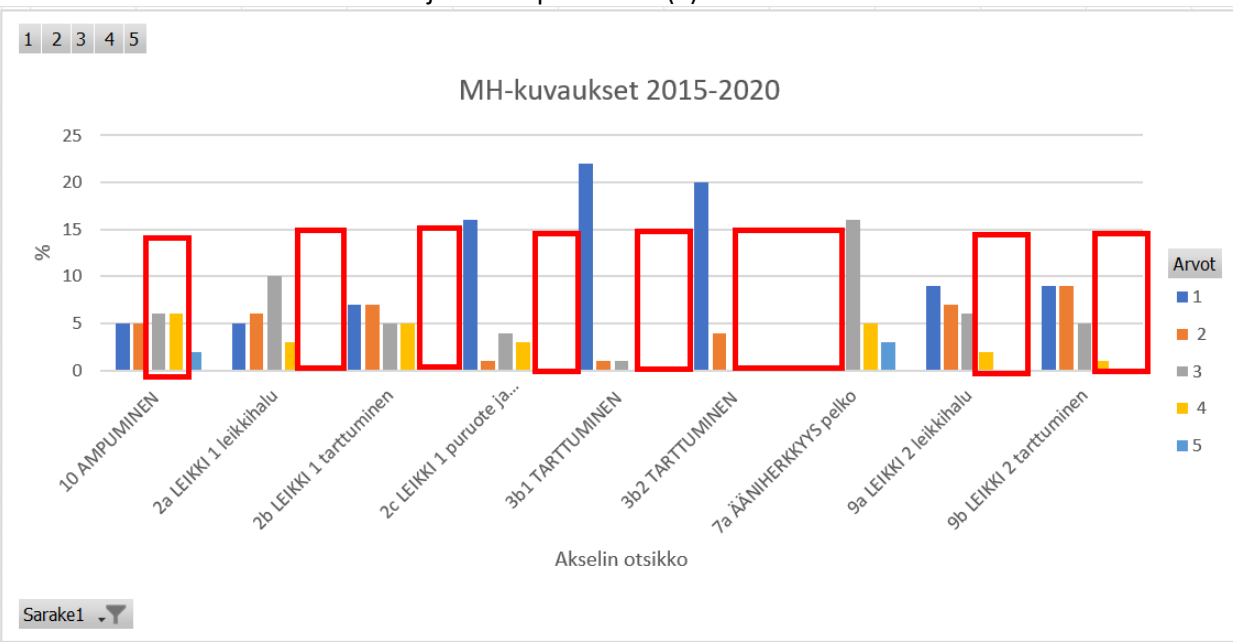

Vuosilta 2020 – 2025 ei ole koottuna MH-luonnekuvauksista yhteenvetoa, koska kuvauksissa kävi vähän koiria ja tilastollinen merkitsevyys on hyvin pieni.

4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen

Suomen Bouvier ry toteutti terveys- ja käyttäytymiskyselyn rodun nykytilanteen kartoittamiseksi. Kyselyllä kerättiin tietoa vuosina 2010 – 2025 syntyneiden bouvierien terveydestä ja käyttäytymisestä. Kysely toteutettiin sähköisesti Google Forms -lomakkeella, ja siihen saatiin yhteensä 138 vastausta.

Kysely sisälsi yhteensä 44 kysymystä, jotka käsittelivät koirien terveydentilaa, käyttäytymistä sekä omistajien havaintoja arjessa. Kysymykset sisälsivät sekä strukturoituja vastausvaihtoehtoja että avoimia vastauksia, mikä mahdollistaa sekä määrällisen että laadullisen tarkastelun. Vastaukset painottuvat todennäköisesti aktiivisiin harrastajiin ja rotujärjestön jäseniin, mikä tulee huomioida tuloksia tulkittaessa.

Yksinoloon liittyvät ongelmat

Tyypillisesti bouvier ei ole eroahdistukseen taipuvainen, eikä tiedossa ole, että yksinoloon liittyisi rodussa ongelmia. Käyttäytymiskyselyn aineiston perusteella yksinoloon liittyvät ongelmat eivät muodostu rodussa merkittäväksi tai laajamittaiseksi ilmiöksi. Yksittäisissä vastauksissa kuvattiin esimerkiksi levottomuutta tai ääntelyä yksinolotilanteissa, mutta nämä tapaukset olivat hajanaisia eivätkä viittaa rodun tasoiseen ongelmaan.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Bouvierien terveys- ja käyttäytymiskyselyyn vastanneet kertovat, että suurimmalla osalla koirista ei ole ongelmia lisääntymiskäyttäytymisessä.

Sosiaalinen käyttäytyminen

Kuolinsyytilastoinnin ajalta (1988–2025) on raportoitu 10 kpl käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi lopetettua koiraa. Kyselyaineiston perusteella bouvierin sosiaalinen käyttäytyminen on pääosin tasapainoista ja rodunomaista. Valtaosa koirista toimii arjessa hyvin ja on hallittavissa erilaisissa tilanteissa.

Suhtautuminen ihmisiin on pääosin sosiaalista, mutta rodulle tyypillinen pidättyväisyys vieraita kohtaan tuli aineistossa esiin. Pidättyväisyys ilmeni pääasiassa tilanteiden tarkkailuna, eikä merkittävänä pelkona tai aggressiivisuutena.

Koirien välinen käyttäytyminen on pääosin normaalia, mutta yksittäisissä tapauksissa kuvattiin epävarmuutta tai reaktiivisuutta. Nämä tilanteet olivat pääosin yksilö- ja tilannesidonnaisia eivätkä muodostaneet laajaa ongelmakokonaisuutta.

Avoimissa vastauksissa nousi esiin myös yksittäisiä epävarmuuteen ja herkkyyteen liittyviä piirteitä, jotka ilmenivät erityisesti uusissa tai kuormittavissa tilanteissa. Nämä havainnot liittyvät osin samaan kokonaisuuteen kuin ääniherkkyys, ja niiden voidaan katsoa heijastavan koiran hermorakennetta ja toimintakykyä.

Positiivisina piirteinä korostuivat hyvä käsiteltävyys, luotettavuus arjessa sekä tasapainoinen käytös tutussa ympäristössä. Kokonaisuutena sosiaalinen käyttäytyminen ei muodostu rodussa ongelmaksi, mutta jalostuksessa on tärkeää kiinnittää huomiota erityisesti epävarmuuteen ja hermorakenteeseen liittyviin piirteisiin.

Pelot ja ääniherkkyys
Viimeisen viiden vuoden (2020–2025) ajalta luonnetestissä on käynyt yhteensä 54 bouvieria. Näistä 3 koiraa (noin 6 %) sai hylätyn tuloksen (LTE-). Laukauskäyttäytymisen osalta 35 koiraa (noin 65 %) oli laukausvarmoja, 14 koiraa (noin 26 %) laukauskokemattomia ja 2 koiraa (noin 4 %) laukausalttiita.

MH-luonnekuvauksessa on samalla ajanjaksolla kuvattu 16 koiraa. Näistä 6 koiraa (noin 38 %) ei reagoinut laukaukseen, 3 koiraa (noin 19 %) reagoi lievästi, 4 koiraa (25 %) reagoi selvästi mutta palautui, ja 2 koiraa (noin 13 %) reagoi voimakkaasti.

Luonnetestin perusteella valtaosa koirista on laukausvarmoja, eikä laajamittaista ääniherkkyysongelmaa ole havaittavissa. MH-luonnekuvauksen tulokset kuitenkin osoittavat, että erilaisia ääniin liittyviä reaktioita esiintyy tätä laajemmin, vaikka koirat pääosin palautuvat tilanteista.

Kyselyaineistossa ääniherkkyys ja pelkotilat nousivat esiin yksittäisinä mutta toistuvina ilmiöinä. Avoimissa vastauksissa kuvattiin tilanteita, joissa koira reagoi voimakkaasti koviin tai yllättäviin ääniin sekä osoitti epävarmuutta uusissa tai kuormittavissa tilanteissa. Nämä havainnot viittaavat osin samaan kokonaisuuteen, joka liittyy hermorakenteeseen ja koiran toimintakykyyn.

Eri aineistot tukevat toisiaan ja viittaavat siihen, että ääniherkkyys ei ole rodussa yleinen ongelma, mutta se on jalostuksellisesti merkityksellinen piirre, joka liittyy koiran hermorakenteeseen ja toimintakykyyn. Jalostuksen näkökulmasta ääniherkkyyteen tulee suhtautua vakavasti, ja siihen liittyvät havainnot tulee huomioida jalostusvalinnoissa.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt
Kyselyaineiston perusteella ikään liittyvät käytöshäiriöt eivät nouse esiin selkeänä tai toistuvana ilmiönä. Avoimissa vastauksissa ei kuvattu systemaattisesti iän myötä kehittyviä käyttäytymisen muutoksia. Yksittäiset käyttäytymiseen liittyvät haasteet vaikuttavat liittyvän enemmän yksilöllisiin ominaisuuksiin tai elämänvaiheeseen kuin varsinaiseen ikääntymiseen.

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen
Kyselyaineiston perusteella rakenteellisten tai terveydellisten tekijöiden ei voida todeta muodostavan merkittävää tai systemaattista käyttäytymiseen vaikuttavaa kokonaisuutta bouvierilla. Aineistossa raportoitiin tuki- ja liikuntaelimistön vaivoja sekä muita yksittäisiä sairauksia, mutta näiden ei kuvattu johtavan selkeisiin tai toistuviin käyttäytymisongelmiin. Myöskään avoimissa vastauksissa ei noussut esiin johdonmukaista yhteyttä terveysongelmien ja käyttäytymisen välillä.

4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Keskeisimmät ongelmakohdat
Jalostuksen tavoitteena on säilyttää bouvier rotumääritelmän mukaisena rotuna, jonka fyysiset ominaisuudet, toimintakyky ja rodunomainen luonne mahdollistavat sen käytön monipuolisena käyttö- ja harrastuskoirana.

Kyselyaineiston, luonnetestitulosten ja MH-kuvausten perusteella rodun käyttäytyminen ja luonne näyttäytyvät pääosin tasapainoisina, eikä aineistosta nouse esiin laajamittaisia käyttäytymisongelmia.

Aineistossa nousi kuitenkin esiin ääniherkkyyteen, pelkotiloihin ja epävarmuuteen liittyviä yksittäisiä

mutta toistuvia havaintoja. Nämä ilmiöt liittyvät koiran hermorakenteeseen ja toimintakykyyn, ja ovat merkityksellisiä rodunomaisen luonteen kannalta.

Lisäksi käytettävissä olevan luonnetestiaineiston perusteella rodussa esiintyy puutteita toimintakyvyssä ja taisteluhalussa. Nämä ominaisuudet ovat keskeinen osa käyttökoirarodun rodunomaista luonnetta, eikä niiden heikkeneminen ole toivottavaa.

Kuten edellisessäkin jalostuksen tavoiteohjelmassa, puutteet toimintakyvyssä ja taisteluhalussa, muodostavat yhdessä keskeisen jalostuksellisen kehityskohteen.

Ongelmien syyt ja vähentäminen
Rodunomainen luonne, hyvä hermorakenne ja toimintakyky ovat keskeisiä ominaisuuksia bouvierille riippumatta siitä, toimivatko koirat aktiivisessa harrastuskäytössä vai kotikoirina.

Kysely- ja testiaineistojen perusteella rodun luonne on pääosin hyvä, mutta hermorakenteeseen, toimintakykyyn ja taisteluhaluun liittyvät puutteet korostavat jalostusvalintojen merkitystä. Nämä ominaisuudet muodostavat keskeisen osan bouvierin rodunomaisesta luonteesta.

Jalostuksessa tulee kiinnittää johdonmukaisesti huomiota koirien luonteeseen, toimintakykyyn ja hermorakenteeseen. Erityisesti ääniherkkyyteen ja pelokkuuteen tulee suhtautua vakavasti. Lisäksi tulee huomioida, että yksittäisten jalostusvalintojen vaikutus korostuu pienessä kannassa. Jalostukseen ei tule käyttää yksilöitä, joilla on selviä puutteita toimintakyvyssä, taistelutahdossa tai ääniherkkyydessä. Jalostusvalinnoissa tulee hyödyntää mahdollisimman kattavasti saatavilla olevaa luonne- ja käyttäytymistietoa.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

PEVISA-ohjelman voimaantulovuosi sekä ohjelman muutokset
Bouvierin PEVISA-ohjelma on voimassa 1.1.2022 -31.12.2026.

PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat
Pentujen vanhemmista pitää olla ennen astutusta annettu lonkkakuvauslausunto ja kyynärnivellausunto, sekä astutushetkellä voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Lonkka- ja kyynärnivelkuvaushetkellä koiran tulee olla 18 kuukautta täyttänyt. Lonkkakuvaustuloksen tulee olla A, B tai C. Kyynärnivelkuvauksen tuloksen tulee olla 0 tai 1. Silmätarkastuslausunto ei astutushetkellä saa olla 24 kk vanhempi. Perinnöllistä kataraktaa sairastavan koiran jälkeläisiä ei rekisteröidä. Diagnoosi ”muu vähämerkityksellinen kaihi” ei kuitenkaan sulje koiraa jalostuksesta. Astutushetkellä koiralla tulee olla koulutustunnus palvelus- tai pelastuskoirakokeesta tai loppuun suoritettu luonnetesti tai MH-kuvaus.

PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus
Rodun PEVISAssa määrätään, että jalostukseen käytettävällä koiralla tulee olla suoritettu luonnetesti tai MH-kuvaus tai tulos palveluskoira- tai IPOR-A kokeesta. Määräys on tullut voimaan vuonna 2012.

Luusto- ja nivelsairaudet
Lonkkavika
Lonkkanivelen kasvuhäiriö (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston/nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä

makroskooppisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana. Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutuminen on täydellistä ja lonkkaniveletkin stabiloituvat. Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa yleensä nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot.

Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Näistä osa on ns. suurivaikutteisia geenejä (engl. major gene). Periytymisaste vaihtelee eri tutkimuksissa välillä 0.1 – 0.6. Ympäristöllä on vaikutusta kasvuhäiriön ilmiasuun.

Useissa tutkimuksissa on todettu runsaan ravinnonsaannin olevan yhteydessä lonkkavikaan. Ruokinta ei aiheuta dysplasiaa, mutta se on yhteydessä vian ilmentymiseen geneettisesti alttiilla koirilla. Ruokinnalla voi olla vaikutusta myös toisin päin, optimaalisella ruokinnalla voidaan vaikuttaa siihen, että lonkkanivelen kasvuhäiriö ei tule näkyviin tai on lievempää. Myös liian raju liikunta kasvuaikana voi pahentaa muutoksia.

Lonkkanivelen kasvuhäiriötä tavataan lähes kaikilla roduilla, mutta yleisintä se on suurilla ja jättiroduilla. Oireet voidaan huomata pentuna 3–12 kuukauden iässä, jolloin kipu johtuu löysyyden aiheuttamasta nivelkapselin tulehduksesta tai luukalvon hermojen jännityksestä ja repeämisestä. Oireet voivat vähentyä selvästi tai loppua kokonaan jopa useiksi vuosiksi, kun nivelen ympärille muodostuva sidekudos vähentää nivelen löysyyttä. Toinen oireilevien koirien ryhmä on aikuiset koirat, joiden oireiden syynä on nivelrikko. Nuorilla koirilla oireina voivat olla takajalkojen ontuminen, ”pupuhyppely”, ylösnousuvaikeudet levon jälkeen, liikkumishaluttomuus ja naksahteleva ääni kävellessä. Oireet voivat alkaa äkillisesti ja omistaja voi liittää ne johonkin tapaturmaan. Vanhemmilla nivelrikkoisilla koirilla oireet voivat olla epämääräisiä. Oireilu laitetaan usein vanhenemisen piikkiin.
Tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä. Lonkkavikainen koira yrittää viedä painoa pois takaosalta, mikä ilmenee kävellessä selkälinjan aaltoiluna ja lantion kiertymisenä. Tämä johtaa takaosan lihaskatoon ja etupään lihasten voimistumiseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys. Ylipaino pahentaa oireita ja pelkkä painon pudotus voi helpottaa koiran oloa. Tulehduskipulääkkeitä ja pistoksena tai suun kautta annettavia nivelnesteen ja nivelruston koostumusta parantavia aineita käytetään yleisesti. Sopiva liikunta pitää lihaksiston kunnossa ja nivelet liikkuvina. Kirurgisia hoitoja on myös olemassa.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu useimmilla roduilla röntgenkuvissa sairaiksi todettujen yksilöiden karsimiseen jalostuksesta. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiasuunkin perustuvan jalostusvalinnan pitäisi johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista. Jalostusarvoindeksien (BLUP-indeksit) avulla valinta on tehokkaampaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria.
(Lappalainen, 2013)

Bouvierin jalostusindeksejä on laskettu lonkkien osalta vuoden 2013 lopusta alkaen.

Taulukot 19. ja 20. Lonkkanivellausunnot vuosilta 2010-2024 %-määrinä sekä per kpl

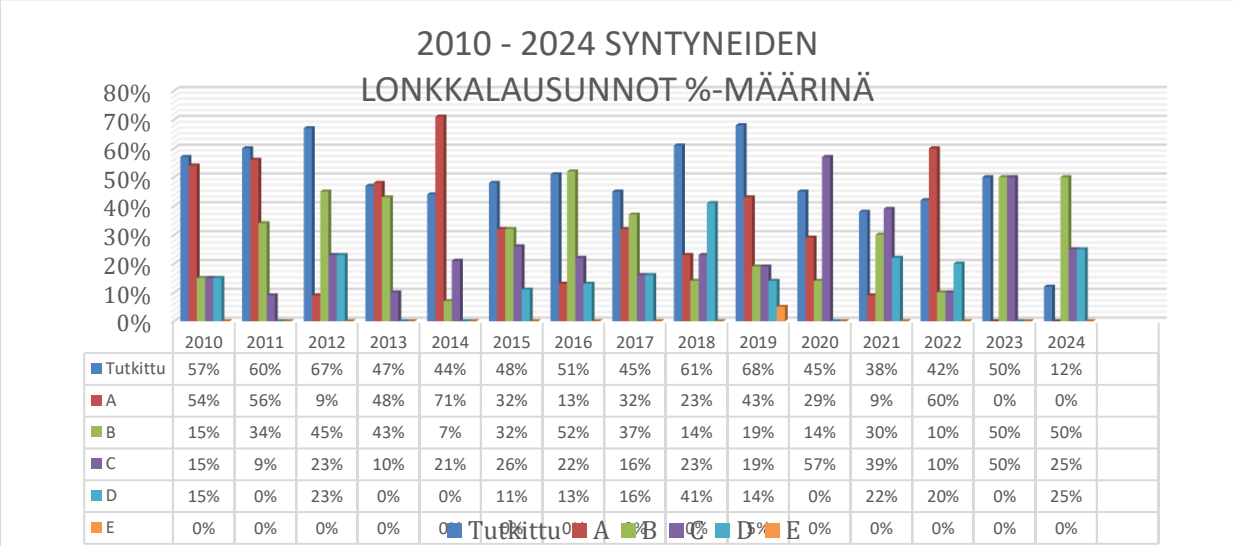

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tutkittu	57%	60%	67%	47%	44%	48%	51%	45%	61%	68%	45%	38%	42%	50%	12%
A	54%	56%	9%	48%	71%	32%	13%	32%	23%	43%	29%	9%	60%	0%	0%
B	15%	34%	45%	43%	7%	32%	52%	37%	14%	19%	14%	30%	10%	50%	50%
C	15%	9%	23%	10%	21%	26%	22%	16%	23%	19%	57%	39%	10%	50%	25%
D	15%	0%	23%	0%	0%	11%	13%	16%	41%	14%	0%	22%	20%	0%	25%
E	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	5%	0%	0%	0%	0%	0%

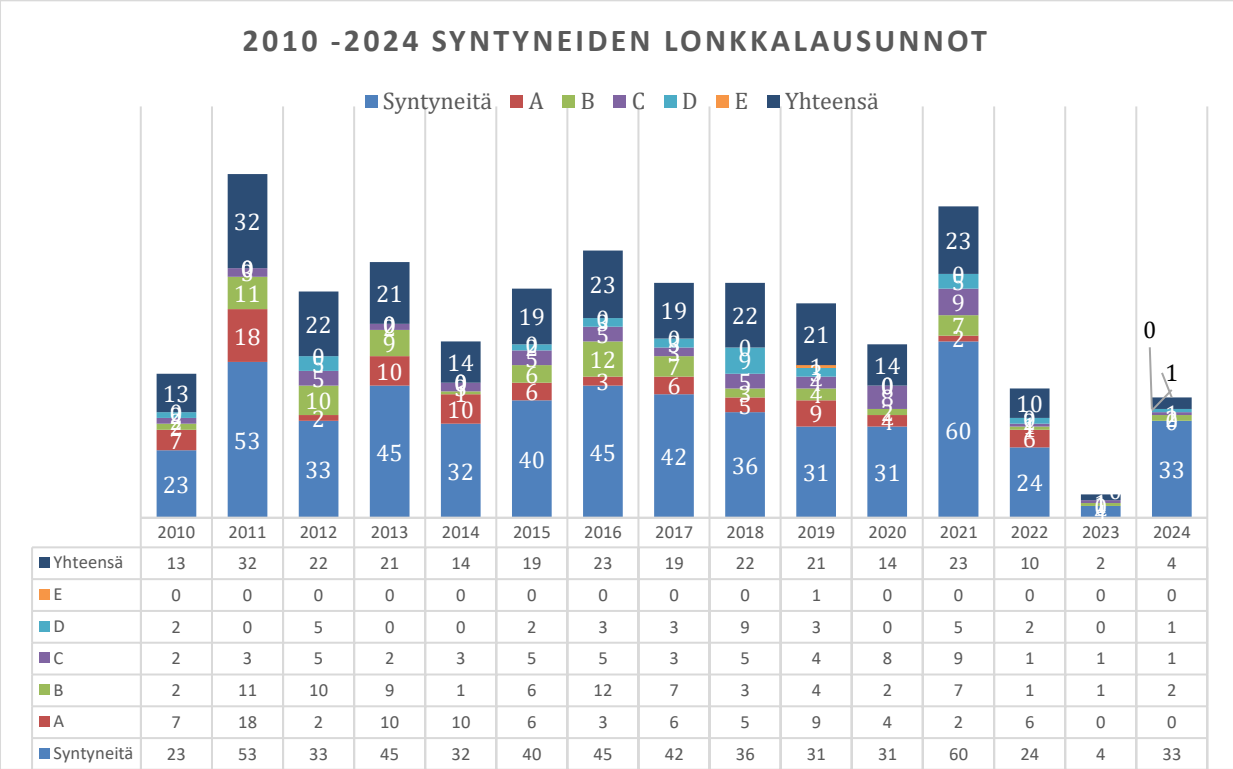

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Yhteensä	13	32	22	21	14	19	23	19	22	21	14	23	10	2	4
E	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
D	2	0	5	0	0	2	3	3	9	3	0	5	2	0	1
C	2	3	5	2	3	5	5	3	5	4	8	9	1	1	1
B	2	11	10	9	1	6	12	7	3	4	2	7	1	1	2
A	7	18	2	10	10	6	3	6	5	9	4	2	6	0	0
Syntyneitä	23	53	33	45	32	40	45	42	36	31	31	60	24	4	33

Suomen Kennelliitto, KoiraNet, 2026

Bouvierilla lonkkaniveldysplasian (asteet C, D ja E) esiintymistiheys on kyseisellä aikavälillä vaihdellut 31 % - 70 % välillä. Vuosittainen vaihtelu on suurta, mikä selittyy osin pienellä otannalla, syntyneistä pennuista kuvataan alle 50 %. Yhden yksilön merkitys tilastoissa korostuu huomattavasti.

Aikavälillä 2020 – 2025 C-E asteiden esiintyvyys oli keskimäärin 50 %. Tulokset ovat huonontuneet selvästi viidentoista vuoden seurantajakson aikana, ollen nyt historiallisen huonot. Edellisillä vertailujaksolla 2015 – 2020 C_E asteiden esiintymistiheys oli 36 %, 2005 – 2014 C-E asteiden esiintymistiheys oli 24 %, 2000 – 2004 C-E asteiden esiintymistiheys oli 33 %, 2005 – 2009 C-E asteiden esiintymistiheys oli 36 %.

Lonkkaniveldysplasia on rodun tämänhetkisen terveystilanteen suurin haaste, johon on tartuttava selkeillä toimenpiteillä.

Kyynärnivelen kasvuhäiriö
(engl. elbow dysplasia, ED) on yleisin isojen ja jättikokoisten koirien etujalan nivelkivun ja ontumisen aiheuttaja. Kyynärnivelen kasvuhäiriön eri muotoja ovat varislisäkkeen (processus coronoideus) sisemmän osan sairaus, olkaluun nivelnastan (condylus humeralis) sisemmän osan osteokondroosi ja kiinnittymätön kyynärpään uloke (processus anconaeus). Kyynärnivelen inkongruenssia (nivelpintojen epäyhdenmukaisuutta) pidetään tärkeänä syynä kaikkiin edellä mainittuihin kasvuhäiriöihin ja myös se lasketaan kyynärnivelen kasvuhäiriöksi.

Kyynärnivelen kasvuhäiriön periytyminen on kvantitatiivista eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Kasvuhäiriön tyyppi vaihtelee eri roduilla, mikä viittaa siihen, että aiheuttajina ovat eri geenit. Kyynärnivelen kasvuhäiriö on yleisempää uroksilla todennäköisesti urosten suuremman painon ja mahdollisesti myös hormonaalisten tekijöiden takia. Nykykäsityksen mukaan perinnöllisillä tekijöillä on suurin osuus kyynärnivelen kasvuhäiriön synnyssä, mutta ympäristötekijöillä on osuutensa sen ilmenemisessä.

Kaikissa kyynärnivelen kasvuhäiriöissä oireet alkavat keskimäärin 4–7 kuukauden iässä. Tyypillinen oire on ontuminen, joka voi pahentua rasituksessa tai olla voimakkainta levon jälkeen. Ontuminen voi olla jatkuvaa tai ajoittaista. Omistajan voi olla vaikea havaita koiran ontumista, jos kasvuhäiriö on molemminpuolinen. Toisinaan kasvuhäiriö on molemmissa kyynärnivelissä, vaikka koira ontuu vain toista jalkaa. Usein oireet huomataan vasta aikuisiällä ja silloin oireet johtuvat kasvuhäiriön seurauksena kehittyneestä nivelrikosta. Kiinnittymätön kyynärpään uloke ei välttämättä oireile nuorella koiralla ja se voi olla röntgenkuvauksen sivulöydös.

Kasvuhäiriöiden ja niiden erilaisten kirurgisten hoitojen tehosta ja pitkäaikaisennusteesta ei ole olemassa kattavia tutkimuksia. Leikkaushoidon hyöty on epävarma, jos nivelessä on jo selvät nivelrikon merkit. Kaikkien kyynärnivelen kasvuhäiriöiden seurauksena on ainakin hoitamattomana yleensä nivelrikko. Leikattuunkin jalkaan kehittyy usein jonkin asteinen nivelrikko, mutta sen määrä voi olla vähäisempää ja se voi kehittyä myöhemmin kuin ilman leikkausta hoidetussa nivelessä. Kyynärnivelen nivelrikko invalidisoi koiraa yleensä pahemmin kuin esim. lonkkien nivelrikko, koska koiran painosta noin 60 % on etuosalla. Nivelrikon hoidossa tärkeitä ovat painon pudotus, liikunnan rajoitus ja tarvittaessa käytetään myös tulehduskipulääkkeitä. Lisäksi voidaan käyttää nivelnesteen koostumusta parantavia lääkkeitä ja ravintolisiä.

Suomessa kyynärnivelkuvien arviointi perustuu pääasiassa nivelrikon merkkeihin, mutta myös muut kasvuhäiriöön viittaavat röntgenlöydökset huomioidaan. Jalostusarvoindeksit (BLUP-indeksit) tehostavat jalostusvalintaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran oman tuloksen lisäksi sen kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria. (Lappalainen, Suomen Kennelliitto, 2020)

*Taulukot 21. ja 22. Kyy*närniveltilastot vuosilta 2010–2024 %-määrinä sekä per kpl

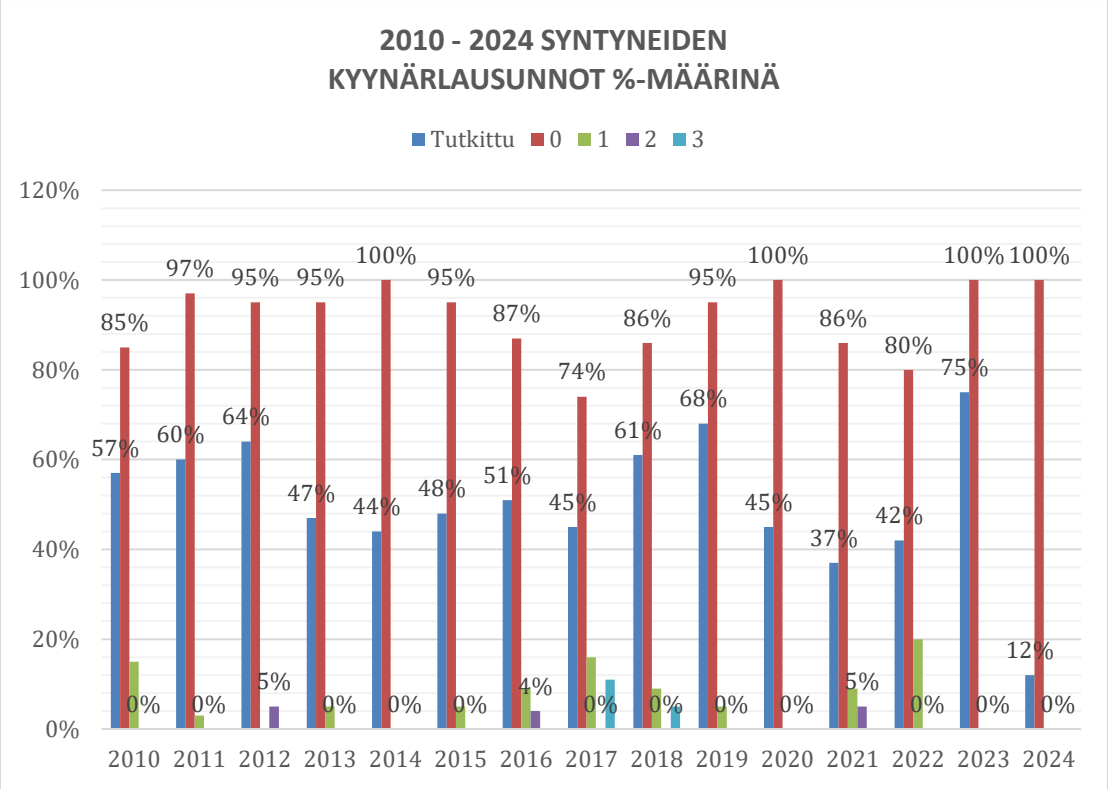

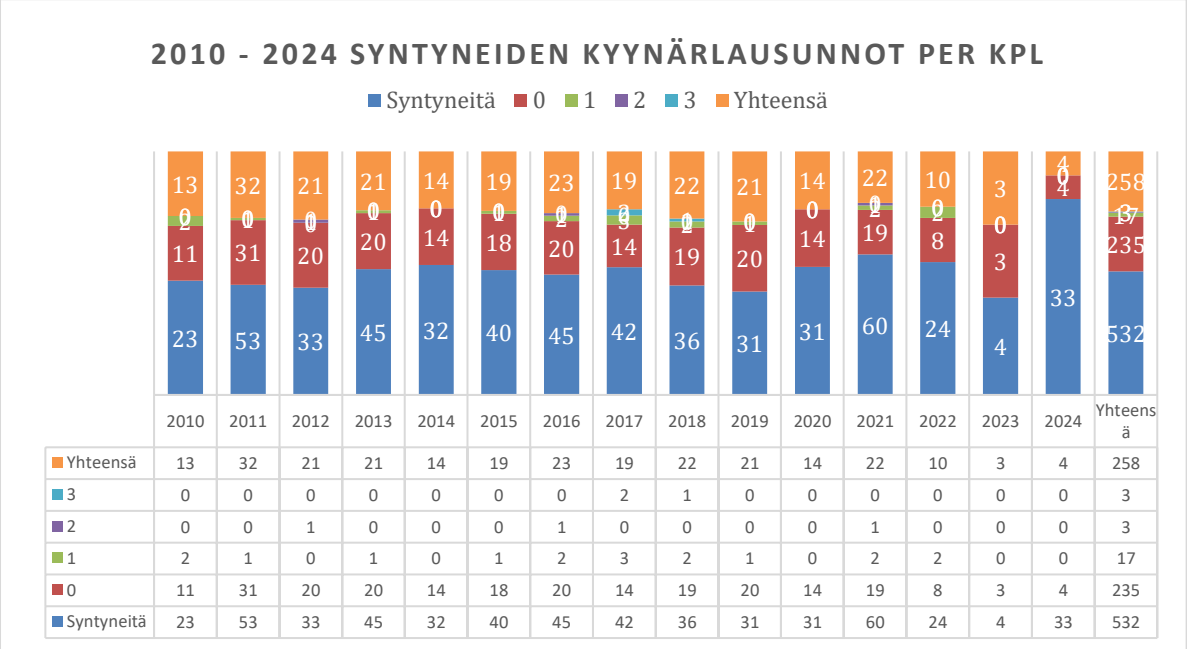

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Yhteensä
Yhteensä	13	32	21	21	14	19	23	19	22	21	14	22	10	3	4	258
3	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	3
2	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	3
1	2	1	0	1	0	1	2	3	2	1	0	2	2	0	0	17
0	11	31	20	20	14	18	20	14	19	20	14	19	8	3	4	235
Syntyneitä	23	53	33	45	32	40	45	42	36	31	31	60	24	4	33	532

Suomen Kennelliitto, KoiraNet, 2026

Suurin osa kuvatuista sekä jalostukseen käytetyistä bouviereista on kyynärniveliltään terveitä. Viimeisessä tarkastelujaksossa 2021–2025 kuvattuja koiria oli 67, joista terveitä oli 90%. Kyynärniveltulosten osalta ei ole havaittavissa muutosta.

Aiempina vertailukausina 2000 – 2004 koiria oli tutkittu 104 kpl, joista 88.6 % kyynärät olivat terveet, ja 2005 – 2009 kuvattuja oli 141 kpl, joista 132 kpl eli 93.6 % oli täysin terveitä. Vuosina 2010 – 2014 kuvatuista 116:sta 110 eli 95 % oli kyynärniveliltään terveitä. Vuosina 2015 - 2020 kuvatuista 117:sta 105 eli 90 % bouviereista oli kyynäriltään terveitä. Viimeisessä tarkastelujaksossa 2021 – 2025 kuvattuja koiria oli 65, joista terveitä oli 89 %. Kyynärniveltulosten osalta ei ole havaittavissa muutosta.

4.3.2. Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Silmäsairaudet

Harmaakaihi eli katarakta

Perinnöllinen harmaakaihi (ent. hereditäärinen katarakta, HC) samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Useimpien muotojen periytymismallia ei vielä tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Edennyt kaihi aiheuttaa silmän sisäistä suonikalvontulehdusta ja siten voi aiheuttaa kipua. Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei-perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta katraktasta on sokeritautiin liittyvä, usein hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittyvä diabeettinen katarakta.

Muita esimerkkejä hankitusta kaihista ovat esimerkiksi vanhuuden kaihi ja PRA:han liittyvä toissijainen kaihi. Ns. nukleaariskleroosi (ei luokitella kaihiksi) on normaaliin ikääntymiseen liittyvä muutos, jossa linssin ydin tiivistyessään muuttuu ’opaalinharmaaksi'. Muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta näkökykyyn.

Perinnöllinen kaihi -diagnoosin saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Poikkeuksena ovat perinnölliseksi todetut ja oletetut muut vähämerkitykselliset linssin kaihimuutokset (mm. sileäkarvaisen noutajan etu Y-sauman pistemäiset kaihimuutokset), joita saa käyttää jalostukseen terveen kumppanin kanssa. (Jalomäki;Pietilä;& Vanhapelto, 2013)

Viimeisellä tarkastelujaksolla 2021 – 2025 Tutkittiin 87 koiraa, joista viidellä todettiin kaihi. Vuosina 1995 – 2004 on virallisissa silmätarkastuksissa havaittu neljällä bouvierilla perinnöllinen kaihi. Vuosina 2008–2009 todettiin jo 11 tapausta, eli tutkittujen koirien määrästä perinnöllistä kaihia oli 14,7 %. Vuosina 2010 – 2014 tutkituista 146:sta bouvierista kolmella havaittiin perinnöllinen kaihi. 2015 – 2020 tutkittiin 60 koiraa, joista neljällä todettiin olevan kaihi. 1.1.2011 lähtien bouvierien PEVISA estää perinnöllistä kaihia sairastavien koirien jalostuskäytön. Tilanne kaihin osalta on muuttumaton.

Distichiasis

Ylimääräisten ripsien (distichiasis ja ektooppinen cilia) karvatuppi sijaitsee luomirauhasessa tai sen vieressä. Distichiasiksessa, joka on näistä lievempi, karva kasvaa ulos luomen vapaasta reunasta. Oireet riippuvat karvan paksuudesta ja kasvusuunnasta. Ohuet, ulospäin suuntautuvat karvat aiheuttavat tuskin lainkaan oireita, paksummat ja silmän pintaan osuvat karvat sitä vastoin voivat aiheuttaa eriasteisia ärsytysoireita: lievää vuotamista ja räpyttelyä tai voimakkaampia kipuoireita ja jopa sarveiskalvovaurioita. Ripsiä voi irrota ja kasvaa takaisin karvan vaihtumisen yhteydessä. Ektooppinen

cilia kasvaa luomen sisäpinnan sidekalvon läpi ja aiheuttaa lähes aina voimakkaat kipuoireet (siristys, hankaaminen ja vetistys) ja sarveiskalvovaurioita.

Hoitona on tarvittaessa ripsien nyppiminen (ripset kasvavat takaisin) tai karvatuppien tuhoaminen joko polttamalla tai jäädyttämällä (distichiasis) tai ripsen ja karvatupen poistaminen kirurgisesti (ektooppinen cilia). Ylimääräisten ripsien merkitys koiralle on usein melko vähäinen, jolloin koiria voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen, mutta mieluiten terveen kumppanin kanssa. Vakavia tapauksia (ektooppinen cilia ja selkeitä oireita aiheuttavat distichiat) ei kuitenkaan pidä käyttää jalostukseen. (Jalomäki;Pietilä;& Vanhapelto, 2013)

Taulukot 23. ja 24. Vuosina 2015- 2024 syntyneiden silmätutkimustilastot

Vuosi	Syntyneitä	Tutkittu	Tutkittu %	Terveitä	Terveitä %
2015	40	13	32%	10	77%
2016	45	17	38%	15	88%
2017	42	15	36%	12	80%
2018	36	14	39%	12	86%
2019	31	17	55%	15	88%
2020	31	13	42%	13	100%
2021	60	17	28%	12	71%
2022	24	5	21%	5	100%
2023	4	2	50%	2	100%
2024	33	3	9%	2	67%

Diagnoosi	Esiintymiä
Distichiasis, todettu	1
Distichiasis/Ektooppinen cilia, Todettu	2
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	98
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia, Todettu	1
ICAA Kammiokulman poikkeavuus, Ei todettu	1
Kaihin laajuus, Lievä	2
Kortikaalinen katarakta, Todettu	3
PHTVL/PHPV, Sairauden aste 1	1
Posterior polaarinen katarakta, Todettu	4
PPM, iris-iris, Todettu	1
PPM, iris-linssi, Todettu	2
Puutteellinen kyynelkanavan aukko, Todettu	2
Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, Todettu	2
Silmämuutosten vakavuus, Lievä	2
Silmämuutosten vakavuus, Vakava	1
Silmätarkastus ja gonioskopiatutkimus, Laminae todettu	1

(Suomen Kennelliitto, KoiraNet, 2026)

Muut sairaudet

Erilaiset syöpäsairaudet

Syöpä on pahanlaatuisten kasvainten yleisnimitys. Syövälle on tunnusomaista, että se tunkeutuu kasvaessaan ympäröivään kudokseen, jolloin terve kudos tuhoutuu ja korvautuu kasvainkudoksella. Syöpä voi esiintyä kyhmymäisenä kasvaimena, vereshaavana tai solumuutoksena. Syövän etäpesäkkeitä kutsutaan metastaaseiksi ja niitä syntyy varsinkin imusolmukkeisiin, keuhkoihin, maksaan, luihin ja aivoihin.

Suomessa bouvierilla on havaittu ainakin haima-, maksa- ja imusolmukesyöpää, leukemiaa, osteosarkoomaa sekä pahanlaatuisia nisäkasvaimia.

Kyselyaineiston perusteella kasvainsairauksia raportoitiin noin 16 %:lla koirista. Havaintoja esiintyi useista eri kasvaintyypeistä, eikä aineistosta nouse esiin yhtä rodulle tyypillistä syöpäsairautta.

Jalostustietokannan kuolinsyytilaston (2010–2025 syntyneet koirat) perusteella kasvainsairaudet ovat rodun yleisin yksittäinen kuolinsyy. Tilastossa 89 ilmoitetusta kuolinsyystä 28 (noin 32 %) johtui kasvainsairauksista. Kasvainsairaudet näyttäytyvät siten rodussa merkittävänä kuolleisuuteen vaikuttavana sairausryhmänä, vaikka ne eivät muodosta yhtä selkeästi rajautuvaa tai rodulle tyypillistä diagnoosikokonaisuutta.

Kuolinsyytilastojen tulkintaa vaikeuttaa kuitenkin se, että kaikkia kuolinsyitä ei kirjata jalostustietojärjestelmään, mikä voi vaikuttaa tulosten kattavuuteen.

Jalostuksen näkökulmasta on tärkeää seurata kasvainsairauksien esiintymistä ja kannustaa omistajia ilmoittamaan koiriensa kuolinsyyt jalostustietojärjestelmään, jotta rodun terveystilanteesta saadaan mahdollisimman kattava kuva.

Immuunijärjestelmän sairaudet, autoimmuunisairaudet
Autoimmuunisairaudet liittyvät yksilön puolustusmekanismeihin. Autoimmuunisairaus tuhoaa virheellisesti yksilön omia kudoksia ja siihen liittyy usein perinnöllinen alttius. Autoimmuunisairauksia on lukuisia. Koirien autoimmuunisairauksiin kuuluvat mm. kilpirauhasen vajaatoiminta, diabetes, Addisonin tauti, trombosytopenia (verihiutaleniukkuus), immuunihemolyyttinen anemia (IMHA), reuman kaltaiset sairaudet, autoimmuuni aivokalvontulehdus ja erilaiset suolistosairaudet.

Kyselyaineiston perusteella immuunijärjestelmään liittyviä sairauksia raportoitiin noin 6 %:lla koirista. Havaintoja esiintyi useista eri sairauksista, eikä aineistosta nouse esiin yhtä selkeästi korostuvaa diagnoosia.

Aiemmin rodussa on esiintynyt autoimmuunisairauksia, joista immuunihemolyyttinen anemia (IMHA) on ollut merkittävin yksittäinen sairaus. Historiallisesti osa tapauksista on liittynyt toisiinsa sukulaisuuden kautta, mikä viittaa mahdolliseen perinnölliseen alttiuteen.

Uudemman aineiston perusteella autoimmuunisairaudet eivät näyttäydy rodussa yleisenä tai korostuneena ongelmana, mutta niiden vakavan luonteen vuoksi niitä tulee seurata jatkossakin.

Jalostuksen näkökulmasta autoimmuunisairauksia sairastaneita koiria ei tule käyttää jalostukseen. Myös lähisukulaisten käyttöä tulee harkita tapauskohtaisesti.

Epilepsia
Epilepsialla tarkoitetaan aivojen toiminnan häiriötä, joka ilmenee säännöllisesti toistuvina kouristuskohtauksina. Kohtausten välillä koira on täysin terve. Sairaus ilmenee ensimmäisen kerran yleensä suunnilleen yhden ja kolmen ikävuoden välillä. Epilepsiaa on todettu monilla koiraroduilla, ja joillakin se on osoittautunut autosomisesti, resessiivisesti periytyväksi. Sitä on pidettävä perinnöllisenä myös muilla roduilla, joissa sairautta esiintyy tietyissä ”linjoissa”. Tämän vuoksi ei epilepsiaa sairastavia koiria, eikä koiria, joilla on epilepsiaa sairastavia jälkeläisiä, saa käyttää jalostukseen. Myös lähisuvun käyttöä tulee välttää.

Suomen bouvierkannassa on diagnosoitu jonkin verran epilepsiatapauksia ja ainakin osa niistä näyttäisi esiintyvän tietyissä linjoissa. Viime vuosina ei tietoon ole tullut uusia tapauksia.

Erilaiset selkäsairaudet
Selkävioista bouvierilla on havaittu mm. sakralisaatiota (alimman lannenikaman yhteenkasvaminen ristiluuhun), luupiikkejä, nikamavälien ahtaumia, välilevyn pullistumia ja skolioosia (selän ja selkärangan kieroutuma). Rakenteensa puolesta bouvier ei ole herkkä sairastumaan selkäsairauksiin. Useat selkäsairaudet eivät kuitenkaan johdu rakenteellisista tekijöistä, vaan ovat perinnöllisiä. Bouviereita selkiä kuvataan satunnaisesti, joskin kuvausaktiivisuus on ollut viime vuosina nousussa.

Kyselyaineiston perusteella selkään liittyvät vaivat sisältyvät osaksi luusto- ja nivelsairauksien kokonaisuutta, joita raportoitiin noin 26 %:lla koirista. Aineistosta ei kuitenkaan nouse esiin viitteitä selkäsairauksien korostumisesta rodussa.

Jalostustietokannan kuolinsyytilaston (2010 – 2025 syntyneet koirat) perusteella selkäsairaus on ollut kuolinsyynä yhdellä koiralla, joka oli iäkäs. Lisäksi jalostustietokannassa on samalta ajanjaksolta yksi virallinen spondyloosilöydös.

Näiden tietojen perusteella selkäsairaudet näyttäytyvät rodussa yksittäisinä ja pääosin iän myötä kehittyvinä vaivoina, eivätkä ne muodosta merkittävää tai rodulle tyypillistä terveysongelmaa.

Olkanivelen osteokondroosi OC
Osteokondroosi (OC) on kasvuhäiriö, jossa ruston alainen luutuminen epäonnistuu, ja tämä aiheuttaa kyseiseen kohtaan rustovaurion. Joskus epäonnistunut luutuminen johtaa luukystan muodostumiseen (koiralla harvinaisempaa) ja tulehdusreaktioon nivelessä. Osteocondrosis dissecans (OCD) on tila, jossa irronnut rustopala havaitaan esimerkiksi röntgenkuvasta tai tähystyksessä. Osteokondroosi on koirilla yleisintä olkanivelessä, mutta se voi esiintyä melkein missä nivelessä tahansa, kuten kinner-, polvi- ja kyynärnivelessä, ja lisäksi selkänikamassa. Olkanivelen osteokondroosimuutos sijaitsee olkaluunpään takaosassa.

Koiralla voi olla osteokondroosimuutoksia yhdessä tai useammassa nivelessä, mutta kaikki muutokset eivät aiheuta koiralle oireita. Osteokondroosi voi esiintyä myös yhtä aikaa kyynär- ja lonkkanivelen kasvuhäiriön kanssa.

Osteokondroosin oireena on yleensä epämääräinen ontuma 3 – 9 kuukauden iässä, tai ainakin ennen vuoden ikää. Välillä ontumaa voi olla vaikea huomata, etenkin jos se on lievä tai molemmissa jaloissa. Jotkut koirat alkavat oireilla vasta aikuisiässä. Lievä olkanivelen osteokondroosi on usein oireeton. Röntgenkuvissa osteokondroosi näkyy röntgenharvana kuoppana tai tasaantumana, jonka alla luun tiiviys on yleensä paikallisesti lisääntynyt.

Olkanivelen osteokondroosin hoito suunnitellaan yksilöllisesti. Hoitosuunnitelmaan vaikuttavat mm. koiran koko, oireiden vakavuus ja oireiden alkamisikä. Oireettomille tai lieväoireisille kevytrakenteisille koirille voi sopia konservatiivinen hoito – painonhallinta ja rajoitettu liikunta ja lääkkeellinen hoito, kun taas varsinkin raskasrakenteisemmille koirille kirurginen hoito on erittäin suositeltavaa. Vanhemmilla koirille nivelrikkoa hoidetaan konservatiivisesti.

Nuorena 4-5kk iässä alkaneet oireet ja vakavat muutokset oireiden alkaessa ja koiran suuri koko huonontavat ennustetta. Varhainen havaitseminen ja hoito antaa yleensä paremman ennusteen ja hidastaa nivelrikon kehittymistä. Pahimmassa tapauksessa kehittyy vakava nivelrikko ja/tai hauisjänteen tulehdus.

Luussa oleva osteokondroosimuutos voi parantua, pysyä ennallaan tai johtaa rustopalan irtoamiseen (OCD). Parantuneet tai ennallaan pysyneet osteokondroosimuutokset voivat johtaa lieviin nivelrikkomuutoksiin, kun taas OCD johtaa usein selviin nivelrikkomuutoksiin. Nivelen sisällä oleva irronnut rustopala ja/tai nivelnesteen kontakti luun pintaan aiheuttaa yleensä steriilin tulehdusreaktion (-> lämmin, turvonnut, kipeä nivel). Sekä OC että OCD ovat saman sairauden eri ilmenemismuotoja.

Osteokondroosi on monigeeninen perinnöllinen sairaus, jonka puhkeamiseen vaikuttaa geenien lisäksi monia tekijöitä (nopea kasvu, liiallinen ruokinta ja ylipaino, fyysinen trauma, verenkiertohäiriö ja hormonaaliset tekijät). Ruokinnalla ja pennun mahdollisella ylipainolla on merkitystä kliinisen sairauden kehittymisessä. Osteokondroosille on esitetty periytymisasteita välillä 0,25–0,40, joten systemaattisilla jalostusvalinnoilla voidaan vähentää sen esiintymistä rodussa. Koiraa, jolla on todettu osteokondroosi missä nivelessä tahansa, ei tule käyttää jalostukseen. On myös muistettava, että oireeton koira voi periyttää osteokondroosia aiheuttavia geenejä jälkeläisilleen, joten koko suku on otettava huomioon jalostusyhdistelmiä suunniteltaessa. (Reunanen, ei pvm)

Bouviereilla on havaittu vuosien varrella yksittäisiä OC tapauksia ja vuonna 2016 syntyi 9 pennun pentue, jossa 3 koiralla todettiin OC.

Sydänsairaudet
Sydänsairaudet eivät ole kovin yleisiä bouvierilla, mutta jalostustoimikunnan tietoon on tullut ainakin viisi tapausta 2000-luvulla, joissa nuori koira on sairastunut vakavasti sydänsairauteen. Yksi näistä kuoli alle 3-vuotiaana aortan ahtaumaan ja neljä alle 5-vuotiaana kardiomyopatiaan. Jalostustietokannassa vuosina 2020-2025 syntyneiden koirien kuolinsyytilastossa sydänsairaudet on merkitty kahden koiran kuolinsyyksi. Ruotsissa Agrian tutkimuksessa sydänsairaudet olivat kasvainten ohella yksi suurimpia kuolinsyitä. Tilannetta tulee seurata.

Kondrodysplasia
Kondrodysplasia on sairaus, joka aiheuttaa virheellistä raajojen kasvurustojen kehitystä. Kondrodysplasiassa kasvuruston luutumisprosessissa on häiriö, jonka takia kasvulinja sulkeutuu liian aikaisin ja aiheuttaa pituuskasvun häiriön ja luiden käyristymistä tai pituuskasvun ennenaikaista loppumista. Sairaus on kivulias ja ilmenee jo pentuna, viimeistään noin neljän kuukauden iässä. Tyypillisin ensioire on haluttomuus liikkumiseen ja/tai ontuminen. Joissakin tapauksissa tulee kyseeseen leikkaushoito, mutta useimmissa tapauksissa pennun lopettaminen on välttämätöntä.

Bouviereilla kondrodysplasiaa ilmenee silloin tällöin, mutta äärimmäisen harvinaista on useamman pennun sairastuminen samassa pentueessa. v. 2008 Suomessa syntyi pentue, jossa 5 viidellä uroksella (yht. 6 urosta.3 narttua) oli eriasteinen kondrodysplasia. Kummankaan vanhemman lähisuvussa ei tiettävästi ole esiintynyt ko. sairautta. Tämän jälkeen on myös syntynyt pentueita, joissa on ollut yksittäisiä sairaita koiria. Sairasta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Terveiden sisarusten käyttö on sallittua, mutta parituskumppanin tulee olla tältä osin olla ehdottoman terveestä suvusta. Terveyskyselyssä kondrodysplasia tapauksia ei noussut esiin.

Kivespuutokset
Kivesten laskeutuminen nivuskanavista kivespussiin voi viedä pidemmän tai lyhyemmän aikaa eri yksilöillä. Piilokiveksisyystaipumusta säätelevät perintötekijät, joita tulee kivesvikaiselle urokselle molemmilta vanhemmilta. Todennäköisesti mukana on useita geenejä. Luultavasti on myös aste-eroja, niin että tietty vika-aste voi ilmetä toisen tai molempien kivesten myöhäisenä laskeutumisena. Kivesten laskeutuminen tapahtuu yleensä 1-3 viikon sisällä syntymästä, mutta spontaani laskeutuminen on mahdollista aina 6-8 kk:n ikään saakka. Käytännössä kuitenkin katsotaan, että bouviereilla urospennun molempien kivesten tulisi olla laskeutuneina luovutusikään mennessä.

Vielä ei tarkoin tunneta syytä kivesvikaisuuteen. On oletettu, että mekaaniset syyt, kuten nivuskana- vien virheellinen rakenne, tai jokin vika jänteessä, johon kives on kiinnittynyt, voisivat olla syynä. Myös hormonaaliset ja ravitsemukselliset tekijät voivat vaikuttaa. Kivesvikaisuuden periytyvyyttä ei voida kiistää, vaikka sitä ei kovin hyvin tunnetakaan. Piilokives tuottaa hormonia normaalisti, mutta ei tuota siittiöitä. Mikäli piilokiveksiseltä koiralta poistetaan ainoastaan normaalisti laskeutunut kives, jää hormonitoiminta ennalleen, mutta siittiöiden tuotto loppuu. Piilokiveksisyydestä kärsivän uroksen leikkaamista suositellaan, koska sillä on moninkertainen kiveskasvaimen riski verrattuna normaalikiveksiseen urokseen. Yleisestikin ottaen kiveskasvaimet ovat koirilla yleisiä ja piilokiveksisyys kasvattaa tämän alttiuden moninkertaiseksi. Piilokiveksisyydestä voi aiheutua myös kiveskiertymä, joka on hyvin kivulias tila koiralle.

Purentaviat
Bouvierin purennan tulee olla rotumääritelmän mukaisesti joko leikkaava tai tasapurenta. Kannassamme esiintyy sekä ylä- että alapurentoja. Yläpurennan periytyvyydestä ei ole tarkkaa tietoa, mutta alapurennan on todettu periytyvän polygeenisesti. Purentavikaista koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Koirilla esiintyvät hammaspuutokset ovat perinnöllisiä tai ympäristön aiheuttamia. Bouvierin rotumääritelmässä sanotaan, että koiran hampaiston tulee olla täydellinen. Muun hampaan kuin yhden P1:n puuttuminen on rotumääritelmänmukaisesti hylkäävä virhe. Rodussamme esiintyy sekä hammaspuutoksia että ylimääräisiä hampaita. Yleisin puuttuva hammas näyttelyarvostelujen perusteella arvioituna on P3. Jalostukseen käytettävältä koiralta sallitaan yhden välihampaan tai välihammasparin puutos sillä edellytyksellä, että yhdistelmän toisella osapuolella on täydellinen hampaisto ja tällöin tulee kiinnittää erityistä huomiota myös kyseisten koirien lähisukulaisten hampaistoihin.

Muita sairauksia
Kyselyaineistossa raportoitiin yksittäisiä sairauksia useilta eri osa-alueilta, kuten hormonaalisia häiriöitä, neurologisia oireita, sisäelinsairauksia sekä erilaisia tulehduksia ja tapaturmia. Nämä havainnot olivat kuitenkin hajanaisia eivätkä muodostaneet selkeää tai toistuvaa kokonaisuutta.

Noin 18 % vastaajista ilmoitti muita yksittäisiä sairauksia, jotka eivät sijoittuneet kyselyn pääluokkiin. Näiden sairauksien kirjo oli laaja, eikä aineistosta nouse esiin rodulle tyypillistä tai korostunutta ilmiötä.

Tulokset viittaavat siihen, että rodussa esiintyy tavanomaisia koirilla yleisesti tavattavia yksittäisiä sairauksia ilman selkeää painottumista tiettyyn sairausryhmään.

4.3.3.Yleisimmät kuolinsyyt
Jalostustietokannan kuolinsyytilaston (2010–2025 syntyneet koirat) perusteella yleisin yksittäinen kuolinsyy bouvierilla ovat kasvainsairaudet. Tilastossa 89 ilmoitetusta kuolinsyystä 28 (noin 32 %) johtui kasvainsairauksista. Kasvainsairauksiin kuolleiden koirien keskimääräinen ikä oli pääosin noin 8–9 vuotta.

Vanhuuteen kuolleiden osuus oli noin 12 %, ja näiden koirien keskimääräinen elinikä oli noin 11 vuotta 6 kuukautta, mikä viittaa siihen, että rodussa on mahdollista saavuttaa varsin hyvä elinikä.

Käytös- ja käyttäytymishäiriöihin liittyvien lopetusten osuus kuolinsyistä oli yhteensä noin 13–14 %. Näiden koirien keskimääräinen kuolinikä oli selvästi muita alhaisempi, noin 2,5–5 vuotta. Vaikka käyttäytymisongelmat eivät kyselyaineistossa korostuneet laajamittaisena ilmiönä, niiden merkitys kuolinsyissä on huomionarvoinen.

Luusto- ja nivelsairauksien osuus kuolinsyissä oli pienempi, ja ne liittyivät usein yksittäisiin tapauksiin tai iän myötä kehittyviin muutoksiin. Muiden yksittäisten sairausryhmien osalta kuolinsyyt jakautuivat hajanaisesti ilman selkeää painottumista.

Kuolinsyytilaston tulkinnassa on huomioitava aineiston rajallisuus. Vuosina 2010–2025 syntyneitä koiria on rekisteröity yli 500, mutta kuolinsyy on ilmoitettu vain 89 koiralle. Lisäksi osa kuolleista koirista on voinut olla syntynyt ennen tarkastelujakson alkua, ja vastaavasti suuri osa tarkastelujakson aikana syntyneistä koirista on edelleen elossa. Näin ollen kuolinsyytilastoa tulee pitää suuntaa antavana.

Tästä huolimatta aineisto antaa arvokasta tietoa kuolinsyiden jakautumisesta rodussa ja korostaa erityisesti kasvainsairauksien merkitystä sekä käyttäytymiseen liittyvien tekijöiden vaikutusta koirien elinikään.

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä	%
Hengitystiesairaus	10 vuotta 3 kuukautta	2	1 %
Iho- ja korvasairaudet	6 vuotta 6 kuukautta	1	0 %
Immunologinen sairaus	5 vuotta 8 kuukautta	4	2 %
Kadonnut	4 vuotta 11 kuukautta	1	0 %
Kasvainsairaudet, syöpä	9 vuotta 2 kuukautta	54	21 %
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 2 kuukautta	8	3 %
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	11 vuotta 5 kuukautta	20	8 %
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	4 vuotta 4 kuukautta	7	3 %
Luusto- ja nivelsairaus	7 vuotta 3 kuukautta	22	9 %
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	8 vuotta 5 kuukautta	6	2 %
Muu sairaus, jota ei ole listalla	7 vuotta 8 kuukautta	10	4 %
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	0 vuotta 11 kuukautta	1	0 %
Selkäsairaus	11 vuotta 5 kuukautta	3	1 %
Silmäsairaus	5 vuotta 1 kuukautta	3	1 %
Sisäeritysrauhasten sairaus	11 vuotta 6 kuukautta	1	0 %
Sydänsairaus	6 vuotta 5 kuukautta	4	2 %
Synnytysvaikeus	5 vuotta 2 kuukautta	1	0 %
Tapaturma tai liikennevahinko	4 vuotta 7 kuukautta	7	3 %
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	12 vuotta 1 kuukautta	63	25 %
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	9 vuotta 2 kuukautta	7	3 %
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	9 vuotta 4 kuukautta	28	11 %
Kaikki yhteensä	9 vuotta 5 kuukautta	253	

(Suomen Kennelliitto, KoiraNet, 2025)

4.3.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko

Vuositilasto - rekisteröinnit

	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Pennut (kotimaiset)	26	22	10	13	58	36	20	35	47	41	40
Tuonnit	3	7	1	1	2	3	4	4	1		4
Rekisteröinnit yht.	29	29	11	14	60	39	24	39	48	41	44
Pentueet	4	3	1	2	7	6	4	6	6	7	7
Pentuekoko	6,5	7,3	10	6,5	8,3	6	5	5,8	7,8	5,9	5,7

(Suomen Kennelliitto, KoiraNet, 2026)

Astumisvaikeudet
Kyselyaineiston perusteella astumiseen liittyvät vaikeudet eivät näyttäydy rodussa yleisenä tai toistuvana ilmiönä.

Tiinehtymisvaikeudet
Kyselyaineiston perusteella tiinehtymisvaikeudet eivät ole rodussa merkittävä ongelma.

Synnytysongelmat
Ei todettuja synnytysongelmia.

Pentujen hoitamiseen liittyvät ongelmat nartuilla
Ei todettuja pentujen hoitamiseen liittyviä ongelmia.

Pentukuolleisuus
Ei tarkkaa tietoa, kuolleisuus alhainen.

Synnynnäiset viat ja epämuodostumat
Ei merkittäviä määriä synnynnäisiä vikoja ja epämuodostumia.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Ulkomuotoon liittyvät anatomiset piirteet, jotka altistavat rodun yksilöt sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmille
Bouvierilla ei ole liioiteltuja tai anatomisia piirteitä, jotka altistaisivat yksilöt sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmille.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Keskeisimmät ongelmakohdat
Lisääntymiskäyttäytyminen on rodussa hyvin normaalia eli ihmisen puuttumista asioiden kulkuun tarvitaan vain harvoin. Bouvierien pentuekoko on kohtuullisen suuri. Keskimääräinen pentumäärä on n. seitsemän pentua (6,6) /pentue ja pentukuolleisuus on hyvin pieni. Bouviernartut tarvitsevat vain harvoin apua synnyttämisessä ja pentueen hoitamisessa. Ongelmia saattaa joissakin poikkeustapauksissa olla lähinnä ensisynnyttäjillä. Astutukset ovat lähes poikkeuksetta luonnollisia.

Kuolinsyytilaston valossa suurin yksittäinen kuolinsyy ovat erilaiset kasvainsairaudet. Tilastoissa on kuitenkin myös nähtävissä, että keskimäärin näihin sairauksiin kuolleet koirat ovat olleet jo iäkkäitä. Muut terveysongelmat ovat lähinnä yksittäistapauksia.

4.4. Ulkomuoto

Rotumääritelmä

KÄYTTÖTARKOITUS:
Alun perin bouvier’ta käytettiin karjalaumojen ajajana, vetokoirana ja kirnun pyörittäjänä. Maatilojen uudenaikaistamisen myötä ensisijainen käyttötarkoitus on muuttunut, ja nykyään bouvier toimii ennen kaikkea omaisuuden ja maatilan vahtina, mutta myös suojelu- ja poliisikoirana. Bouvier’n fyysiset kyvyt ja käyttäytyminen, hyvä hajuaisti, aloitekyky ja älykkyys mahdollistavat sen käytön jälki- tai viestikoirana sekä riistanvartijan apuna.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 1 lammas- ja karjakoirat (paitsi sveitsinpaimenkoirat). Alaryhmä 2 karjakoirat. Käyttökoetulos vaaditaan.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Bouvier des Flandres on nimensä mukaisesti peräisin sekä Belgian että Ranskan Flanderista; mikään luonnonraja ei erota näitä kahta aluetta toisistaan. Flanderin härkä- ja karjapaimenet, jotka tarvitsivat hyviä karjanajokoiria, valitsivat kotiseudultaan koirat nimenomaan niiden käyttöominaisuuksien ja fyysisten kykyjen vuoksi. Nämä ominaisuudet ovat periytyneet nykyisillekin bouvier’eille.

YLEISVAIKUTELMA: Tiivisrakenteinen, ei liioiteltu. Lyhytrunkoinen ja vahvarakenteinen; raajat ovat voimakkaat ja erittäin lihaksikkaat. Bouvier vaikuttaa voimakkaalta, mutta ei kömpelöltä. Sen tulee arvosteltaessa seistä vapaasti ilman esittäjän kosketusta.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA: Rungon pituus mitattuna olkanivelestä istuinluun kärkeen on jokseenkin sama kuin säkäkorkeus. Kallon ja kuonon pituuden suhde on 3:2.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Bouvier on luonteeltaan rauhallinen ja harkitseva, maltillinen ja peloton. Ilme kuvastaa älykkyyttä, tarmoa ja rohkeutta. Bouvier'n tulee ehdottomasti aina soveltua työkoiraksi. Kaikki soveltuvuutta heikentävät ominaisuudet katsotaan virheiksi.

PÄÄ: Näyttää voimakkaalta, mitä parta ja viikset vielä korostavat; pää on suhteessa runkoon ja kokoon. Käsin tunnusteltaessa se tuntuu hyvin selväpiirteiseltä.
KALLO-OSA: Hyvin kehittynyt ja tasainen, hieman leveyttään pitempi. Kallon ja kuonon ylälinjat ovat yhdensuuntaiset. Otsauurre on tuskin erottuva.
OTSAPENGER: Hieman erottuva, koholla olevien kulmakarvojen vuoksi vaikuttaa todellista voimakkaammalta.
KIRSU: Kuononselkää pidentävä, kärjestään hieman alaspäin kaartuva, hyvin kehittynyt, reunoiltaan pyöristynyt ja väriltään aina musta. Sieraimet ovat hyvin avonaiset.

KUONO-OSA: Leveä, voimakas ja vahva. Kuonoselkä on suora; kuono-osa kaventuu hieman kirsua kohti olematta koskaan suippo. Kuono on lyhyempi kuin kallo suhteessa 2: 3, ympärysmitta heti silmien alapuolelta mitattuna on suunnilleen sama kuin pään pituus.

HUULET: Tiiviit ja voimakaspigmenttiset.
LEUAT / HAMPAAT / PURENTA: Leukojen tulee olla voimakkaat ja keskenään saman pituiset. Hampaat ovat vahvat, terveet, valkoiset ja säännölliset. Leikkaava tai tasapurenta. Hampaiston tulee olla täydellinen.

POSKET: Litteät ja kuivat; poskiluut ovat vain hieman havaittavissa.

SILMÄT: Ilme on avoin ja tarkkaavainen. Silmät eivät ole ulkonevat eivätkä syvällä sijaitsevat. Niiden tulee olla hieman soikeat, asennoltaan vaakasuorat ja mahdollisimman tummat, karvapeitteen väriin sointuvat. Vaaleat tai pistäväilmeiset silmät ovat vakava virhe. Silmäluomet ovat mustat ja kauttaaltaan pigmentoituneet. Sidekalvojen ei tule koskaan näkyä.

KORVAT: Kolmionmuotoisiksi typistetyt, täysin pystyt, ylöskiinnittyneet ja hyvin liikkuvat; on suositeltavaa, että korvien typistämisen suhteutetaan pään kokoon. (Huom. Suomessa typistyskielto.) Typistämättömät korvat ovat ylös, silmien tason yläpuolelle kiinnittyneet. Korvalehdet laskeutuvat pystysuorasti; taitekohdan ei tule olla kallon ylälinjaa korkeammalla. Korvalehdet ovat puolipitkät, tasasivuisen kolmion muotoiset, kärjestään hieman pyöristyneet; litteästi poskenmyötäiset lukuun ottamatta ylimmän kiinnityskohdan lievää kohoamista; eivät taittuneet eivätkä kiertyneet. Korvat ovat kooltaan suhteessa pään kokoon ja lyhyen karvan peittämät.

KAULA: Asennoltaan luonnollinen ja tarpeeksi ylväs, voimakas ja lihaksikas, tasaisesti lapoja kohti levenevä ja hieman päätä lyhyempi. Niska on voimakas ja hieman kaareva. Ei löysää kaulanahkaa.

RUNKO: Voimakas, leveäselkäinen ja lyhyt.

YLÄLINJA: Selän ja lantion ylälinja on vaakasuora, jäntevä ja kiinteä.

SÄKÄ: Hieman erottuva.

SELKÄ: Lyhyt, leveä, lihaksikas ja kiinteä, kuitenkin joustava, ei heikkoutta.

LANNE: Lyhyt, leveä, lihaksikas ja joustava, ei heikkoutta.

LANTIO: Mahdollisimman vaakasuora, liittyy huomaamattomasti pakaran kaareen. Leveä, uroksilla ei kuitenkaan liian leveä, nartuilla kehittyneempi kuin uroksilla. Luisu tai laskeva lantio on vakava virhe.

RINTAKEHÄ: Leveä ja syvä, kyynärpäiden tasolle ulottuva, ei tasapaksu. Ensimmäiset kylkiluut ovat hieman kaarevat, muut ovat selvästi kaarevat, taaksepäin suuntautuneet ja antavat rintakehälle toivottua pituutta. Litteä rintakehä ovat vakava virhe. Etäisyys rintalastan kärjestä viimeiseen kylkiluuhun on suuri, noin 7/10 säkäkorkeudesta.

ALALINJA JA VATSA: Alalinja nousee hieman kohti vatsaa, joka on vain hieman rintakehän alaosaa ylempänä. Kupeet ovat hyvin lyhyet, etenkin uroksilla.

HÄNTÄ: Suhteellisen ylös kiinnittynyt, suoraan selkälinjan jatkeena. Synnynnäinen töpöhäntä ei ole virhe. Häntä typistetään syntymäviikolla kahden tai kolmen nikaman mittaiseksi. (Huom. Suomessa typistyskielto.) Typistämätön häntä sallitaan maissa, joissa typistys on kielletty.

RAAJAT ETURAAJAT YLEISVAIKUTELMA: Eturaajat ovat vahvaluustoiset, hyvin lihaksikkaat ja edestä katsottuna täysin suorat ja yhdensuuntaiset. LAVAT: Suhteellisen pitkät, kohtuullisen viistot ja lihaksikkaat, eivät raskaat. Olka- ja lapaluu ovat suunnilleen yhtä pitkät.

OLKAVARRET: Kohtalaisen viistot.

KYYNÄRPÄÄT: Tiiviisti rungonmyötäiset ja yhdensuuntaiset. Ulko- tai sisäkierteisyys on virhe sekä seistessä että liikkeessä.

KYYNÄRVARRET: Sivusta ja edestä katsottuna täysin suorat, keskenään yhdensuuntaiset ja kohtisuorassa alustaan nähden; hyvin lihaksikkaat ja vankkaluiset.

RANTEET: Täysin samassa linjassa kuin kyynärvarret, vain herneluu ranteen takapuolella on ulkoneva. Vahva luusto.

VÄLIKÄMMENET: Vahvaluustoiset, melko lyhyet, vain hieman viistot.

KÄPÄLÄT: Lyhyet, pyöreät ja tiiviit, eivät sisään- eivätkä ulospäin kiertyneet. Varpaiden tulee olla kaarevat ja tiiviisti yhdessä. Kynnet ovat vahvat ja mustat; päkiät paksut ja lujat.

TAKARAAJAT YLEISVAIKUTELMA: Takaraajat ovat voimakkaat, huomattavan lihaksikkaat, hyvin suorat ja takaa katsottuna täysin yhdensuuntaiset; niiden tulee liikkua samassa linjassa eturaajojen kanssa.

REIDET: Leveät, hyvin lihaksikkaat ja liikkeessä yhdensuuntaiset rungon keskiviivan kanssa. Reisiluun asento ei saa olla liian pysty eikä liian viisto. Pakarat ovat alas ulottuvat ja kiinteät; karvapeite muodostaa housut.

POLVET: Jokseenkin lonkan korkeimmasta kohdasta (suoliluun harjanteesta) kohtisuoraan maahan vedetyllä kuvitellulla viivalla.

SÄÄRET: Kohtalaisen pitkät ja hyvin lihaksikkaat, eivät liian pystyt eivätkä liian viistot.

KINTEREET: Melko matalat, leveät ja hyvin varma-asentoiset. Kintereet ovat koiran seistessä takaa katsottuna suorat ja täysin yhdensuuntaiset. Liikkeessä ne eivät saa kääntyä sisään- eivätkä ulospäin.

VÄLIJALAT: Vankat ja kuivat, melko tasapaksut, pystysuorat koiran seistessä vapaasti. Ei kannuksia.

KÄPÄLÄT: Pyöreät ja kiinteät. Varpaat ovat kaarevat ja tiiviisti yhdessä. Kynnet vahvat ja mustat; päkiät paksut ja lujat.

LIIKKEET: Kokonaisuudessaan bouvier'n tulee olla mittasuhteiltaan sopusuhtainen, jotta liikkeet olisivat luontevat, vapaat ja ylväät. Kävely ja ravi ovat tavalliset liikkumistavat, vaikka yhtä lailla esiintyy tasa-astujia. Bouvier'n ravi on maatavoittavaa.

NAHKA: Tiiviisti pinnanmyötäinen, ei liian löysä. Silmäluomien reunat ja huulet ovat aina erittäin tummat.

KARVAPEITE: Karvapeite on erittäin tuuhea. Peitinkarva ja tiivis aluskarva muodostavat rodun alkuperäisseutujen äkillisiin säänvaihteluihin täydellisesti sopivan, suojaavan peitteen. Karvan tulee olla karhean tuntuista, kuivaa ja kiillotonta, ei liian pitkää eikä liian lyhyttä (noin 6 cm), hieman pörröistä, ei koskaan villavaa eikä kiharaa. Päässä karva on lyhyempää kuin rungossa ja korvalehtien ulkopinnalla lähes sileää, korvien sisäpuolta suojaa kohtuullisen pitkä karvapeite. Ylähuulen viikset ja leuan tuuhea parta antavat rodulle luonteenomaisen karskin ilmeen. Koholla olevat kulmakarvat korostavat silmäkulmien muotoa peittämättä koskaan silmiä. Selän yläosassa karva on erityisen kovaa ja karheaa; se lyhenee hieman raajoja kohti pysyen kuitenkin karheana. Ruumiinmyötäinen peitinkarva ei ole toivottava, koska se on merkki aluskarvan puuttumista. Villava, peitinkarvojen alla tiheästi kasvava aluskarva muodostuu hienolaatuisista karvoista; yhdessä ne muodostavat vettähylkivän manttelin.

VÄRI: Bouvier'n karvapeite on yleensä harmaa, juovikas (brindle) tai hiilikko (charbonnée). Yksivärinen musta on myös sallittu, ei kuitenkaan suositeltava. Vaaleat eli haalistuneet värit eivät ole sallittuja. Valkoinen tähti rinnassa hyväksytään.

KOKO JA PAINO SÄKÄKORKEUS: Urokset 62 - 68 cm ja nartut 59 - 65 cm, 1 cm:n ylitys ja alitus hyväksytään. Kummankin sukupuolen ihannekoko on äärirajojen keskiarvo, eli uroksilla 65 cm ja nartuilla 62 cm. PAINO: Uroksilla noin 35 - 40 kg ja nartuilla noin 27 - 35 kg. VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

VAKAVAT VIRHEET: Arkuus, molossimaisuus tai liian raskas rakenne. Runko selvästi liian pitkä (sallitaan lievänä nartulle) tai liian kevyt. Liian massiivinen pää, korostunut otsapenger, erottuva otsauurre, liikaa erottuvat poskikaaret. Pyöreä tai kapea kallo, liikaa erottuva niskakyhmy, selvästi erisuuntaiset kallon ja kuonon ylälinjat. Liian pitkä kuono, pieni kirsu. Veltot, paksut tai riippuvat huulet. Ristipurenta, purentavirheet. Pienet, epäterveet tai epäsuorassa rivissä olevat hampaat. Vaaleat tai ulkonevat silmät, epätyypillinen ilme. Typistämättömät korvat, jotka ovat kiertyneet tai taittuneet. Tasapaksu kaula, löysää kaulanahkaa. Selvä notko- tai köyryselkä. Selvästi virheellinen raajojen asento, liian maatapeittävä seisonta, liian voimakkaasti kulmautuneet kintereet. Silkkinen, pörröinen tai kiiltävä karvapeite,

aluskarvan puuttuminen, liioitellusti muotoiltu karvapeite. Puutteelliset kulmakarvat ja parta. Pigmenttivirheet kirsussa, huulissa ja silmäluomissa.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET: Vihaisuus tai liiallinen arkuus. Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen. Selvästi puutteellinen rotutyyppi. Lihanvärinen tai muu kuin musta kirsu. Suippo kuono. Selvä ylä- tai alapurenta. Muun hampaan, kuin yhden P1:n puuttuminen. Herasilmä tai pistävä ilme. Sisään- tai ulospäin kääntyneet silmäluomet (entropium tai ektropium), lihanväriset silmäluomet. Suklaanruskea, valkoinen, pippuri & suola-värinen tai haalistunut karvapeite sekä kaikki muut vaaleat värit hyvin vaaleasta punertavaan, jopa hiilikkonakin (charbonnée). Rotumääritelmän antamista rajoista poikkeava säkäkorkeus.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivestä täysin laskeutuneina kivespussiin. Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

Rodun koirien näyttelykäynnit 2016 – 2025
Bouvierien yleisin laatuarvosana koiranäyttelyssä on erinomainen (81 %) tai erittäin hyvä (15 %).
Edeltävien 10 vuoden 1270 näyttelyarvosanoista on 6 kpl EVA ja 6 kpl HYL-arvosanoja.
Bouvier ei ole erityistarkkailtavien rotujen listalla. Koirista on viimeisen viiden vuoden aikana tehty kaksi vihaisen koiran ilmoitusta. Toisen ilmoituksen jatkokäsittelyssä koiralle ei annettu kilpailukieltoa.

	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Junioriluokka	231 tulosta	64 tulosta	5 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	3 tulosta	304 tulosta
Nuorten luokka	116 tulosta	27 tulosta	5 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	1 tulosta	150 tulosta
Avoin luokka	249 tulosta	69 tulosta	21 tulosta	2 tulosta	3 tulosta	1 tulosta	345 tulosta
Käyttöluokka	4 tulosta	3 tulosta	4 tulosta	1 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	13 tulosta
Valioluokka	293 tulosta	12 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	2 tulosta	1 tulosta	309 tulosta
Veteraaniluokka	137 tulosta	11 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	149 tulosta
Yhteensä	1030 tulosta	186 tulosta	37 tulosta	5 tulosta	6 tulosta	6 tulosta	1270 tulosta

(Suomen Kennelliitto, KoiraNet, 2026)

Rodun koirien jalostustarkastukset
Rodulla ei ole käytössä virallista jalostustarkastusta.

Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus
Rotumääritelmän mukaan bouvierin tulee ehdottomasti aina soveltua työkoiraksi. Kaikki soveltuvuutta heikentävät ominaisuudet katsotaan virheiksi. Bouvierin nykyisessä rakenteessa ei ole käyttötarkoitusta haittaavia ominaisuuksia.

Keskeisimmät ongelmakohdat
Rodun ulkomuoto on erinomaisella tasolla eikä suuria rakenteellisia ongelmia ole.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi
2022-2026

Rodun ensimmäisen tavoiteohjelman voimassaolokausi
2005-2010

Edelliseen tavoiteohjelmaan kirjatut jalostustavoitteet sekä niiden toteutuminen taulukkomuodossa

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Jalostuspohja - Jalostuspohjaa pyritään pitämään mahdollisimman laajana käyttämällä monipuolisesti ulkomaisia ja kotimaisia koiria - Yksittäisellä koiran jälkeläisiä on maksimissaan 5 % 10 vuoden tarkastelujakson pennuista	*Jalostussuosituksena* on, että ei tehdä uusintayhdistelmiä pl. se, jos aiemmin on syntynyt vain 1-2 pentua. Suositellaan, että ss-% on enintään 6,25 %	-jalostuspohjan kapeudesta huolimatta sukusiitosprosentti on saatu pidettyä suositusten rajoissa ja selvästi tätä alhaisempana. - viime aikojen ulkomailta tuotetut jalostusurokset ovat selvästi laajentaneet jalostuspohjaa. -kotimaisten jalostusurosten puute pitää vuosittaiset pentuemäärät hyvin pieniä
Käyttäytyminen ja luonne - Pyritään säilyttämään rodunomainen luonne - Jalostuksessa kiinnitetään huomiota käyttöominaisuuksiin - Arkoja, ääniarkoja tai vihaisia koiria ei käytetä jalostukseen	- *PEVISA*:ssa luonteen testauspakko. - On suositeltu, että arvioitaessa jalostukseen käytettävien koirien luonneominaisuuksia, ei samoja puutteita omaavia koiria tulisi yhdistää. - Suositellaan, että jalostukseen käytettävien koirien luonteissa huomioidaan rodunomaisen luonteen säilyttäminen. On toivottavaa, että jalostusvalintoja tehtäessä huomioitaisiin mm. bouvierin luonnetestin ja MH-kuvauksen ihanneprofiilit yhtenä työvälineenä luonteiden arvioinnissa. - Käyttäytymiskysely arkikäyttäytymisestä. - LTE:n ja MH:n järjestämiset	- Jo aiemmissa JTO:ssa todetut puutteet taisteluhalussa ja temperamentissa ovat edelleen nähtävissä. Tulokset ovat ihanneprofiileihin nähden heikentyneet. - Suositus välttää samankaltaisia luonnepuutteita omaavien koirien yhdistämistä ei ole toteutunut johdonmukaisesti. - Luonneominaisuuksien painoarvo jalostusvalinnoissa jää edelleen vähäiseksi. - Käyttäytymiskysely on toteutettu osana terveyskyselyä.
Terveys ja lisääntyminen - Jalostusvalinnoissa kiinnitetään huomiota lonkkaindekseihin	- *Jalostussuositus*: ei käytetä yksilöitä, joilla indeksi on alle 100 tai tehdä yhdistelmiä, joissa yhteenlaskettu indeksi on alle 200 - Terveyskyselyn toteuttaminen - Jalostuspäivät	- Indeksien perusteella jalostusvalintojen vaikutus jälkeläisten tasoon on nähtävissä. Indeksien käytön laajuudesta jalostuksen tukena ei kuitenkaan ole tarkkaa tietoa. - Terveyskysely on toteutunut
Ulkomuoto - Liioiteltuja piirteitä ei tule esiintyä - Rodulla ei saa olla sellaisia ulkomuotovirheitä, jotka vaikeuttavat rodun tunnistamista	- Koulutetaan ulkomuototuomareita ja -kokelaita. - Järjestetään koearvosteluja ja kollegioita. - Erikoisnäyttelyn järjestäminen	- Rodun ulkomuoto on pysynyt hyvin edustavana niin rakenteen, luuston kuin turkin osalta.

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus
Tuontikoiria käytetään kohtuullisen paljon. Suurin osa Suomessa syntyneistä koirista jää jalostuksen ulkopuolelle. Koiria ei saada houkuteltua luonnenäyttöihin tai terveystarkastuksiin ja jäävät siksi pois jalostuskäytöstä. Rotujärjestöllä on tulevaisuudessa ja on ollut jo pitkään haastetta löytää keinoja tämän koiraryhmän aktivointiin. Terveystarkastuksissa ilmi tulevat sairaudet tai viat ovat suhteellisen pieni jalostuksesta poissulkeva tekijä. C- ja D-lonkkalausunnot ovat prosentuaalisesti huomattavasti lisääntyneet, kun verrataan vuosina 2020-2024 syntyneitä koiria aikaisempaan koirakantaan. D-lonkka on rodulla jalostuksesta poissulkeva tekijä.
Silmäsairauksissa varsinainen kaihi, joka sulkee jalostuksesta pois, ei juurikaan ole lisääntynyt. Luonnetestauksessa on ilmennyt muutama ääniherkkä koira.

Jalostussuositusten ja PEVISAn ajantasaisuuden arviointi
Jalostussuosituksissa tulee nykyistä vahvemmin painottaa luonneominaisuuksien säilyttämistä. Luustokuvaustulosten heikentyminen edellyttää lisää huomiota luustoterveyteen jalostusvalinnoissa. PEVISA-rajoitukset ovat ajan tasalla.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuspohja
Jalostuspohja on maailmanlaajuisestikin kapea. Jalostuspohjaa tulisi pyrkiä pitämään mahdollisimman laajana käyttämällä tuontikoiria ja mahdollisimman monipuolisesti kotimaisia jalostuskelpoisia koiria.

Käyttäytyminen ja luonne
Pyritään säilyttämään bouvierin rodunomainen luonne. Erityisesti huomioiden luonteen osa-alueet, joissa on ollut suurimmat puutteet, jotka ovat toimintakyky, temperamentti ja taistelutahto.
Säilyttää bouvierin tasapainoinen luonne ja käyttäytyminen.
Jalostukseen ei tule käyttää arkoja, ääniarkoja tai aggressiivisia koiria.

Käyttöominaisuudet
Jalostusvalinnoissa kasvattajien tulee huomioida rodun käyttöominaisuudet.
Yhdistyksen keinoina toimii lähinnä tiedon jakaminen sekä yhteistyö kasvattajien, koiran omistajien sekä yhdistyksen välillä. Koirakkoja kannustetaan löytämään sopiva harrastuslaji, jossa samalla näyttäytyy koiran sille ominaisia käyttöominaisuuksia. Yhdistys järjestää aluetoimintana koulutustilaisuuksia niin vasta-alkaville kuin enemmän harrastaneille koirille muutaman kerran vuodessa.

Terveys ja lisääntyminen
Luustotulosten valossa, on syytä kiinnittää huomiota jalostuskoirien lonkkaindekseihin. Suositellaan ettei yhdistettäisi yksilöitä, joiden indeksien keskiarvo on alle sata tai indeksien yhteenlaskettu summa on alle 200.

Ulkomuoto
Tavoitteena on, että koirilla ei ole sellaisia ulkomuotovirheitä, jotka tekevät rodun tunnistamisen vaikeaksi. Liioitellut piirteet eivät ole toivottavia.

Rotujärjestö tukee terveystuella luustokuvauksiin (kyynärät, lonkat ja selkä) osallistuvaa koiraa. Yhdistys on järjestänyt omia luonnetestejä. Jalostustoimikunnalta saa tietoa luonnetestistä ja MH-luonnekuvauksesta. Yhdistyksellä on käytössä BH-kisakannustin.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suositukset jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista

Rodunomaisen luonteen säilyttämiseksi suositellaan, ettei kahta saman puutteen omaavaa yksilöä tule yhdistää keskenään. Luonnetietoa on jalostuskoirilla saatavilla luonnenäyttöpakon ansiosta. Tätä tietoa tulee hyödyntää jalostusvalintoja tehtäessä. Erityinen painoarvo on toimintakyvyn, temperamentin ja taisteluhalun säilyttämisessä. Rodun luonteen ihanneprofiilit auttavat puutteiden tunnistamisessa.

Vanhemmilla on oltava ennen astutusta virallinen lonkka- ja kyynärniveltulos, jonka tulisi olla A tai B lonkkien osalta ja 0 tai 1 kyynärien. Jos toinen vanhemmista on C-lonkkainen, toisen on oltava tulokseltaan joko A- tai B-lonkkainen. Lisäksi C-lonkkaisen kyseessä ollessa on yhdistelmän täytettävä ainakin toinen seuraavista kriteereistä:

- kyseisen koiran tutkituista vanhemmista, isovanhemmista, täyssisaruksista ja jälkeläisistä on lonkkavikaisia alle 20 %
- pentueen vanhempien lonkkaindeksien keskiarvo astutushetkellä on vähintään 101 tai indeksien summa yli 200.

Rodun monimuotoisuutta tulisi pyrkiä ylläpitämään jalostusvalinnoilla. Kunkin yksilön jalostuskäytössä tulisi huomioida populaatiolle saatava jalostuksellinen hyöty ja koiran parituskumppanien tulee olla suvuiltaan mahdollisimman toisistaan poikkeavia. Yhdistelmien sukusiitosprosentiksi suositellaan enimmillään 6,25 %. Uusintayhdistelmiä ei suositella, paitsi, jos aiemmasta yhdistelmästä on syntynyt enimmillään kaksi pentua.

Suositus yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle

Rodussa ei ole tällä hetkellä tarvetta rajoittaa yksittäisen koiran jälkeläismäärää.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

- PEVISA-ohjelman ylläpito ja seuranta
- Rodussa esiintyvien sairauksien ja vikojen seuranta sekä niistä tiedottaminen.
- Tuomarikokelaiden ja ulkomuototuomareiden koulutus ja tuomarikollegioiden järjestäminen
- Terveyskysely. Kysely päivitetään ja julkaistaan sähköisenä yhdistyksen nettisivuilla.
- Käyttäytymiskyselyt, huomioiden koirien käyttäytyminen arjessa. Kysely päivitetään ja julkaistaan sähköisenä yhdistyksen nettisivuilla.
- Jalostuksen tavoiteohjelman toteuttaminen, seuranta ja kehittäminen.
- Tiedottaminen rodun jalostuksellista tavoitteista ja haasteista, lehdessä, nettisivuilla ja yhdistyksen erilaisissa tapahtumissa.
- Geenitestaus ja rotua parhaiten palvelevien testien kartoitus terveyden ja jalostuksen kannalta. Testauksen avulla pystytään esim. kartoittamaan niin puhtaiden kuin sairaiden kantajien todellinen määrä, kantajien mahdollinen soveltuvuus tai soveltumattomuus jalostuskäyttöön sekä muutenkin pienessä kannassa koiran sulkeminen pois jalostuksesta ilman lääketieteellisiä tosiasioita.

- Jalostuspäivät eivät ole toteutuneet viimeisten vuosien aikana johtuen kaikkien osapuolten pienestä lukumäärästä sekä vaikeudesta löytää tapahtumiin kiinnostuneet osallistujat. Jalostuspäivät pidetään toimenpiteiden keinovalikoimassa.
- Luonnetestien, MH-kuvausten ja kokeiden järjestäminen. -järjestetään yhteistyössä muiden yhdistysten kanssa oman yhdistyksen toimijoiden resurssien puitteissa.
- Rodun erikoisnäyttelyiden järjestäminen.
- Yhteisten koulutustilaisuuksien ja leirien järjestäminen.
- Käyttöominaisuuksista, terveydestä, luonteesta huolehtimisen lisäksi rotujärjestön tehtävänä on toimia yhteisöllisesti positiivisen hengen ylläpitäjänä ja neutraalina taustatukena bouviereille, hyväksyä kaikki koirat niiden harrastuksista riippumatta ja kotikoiria unohtamatta.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

Mahdollisuudet

· Vielä mahdollista palauttaa rodun hyvä luonne, tasapainoinen ja stressinsietokykyinen palveluskoira.
· Säilyttää rodun hyvä terveys, tällä hetkellä ei olemassa vakavasti koiran elämää haittaavia sairauksia, jotka vaivaisivat koko populaatiota.
· Säilyttää rodunomainen ulkomuoto.

Uhat

Käyttöominaisuuksien katoaminen kannasta.
Jalostuspohjan kapeudesta johtuva rotutyypillisen luonteen menettäminen; mm. hermorakenteen heikkeneminen, toimintakyvyn heikkoudet, taisteluhalun puutteet, jolloin myös koiran koulutettavuus heikkenee.
Sukusiitosprosentin kasvamisesta aiheutuvat terveysongelmat tai hedelmällisyyden muutokset.
Uusia kasvattajia ei tule.
Koiranomistajien korkea keski-ikä.
Useimpien koirien päätyminen ” kotikoiriksi”. -Iso määrä rodun edustajista jää testaamatta sekä käyttöominaisuuksiltaan, luonteeltaan että terveydeltään. Potentiaalista jalostusmateriaalia jää käyttämättä.

Varautuminen ongelmiin

KÄYTTÖOMINAISUUKSIEN JA RODUNOMAISEN LUONTEEN MENETTÄMINEN
Syy: Luonnetta ja käyttöominaisuuksia ei huomioida jalostusvalinnoissa
Varautuminen: Jalostuskoirilta luonnenäytöt, käyttötulos osana valionarvovaatimuksia
Yhdistyksen tehtävänä on uusien koiranomistajien kannustaminen PK- lajien pariin.

Luonnenäytön tulosta tulee hyödyntää jalostusvalinnoissa. Pelkkä testaaminen ei riitä. Rodun luonteissa ilmenneiden puutteiden yhdistämisen jatkaminen heikentää edelleen rodun luonteita. Edellyttää kasvattajilta selkeää painotuksen ja huomion lisäämistä luonneominaisuuksiin.
Toteutuessaan merkitsee: Rotu ei enää täytä luonteen osalta rodunomaisia piirteitä eikä sovellu käyttötarkoitukseensa.

GEENIPOOLIN PIENENEMINEN
Syy: Jalostukseen käytettävien kotimaisten yksilöiden määrä on pieni, tuonnit samoista sukulinjoista.
Varautuminen: Rodun kokonaisuuden huomioiminen jalostusyksilöitä valittaessa.
Miten vältetään: Jalostuskoirien tasainen käyttö, tuonnit erilaisista sukulinjoista, linjojen sekoittaminen
Toteutuessaan merkitsee: Sukusiitosasteen kasvamiseen liittyvät haitat, kuten esim. lisääntymishäiriöt ja perinnölliset sairaudet lisääntyvät.

SAIRAUKSIEN YLEISTYMINEN
Syy: Pienen geenipoolin rodulle luomat haasteet. Jalostuspohjan kapea käyttö voi nopeastikin tuoda vakavia ongelmia rotuun. Virallisten tutkimusten ulkopuolelle jäävistä vioista ja sairauksista ei saada luotettavaa tietoa (Immuunisairaudet, syövät, sydänsairaudet, epilepsia ym.)
Varautuminen: PEVISA:n lonkkakuvausehto, jalostuskoirilta lausunto kyynärnivelistä ja silmätarkastuslausunto astutushetkellä alle 2v vanha. Muiden sairauksien osalta ei ole tietoa saatavilla.
Miten vältetään: Kerättyjen tietojen julkaisu, terveyskyselyt, kuolinsyykyselyt
Toteutuessaan merkitsee: Sairauksien hallitsematon leviäminen, kokonaisten sukulinjojen sammuminen, vaikeaa löytää terveitä jalostusyksilöitä.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Vuosi	Tehtävä tai projekti
2027	Päivitetty JTO käyttöön.
2027 sekä 2028	Erikoisnäyttely
2029	Koulutustapahtumat ja leiri. Jalostuspäivät.
2030	Uusi terveys-, käyttäytymiskysely. Jalostuspäivät. Uuden PEVISA-ohjelman ja JTO:n laatiminen.
2031	Uusi PEVISA:n ja JTO:n hyväksyminen.
2032	Uusi PEVISA ja JTO käyttöön.

JTO:n ja PEVISAn vaikutuksen seuraaminen
· Suoritetaan ainakin yksi terveyskysely, kuolinsyykysely ja käyttäytymiskysely.
· Tuomarikokelaiden ja ulkomuototuomareiden koulutus sekä tuomarikollegioiden järjestäminen.
· Jalostuksesta vastaavien jalostustoimikunnan sekä hallituksen jäsenten kouluttaminen mahdollisuuksien mukaan.
· Jalostustoimikunta yhteistyössä hallituksen kanssa seuraa jalostuksentavoiteohjelman tavoitteiden toteutumista.
· Jalostustietokannasta terveystutkimusten ja tulosten seuranta.
· Jalostustietokannasta koetilastojen ja -tulosten seuranta.

Jalostustoimikunta selvittää yhdistyksen toimintakertomuksessa vuosittain, miten tavoiteohjelma on vuosittain toteutunut. Selvityksestä tulee käydä ilmi sekä toteutuneet että toteutumatta jääneet toimenpiteet ja myös syyt, miksi ohjelma joltain osin on jäänyt toteutumatta. Jalostusohjelma tarkistetaan vuosittaisilla jalostuspäivillä tarpeen mukaan. Arviointi suoritetaan vertailemalla voimassaolokautena saavutettuja virallisia terveystutkimus-, luonne- ja käyttötuloksia tässä tavoiteohjelmassa raportoituihin aiempiin (vuosilta 2022–2026) tuloksiin. Samalla arvioidaan terveyskyselyjen tulosten pohjalta myös rodun terveydentilaa muiden sairauksien kuin lonkkaniveldysplasian osalta.

7. LÄHTEET

http://www.kennelliitto.fi/sukusiitos. (Lokakuu 2020). Noudettu osoitteesta http://www.kennelliitto.fi/sukusiitos

Jalomäki, S.;Pietilä, E.;& Vanhapelto, P. (syyskuu 2013). *Suomen Kennelliitto*. Noudettu osoitteesta Suomen kennelliiton silmäsairaustyöryhmä: https://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/yleisimmat-silmasairaudet

Lappalainen, A. (30. Syyskuu 2013). *Suomen Kennelliitto*. Noudettu osoitteesta https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/lonkkanivelen-kasvuhairio

Lappalainen, A. (30. Marraskuu 2020). *Suomen Kennelliitto*.

Mäki, K. (2013). *Suomen Kennelliitto*.

Mäki, K. (lokakuu 2020). *Suomen Kennelliitto*. Noudettu osoitteesta https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/perinnollinen-monimuotoisuus-ja-jalostuspohja

Reunanen, V. (ei pvm). *Suomen Kennelliitto*. Noudettu osoitteesta https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/koiran-terveystutkimukset/olkanivelen-oc

Suomen Kennelliitto, KoiraNet. (Huhtikuu 2026). *KoiraNet.*

Suomen Kennelliitto, (ei pvm). Noudettu osoitteesta http://www.kennelliitto.fi/sukusiitos

8. LIITTEET

Liite 1. Terveys- ja käyttäytymiskysely, Suomen Bouvier Ry. Helmikuu 2026

Kyselyn toteutus ja vastaajamäärä

Suomen Bouvier ry toteutti terveys- ja käyttäytymiskyselyn helmikuussa 2026, sähköisesti Google Forms -lomakkeella, ja siihen saatiin yhteensä 138 vastausta. Kysely kohdennettiin vuosina 2010–2025 syntyneisiin koiriin. Vastaajia pyydettiin osallistumaan riippumatta siitä, oliko koira terve, sairastellut tai menehtynyt, jotta rodun tilanteesta saataisiin mahdollisimman kattava ja realistinen kuva. Sama vastaaja saattoi täyttää lomakkeen useammasta koirasta, kuitenkin siten, että jokaisesta koirasta annettiin erillinen vastaus. Kysely toteutettiin anonyymisti. Kysely jaettiin Suomen Bouvier ry:n viestintäkanavissa, mukaan lukien yhdistyksen sähköpostilista sekä sosiaalisen median ryhmät.

Osa 1. Terveyttä koskevat kysymykset

1. Koiran ikä (valitse koiran nykyinen ikä, älä pyöristä)

138 vastausta

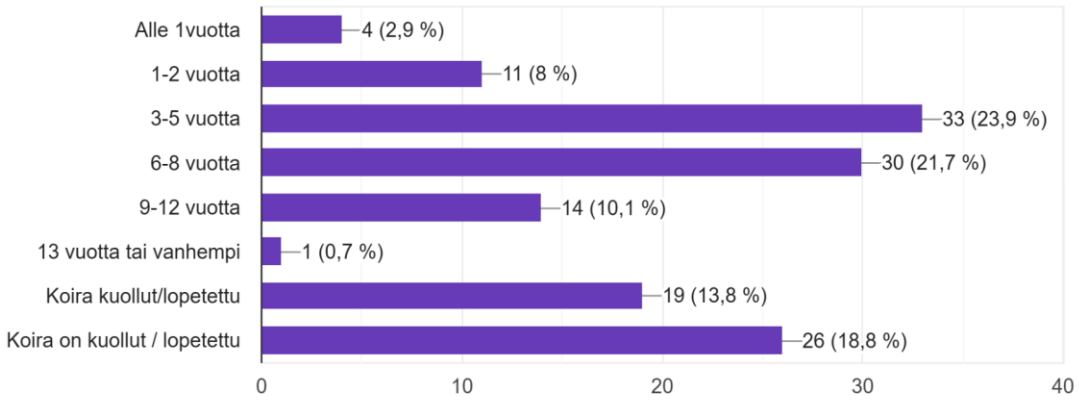

2. Sukupuoli

138 vastausta

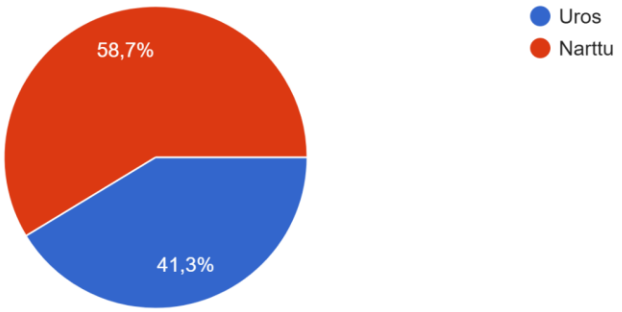

3. Onko koira steriloitu tai kastroitu?

138 vastausta

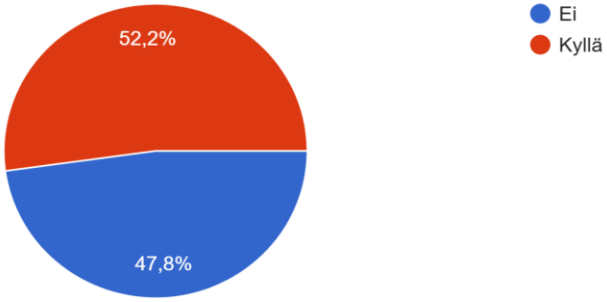

3.1. Jos vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, mikä oli pääasiallinen syy? Voit valita useamman

71 vastausta

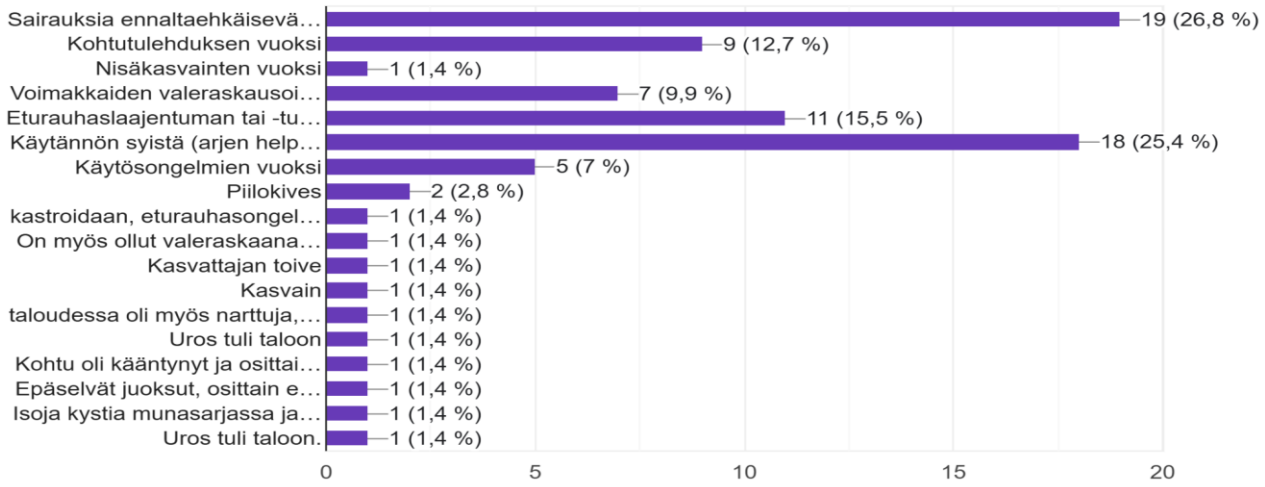

4. Onko koiralla todettu virtsateihin, sukuelimiin tai lisääntymiseen liittyviä ongelmia tai sairauksia?

131 vastausta

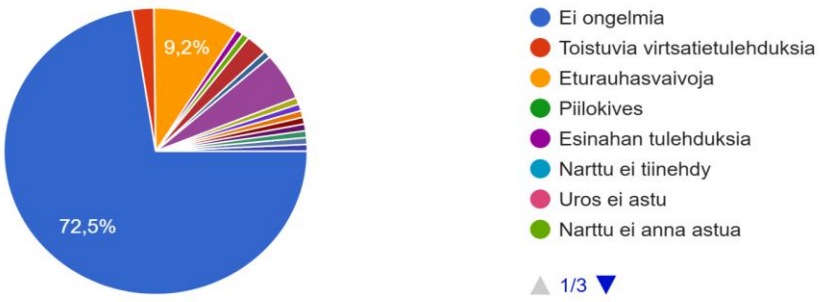

5. Onko koiralla todettu luusto- tai nivelsairauksia? (voit valita useamman)

138 vastausta

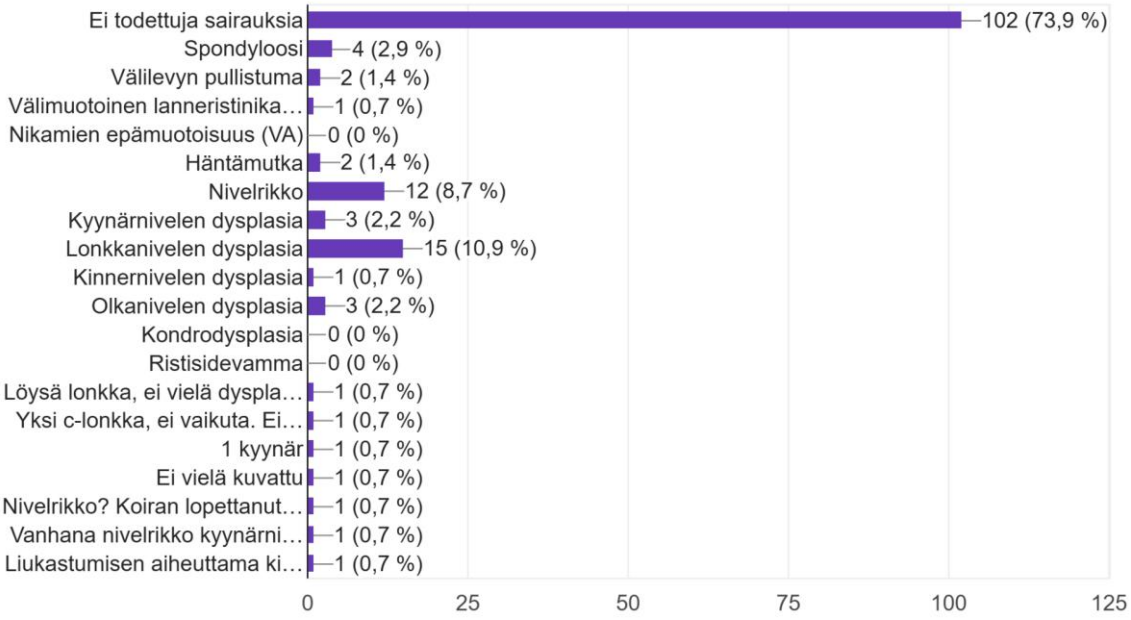

5.1. Jos koiralla on todettu luusto- tai nivelsairaus, missä iässä sairaus todettiin?

29 vastausta

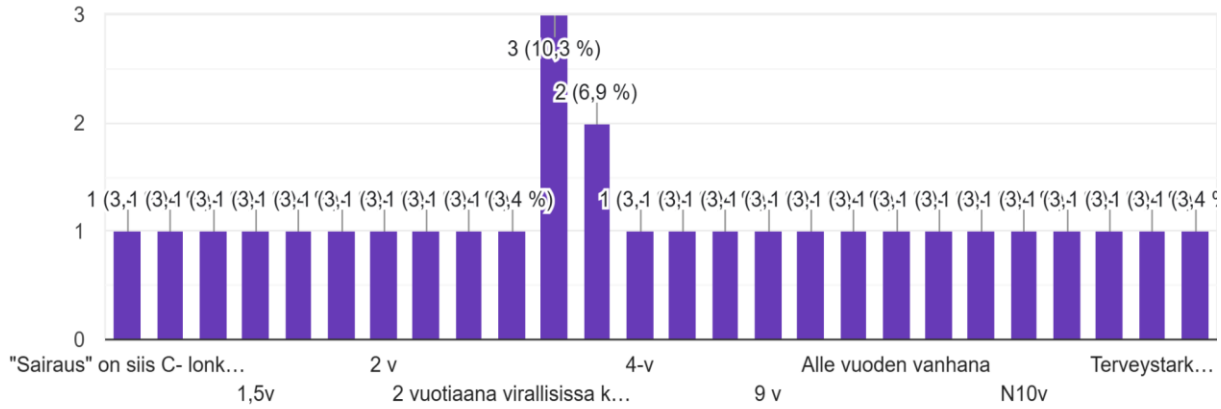

5.2. Onko koiraa jouduttu operoimaan luusto- tai nivelsairauden vuoksi?

131 vastausta

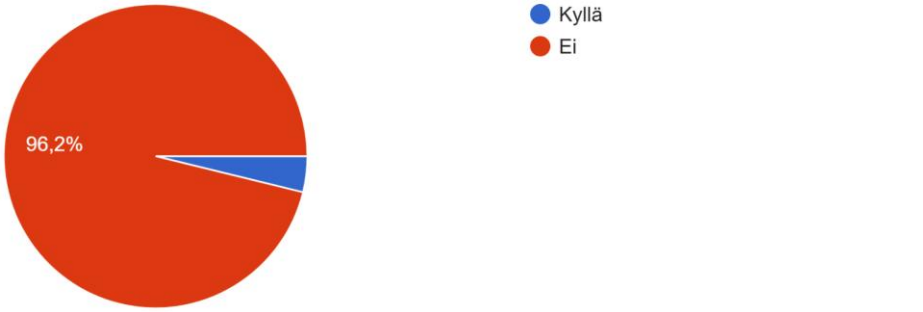

6. Onko koiralla todettu iho- tai korvaongelmia?

138 vastausta

7. Onko koiralla todettuja silmäsairauksia?

138 vastausta

8. Onko koiralla todettu purenta- tai hammasongelmia? (voit valita useamman)

138 vastausta

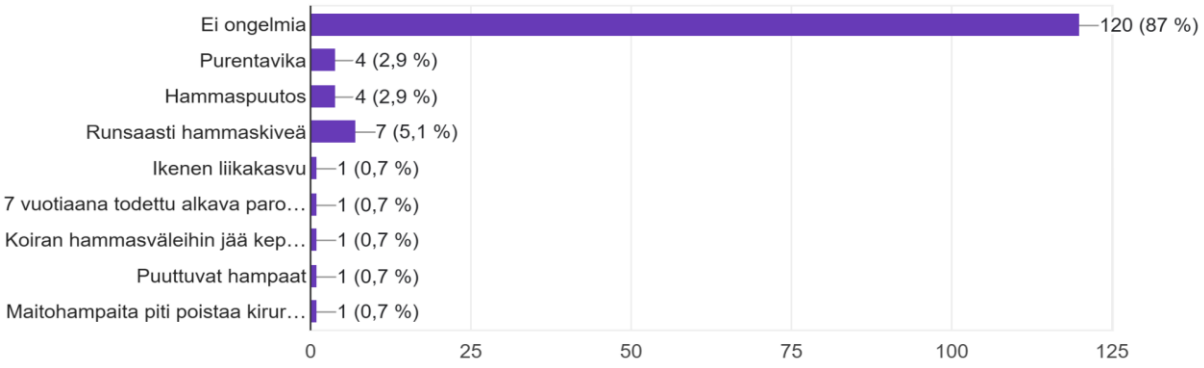

9. Onko koiralla todettu ruoansulatuskanavan sairauksia? (voit valita useamman)

138 vastausta

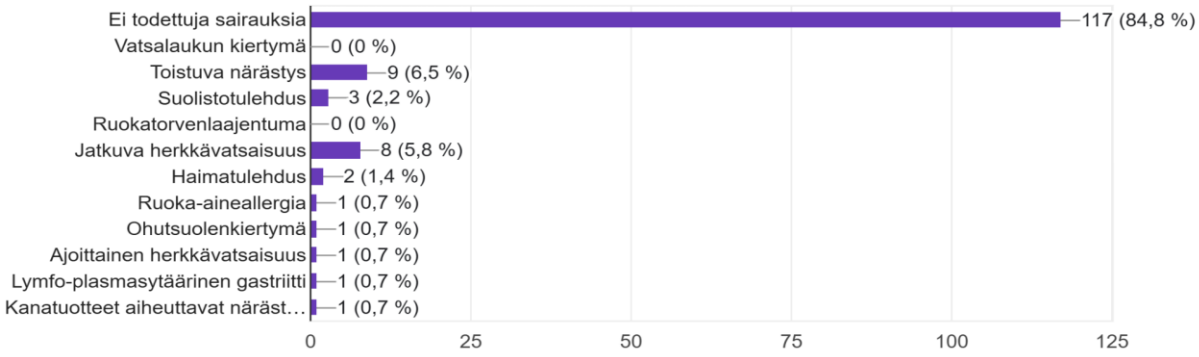

10. Onko koiralla todettu immuunijärjestelmän sairauksia? (voit valita useamman)

138 vastausta

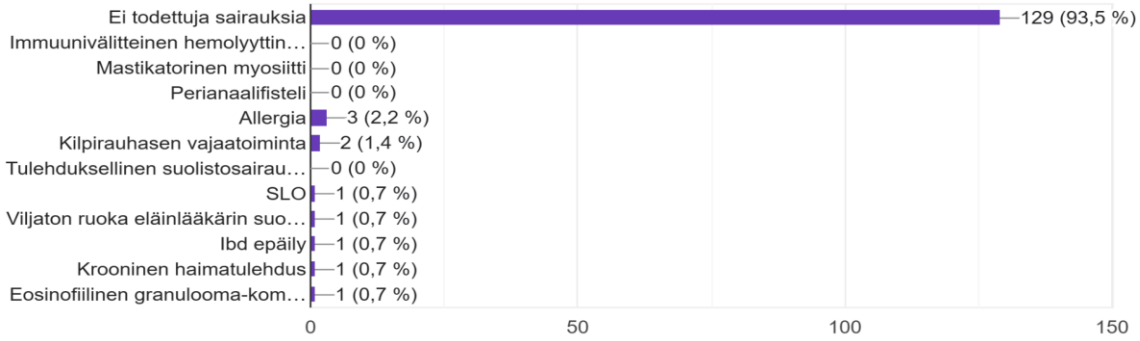

11. Onko koiralla todettu kasvainsairaus?

138 vastausta

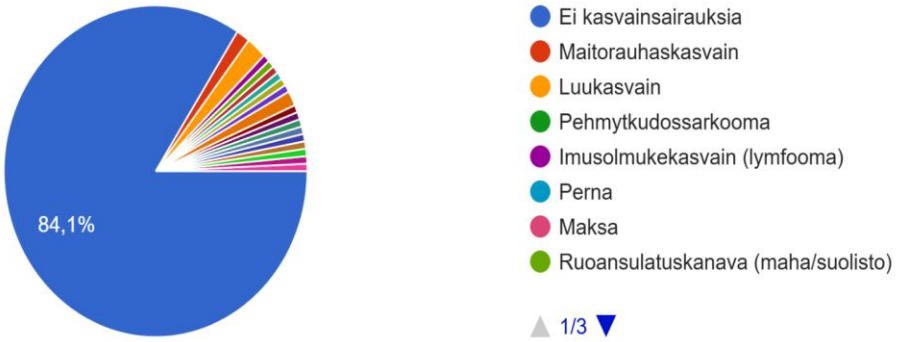

12. Onko koiralla todettu muita sairauksia?

133 vastausta

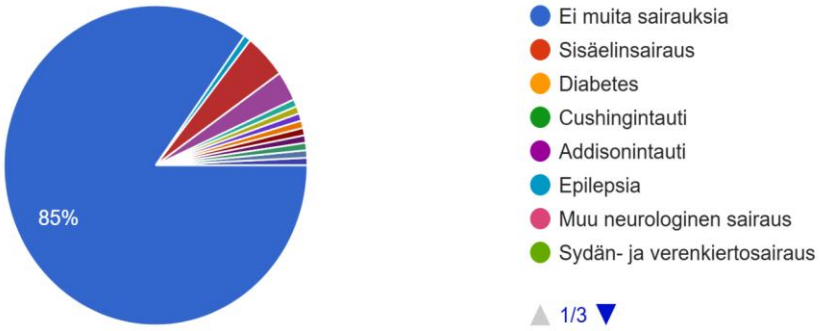

Osa 2. Käyttäytymistä koskevat kysymykset

Koira suhtautuu oman perheen ihmisiin ystävällisesti ja avoimesti

138 vastausta

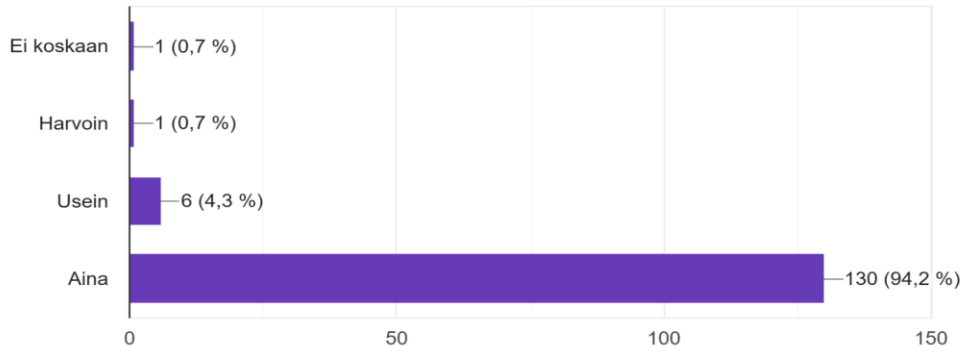

Koira murisee, väistää tai käyttää uhkaavaa käytöstä perheenjäseniä kohtaan

138 vastausta

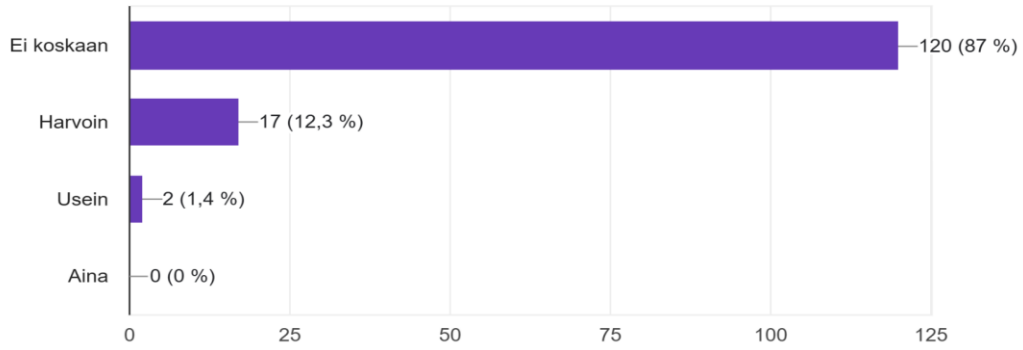

Koiran hoitotoimenpiteet (esim. kynsien leikkuu, käsittely) ovat vaikeita koiran käytöksen vuoksi

138 vastausta

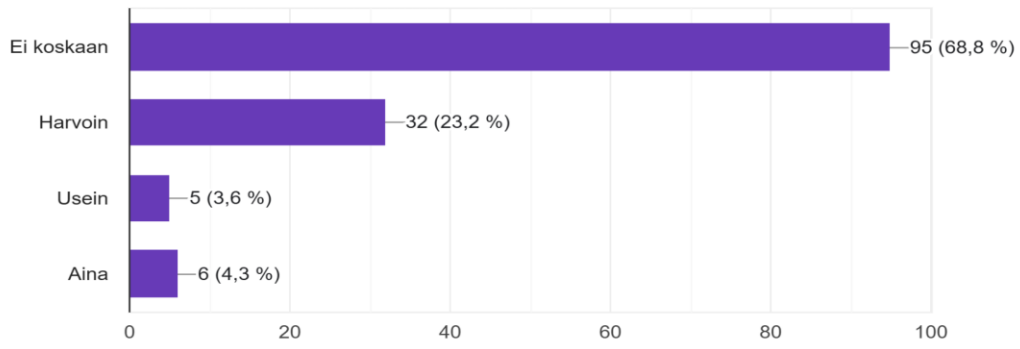

Koira vartioi resursseja perheenjäseniä kohtaan (ruoka, lelut, makuupaikka)

138 vastausta

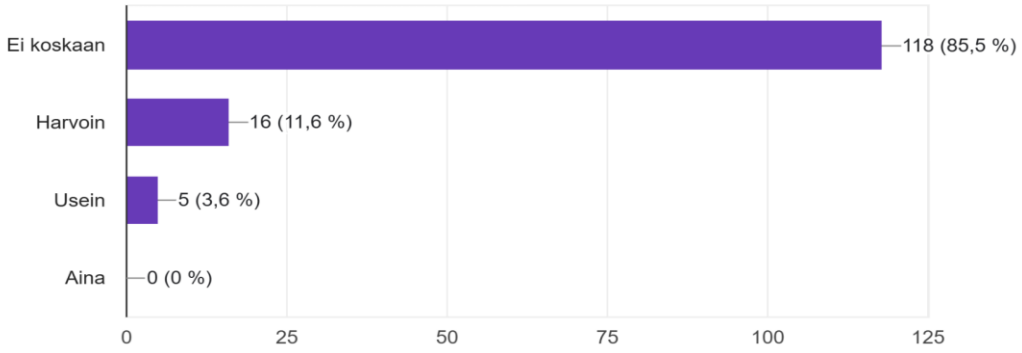

Koira osoittaa eroahdistukseen viittaavaa käytöstä (esim. ääntely, tuhoaminen, levottomuus)

138 vastausta

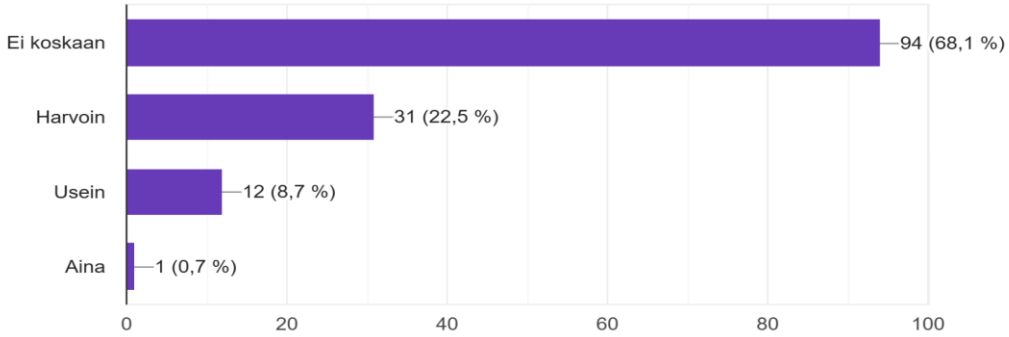

Koira on helposti motivoitavissa yhteiseen tekemiseen

138 vastausta

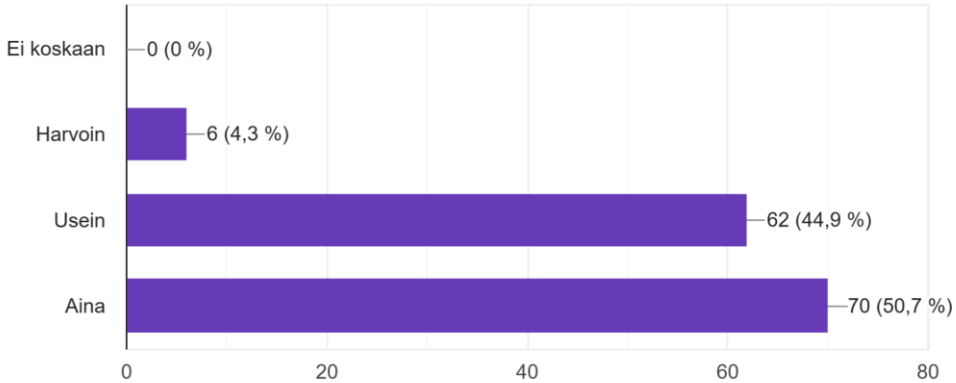

Koira pystyy keskittymään, vaikka ympäristössä on häiriötekijöitä

138 vastausta

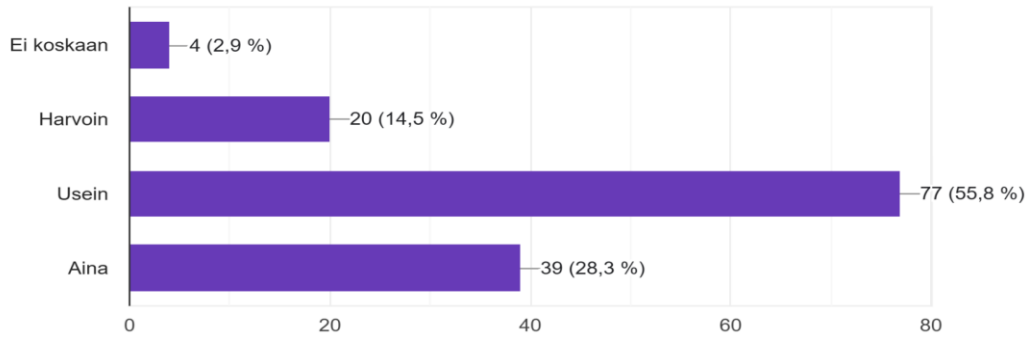

Koira reagoi voimakkaasti ympäristön ärsykkeisiin

138 vastausta

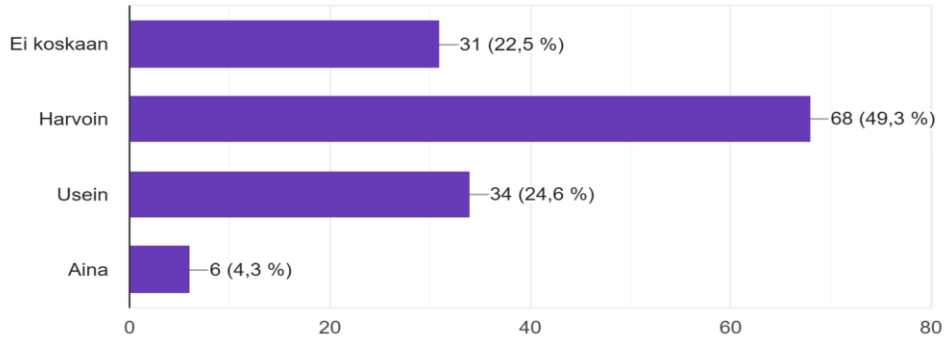

Koira leikkii mielellään omistajan kanssa lelulla (saalis-/taisteluleikit)

138 vastausta

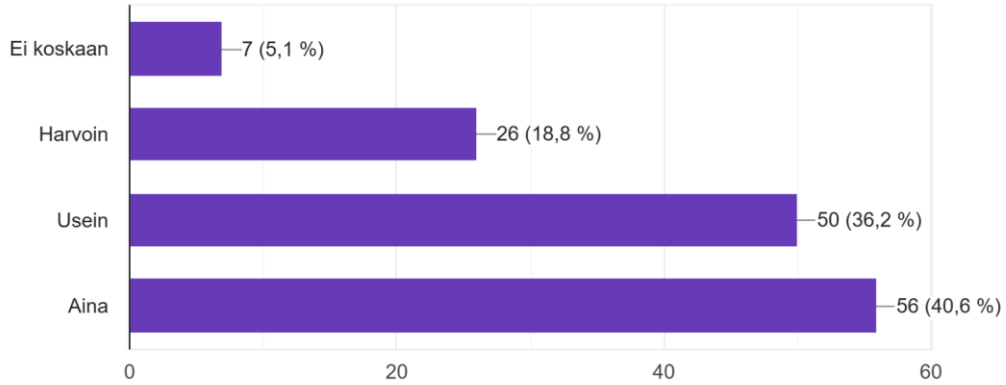

Koira lähtee helposti jahtaamaan liikkuvaa riistaa

138 vastausta

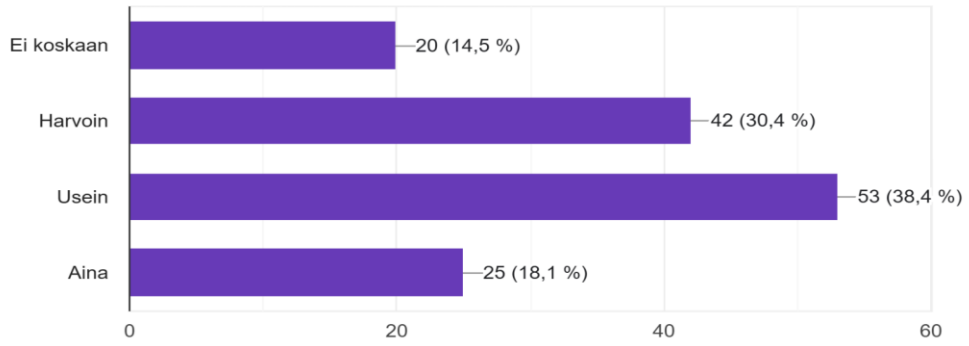

Koira jahtaa autoja, polkupyöriä tai juoksijoita

138 vastausta

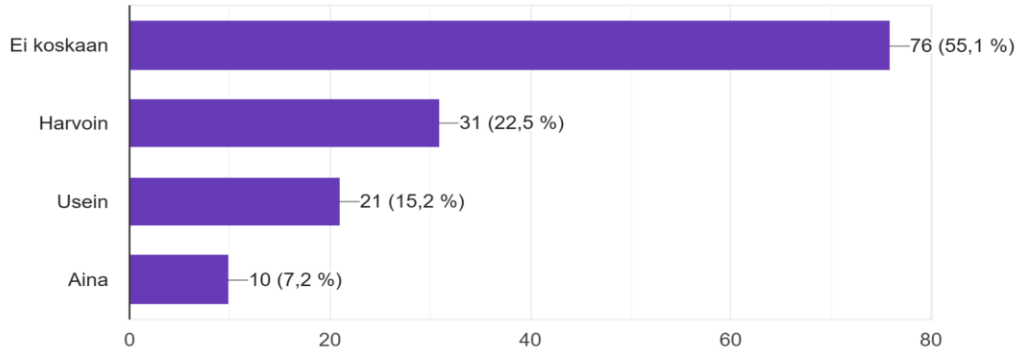

Koiran suhtautuminen vieraisiin ihmisiin neutraalissa ympäristössä (ei oma reviiri)

138 vastausta

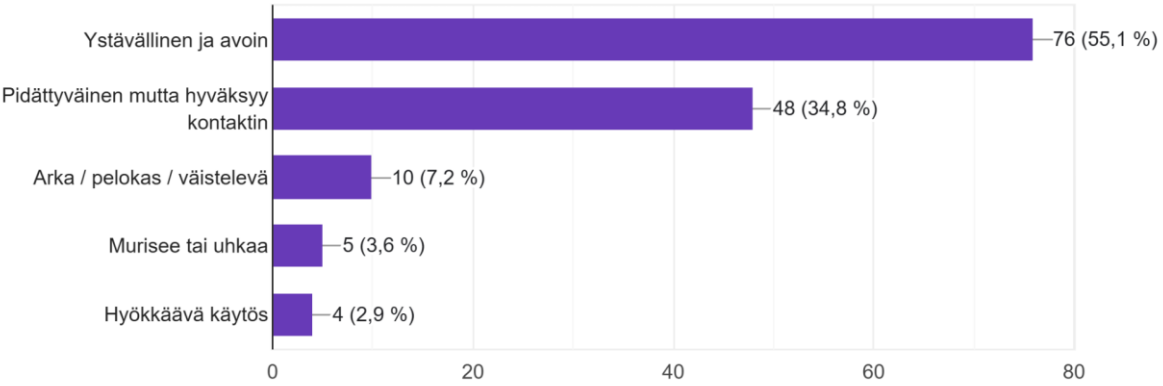

Koira suhtautuu vieraisiin ihmisiin heidän tullessa koiran reviirille ilman omistajan ohjausta

138 vastausta

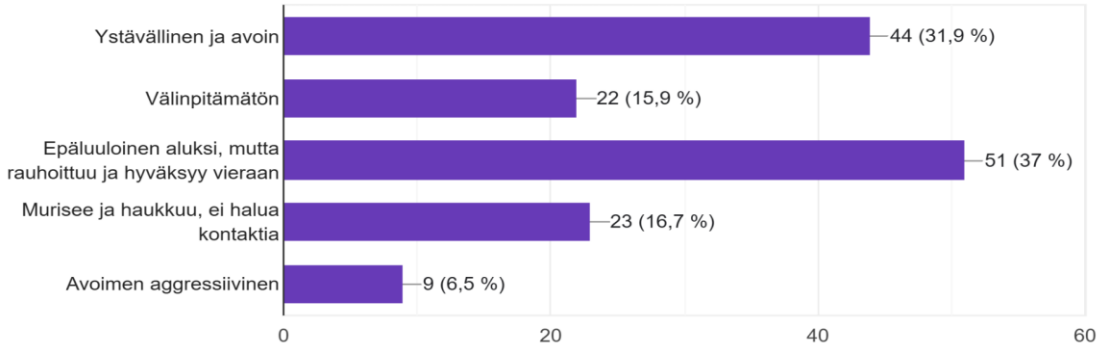

Koira suhtautuu oman perheen muihin koiriin

138 vastausta

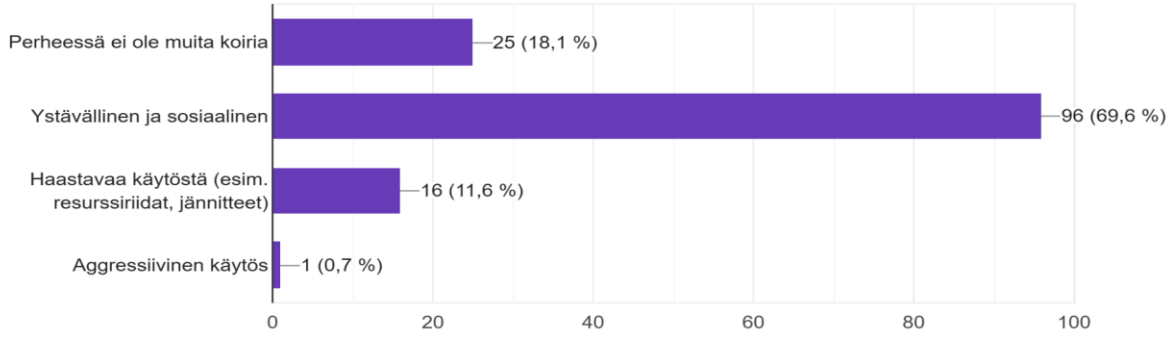

Koiran suhtautuminen vieraisiin koiriin

138 vastausta

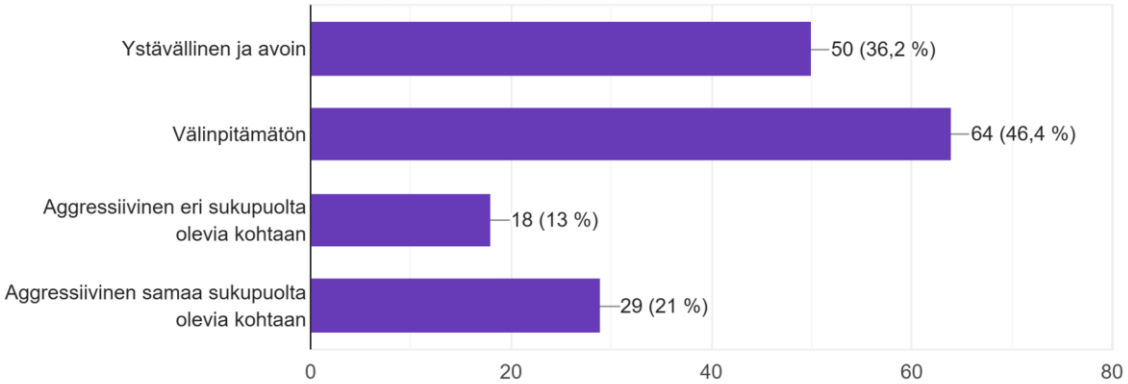

Koira stressaantuu uusissa paikoissa tai tilanteissa

138 vastausta

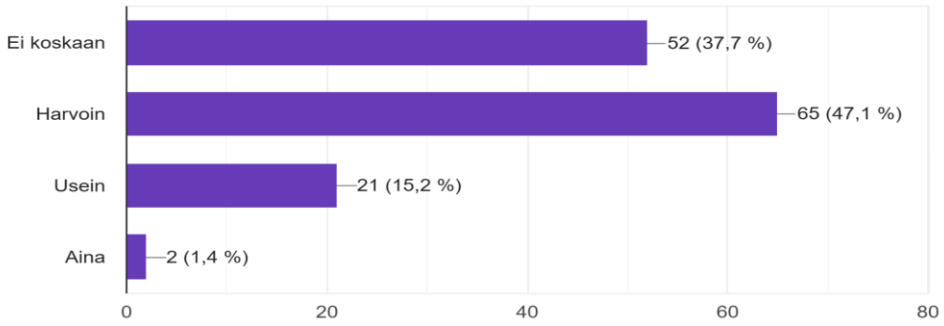

Koira liikkuu ongelmitta liukkailla alustoilla

138 vastausta

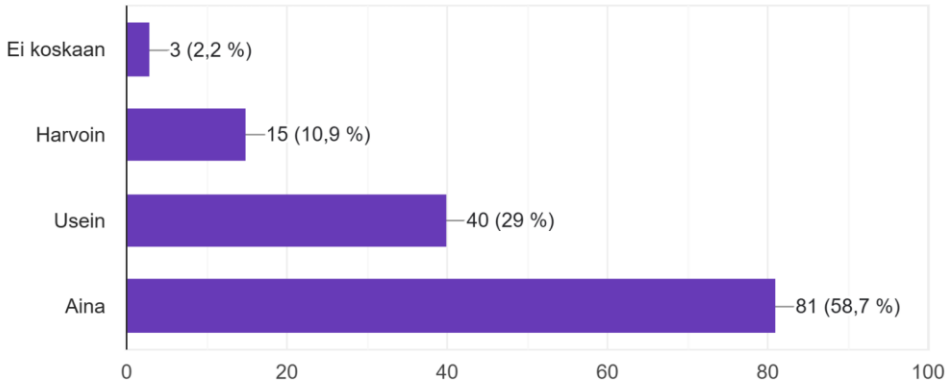

Koira liikkuu itsevarmasti uusissa ympäristöissä

138 vastausta

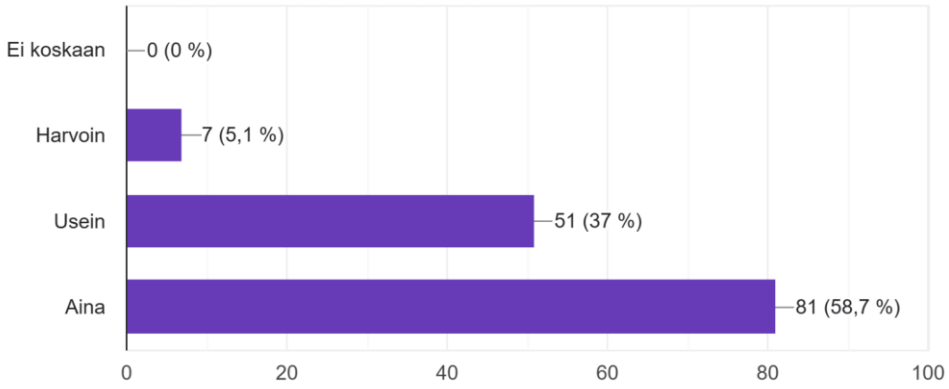

Koira on epäluuloinen pimeällä

138 vastausta

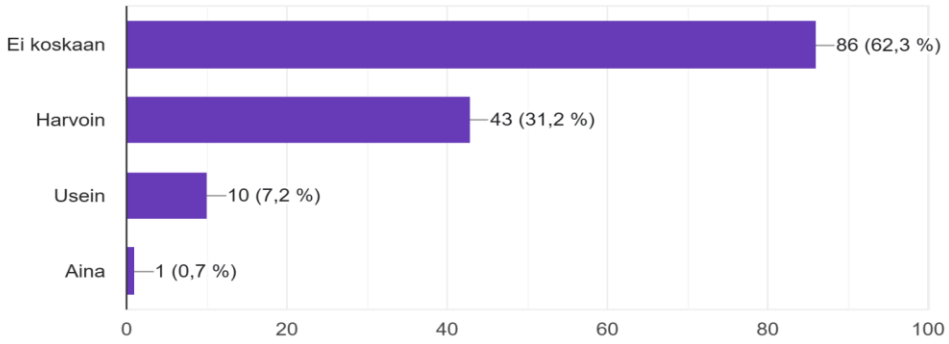

Kun koira kohtaa sen mielestä oudon esineen, äänen tai hahmon, se...

138 vastausta

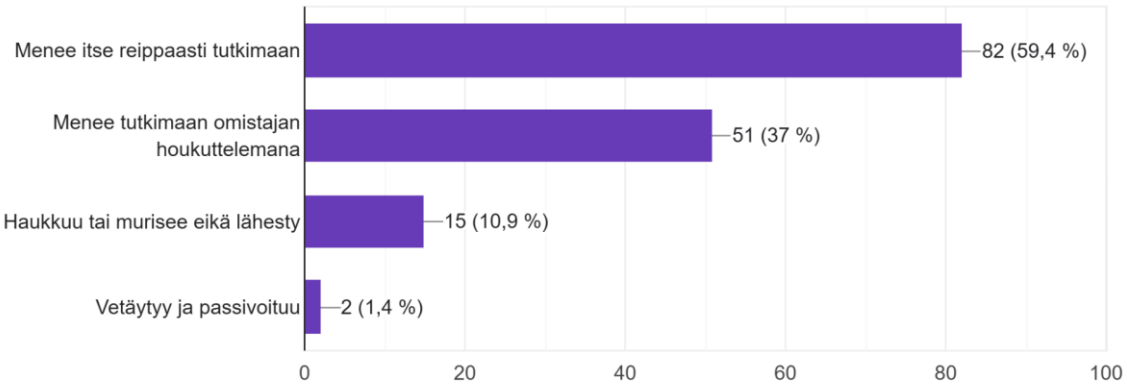

Koira osoittaa pelkoa tai stressiä laukauksista

138 vastausta

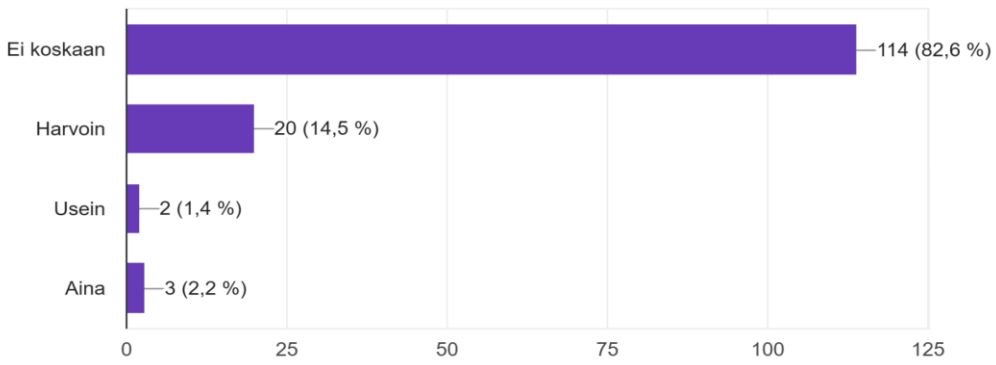

Koira osoittaa pelkoa tai stressiä ilotulituksista

138 vastausta

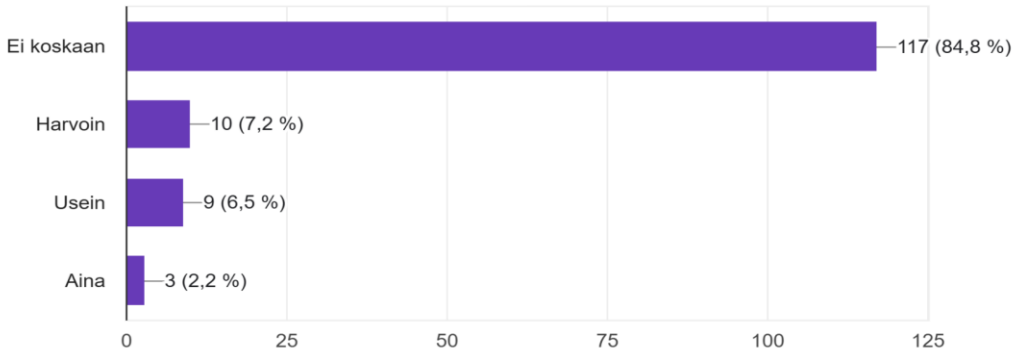

Koira osoittaa pelkoa tai stressiä ukkosesta

138 vastausta

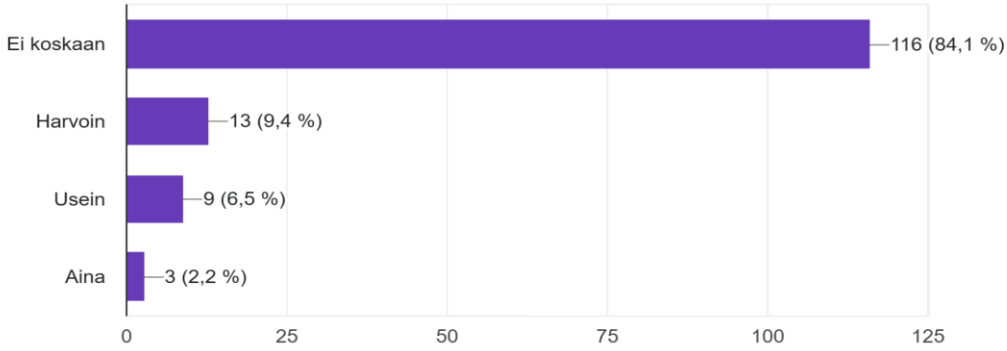

Koira osoittaa pelkoa tai stressiä muista kovista äänistä

138 vastausta

